

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW

**ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR XII/105/11 RADY GMINY W OZORKOWIE
Z DNIA 1 GRUDNIA 2011 ROKU
W SPRAWIE UCHWALENIA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OZORKÓW**

Biuro Rozwoju Przestrzennego w Łodzi
M. Reterski i wspólnicy-spółka jawna

Gdańska 112 p.53 90-508 Łódź
tel/fax (42) 636 8725
0 501 129 154
brpwlodzi@op.pl
NIP. 725-187-09-08

**NAZWA OPRACOWANIA:
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW**

**ZLECENIODAWCA:
GMINA OZORKÓW**

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant zespołu	mgr Marian Reterski, upr. urb. Nr WA171
autorzy planu	
zagospodarowanie przestrzenne	mgr inż. arch. Dagmara Meksa mgr inż. arch. Robert Warsza, upr. urb. Nr WA391
ochrona środowiska	mgr inż. Monika Pasternak – Wiśniewska
uzbrojenie terenu	inż. Ewa Bolińska mgr inż. Elżbieta Kurzypska
komunikacja	mgr inż. Bogusław Piasecki
współpraca	mgr. inż. arch. Anna Nalewajczyk mgr. inż. arch. Xymena Marcinkowska tech. Anna Potocka

GRUDZIEŃ 2011

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.

- I. CEL SPORZĄDZENIA „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW”.
- II. ROLA I ZADANIA STUDIUM.
- III. ZAKRES STUDIUM.
- IV. WYKORZYSTANE MATERIAŁY.

CZĘŚĆ A. STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA ROZWOJU.

- A.I. MIEJSCE ORAZ ROLA GMINY OZORKÓW W STRUKTURACH PONADLOKALNYCH.
- A.II. UWARUNKOWANIA I ZADANIA WYNIKAJĄCE Z OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH DOTYCZĄCYCH GMINY OZORKÓW.
 1. UWARUNKOWANIA, ZADANIA I CELE PONADLOKALNE DLA REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE OZORKÓW, WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO.
 2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW.
- A.III. STAN ZAGOSPODAROWANIA GMINY OZORKÓW.
 1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE GMINY.
 - 1) Infrastruktura społeczna.
 - 2) Zasoby mieszkaniowe.
 - 3) Gospodarka.
 2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.
 3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU ORAZ TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.
 - 1) Położenie.
 - 2) Rzeźba.
 - 3) Budowa geologiczna.
 - 4) Gleby.
 - 5) Wody powierzchniowe.
 - 6) Wody podziemne.
 - 7) Warunki klimatyczne.
 - 8) Szata roślinna.
 - 9) Rolnictwo i leśnictwo.
 - 10) Obszary i obiekty prawnie chronione.
 - 11) Warunki sanitarne i zagrożenia antropogeniczne.
 4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.
 - 1) Rys historyczny.

- 2) Zakres ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.
- 3) Obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.
- 4) Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków.
- 5) Strefy ochrony konserwatorskiej.
- 6) Strefy ochrony ekspozycji.
- 7) Obiekty i stanowiska archeologiczne.
- 8) Dobra kultury współczesnej.
5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.
 - 1) Sytuacja demograficzna.
 - 2) Rynek pracy.
6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.
7. STAN PRAWNY GRUNTÓW.
8. OBSZARY WYSTĘPOWANIA NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.
9. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ TERENY I OBSZARY GÓRNICZE.
10. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.
 - 1) Sieć drogowa.
 - 2) Komunikacja zbiorowa.
 - 3) Analiza powiązań funkcjonalnych układu komunikacyjnego.
 - 4) Uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na terenie województwa.
11. STAN SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.
 - 1) Zaopatrzenie w wodę.
 - 2) Odprowadzenie ścieków.
 - 3) Odprowadzenie wód opadowych.
 - 4) Ciepłownictwo.
 - 5) Gazownictwo.
 - 6) Elektroenergetyka.
 - 7) Telekomunikacja.
 - 8) Gospodarka odpadami.

A.IV. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY OZORKÓW.

CZĘŚĆ B. POLITYKA PRZESTRZENNA I KIERUNKI ROZWOJU.

- B.I. KIERUNKI ROZWOJU ORAZ ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY OZORKÓW ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.
 1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej wynikające z analizy wniosków złożonych do studium.
 2. Główne cele i kierunki rozwoju gminy ozorków.
- B.II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.
- B.III. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.

1. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ FIZJOGRAFICZNYCH I PRZYRODNICZYCH.
 2. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ SANITARNYCH.
 3. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ EKOLOGICZNYCH I OCHRONY PRAWNEJ.
- B.IV.** OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.
1. Zasady ochrony obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.
 2. Zasady ochrony obiektów znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej i ochrony ekspozycji.
 3. Zasady ochrony obiektów i stanowisk archeologicznych.
- B.V.** KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.
1. Układ drogowy.
 2. Komunikacja zbiorowa.
 3. Ścieżki rowerowe.
- B.VI.** KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.
1. Zaopatrzenie w wodę.
 2. Odprowadzenie ścieków.
 3. Odprowadzenie wód opadowych. Kanalizacja deszczowa.
 4. Elektroenergetyka.
 5. Gazownictwo.
 6. Ciepłownictwo.
 7. Telekomunikacja.
 8. Gospodarka odpadami.
- B.VII.** OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.
- B.VIII.** OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.
- B.IX.** OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH.
- B.X.** OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.
- B.XI.** OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.
- B.XII.** KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.
- B.XIII.** OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.
- B.XIV.** OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.
- B.XV.** OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.

- B.XVI.** OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.
- B.XVII.** GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.
- B.XVIII.** INNE OBSZARY PROBLEMOWE.
- B.XIX.** UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW.
- B.XX.** SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW.

WPROWADZENIE

I. CEL SPORZĄDZENIA „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW”.

Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków, uchwalone uchwałą Nr XX/157/2000 z dnia 29 czerwca 2000 r. Rady Gminy Ozorków, sporządzone zostało na podstawie przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 415).

Po sporządzeniu studium opracowano trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków w skali 1 : 10 000, uchwalony przez Radę Gminy Ozorków w dniu 4 września 2003 r. (uchwała nr X/70/2003), zmianę do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków - Sokolniki Las w skali 1 : 2000, uchwaloną przez Radę Gminy w Ozorkowie w dniu 26 października 2000 r. (uchwała nr XXII/182/2000), oraz zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków dla obszaru Sokolniki Las – działki nr ew. 4002, 4003, 4004, 4005, 4006 w skali 1 : 1000, uchwaloną przez Radę Gminy w Ozorkowie w dniu 28 czerwca 2007 roku (uchwała nr IX/82/07).

W dniu 27 marca 2003 roku została wprowadzona w życie nowa ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717). Ustawa ta zmieniła wymogi, pod względem formalno – prawnym i merytorycznym, w zakresie sporządzania studium i planów miejscowych oraz nałożyła obowiązek zgodności uchwalanych planów miejscowych z ustaleniami studium. Pojawiły się również nowe uregulowania prawne, m. in. z zakresu ochrony środowiska. Pod ich wpływem oraz ze względu na wnioski zgłaszane przez mieszkańców oraz inwestorów, dotyczące lokalizacji na terenie gminy nowych przedsięwzięć, wystąpiła potrzeba zmiany studium.

W celu zmiany obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków, Rada Gminy w Ozorkowie w dniu 25 października 2007 r. podjęła uchwałę Nr XIII/121/07 w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków” uchwalonego uchwałą nr XX/157/2000 Rady Gminy w Ozorkowie z dnia 29 czerwca 2000 roku.

II. ROLA I ZADANIA STUDIUM.

Podstawowym celem studium jest sformułowanie lokalnej polityki przestrzennej gminy, wpisanej w politykę przestrzenną państwa. Studium powinno określić najkorzystniejsze kierunki przekształceń przestrzennych gminy, uwzględniając uwarunkowania ekonomiczne – społeczne, mając na uwadze poprawę życia mieszkańców, potrzeby interesu publicznego, ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz wymogi ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Jako że gmina Ozorków jest gminą typowo rolniczą, podstawowym celem tego studium jest zachowanie i ochrona gleb cennych dla rolnictwa oraz ograniczenie zainwestowania na glebach od I do III klasy bonitacyjnej.

Przez działania związane z kształtowaniem ładu przestrzennego należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne.

Przez zrównoważony rozwój należy rozumieć zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w zderzeniu z rozwojem społeczno – gospodarczym. W gminie Ozorków oznacza to zachowanie i ochronę terenów cennych przyrodniczo, zakaz zabudowy terenów otwartych, lasów, dolin rzecznych i terenów przyleśnych. Celem tych działań jest pozostawienie przyszłym pokoleniom jak najlepszych warunków do życia.

Studium wskazuje również obszary, dla których konieczne jest sporządzenie planów

miejscowych lub aktualizacja planów istniejących, oraz ustala zasady ich realizacji. Wprowadzenie studium nie jest aktem prawa miejscowego, ale ustalenia w nim zawarte są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Oznacza to, że plany miejscowe muszą być zgodne z ustaleniami studium, na podstawie którego są sporządzane.

Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.

III. ZAKRES STUDIUM.

Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717) niniejsze opracowanie składa się z:

- części określającej uwarunkowania rozwoju przedstawionej w formie tekstowej i graficznej (CZĘŚĆ A),
- części określającej kierunki zagospodarowania przestrzennego przedstawionej w formie tekstowej i graficznej (CZĘŚĆ B).

Pierwszą fazą prac nad studium była analiza stanu istniejącego i uwarunkowań rozwoju, na podstawie której określono wnioski i wytyczne do sformułowania drugiej części - kierunków zagospodarowania przestrzennego i polityki przestrzennej.

W CZĘŚCI A zwrócono uwagę na atuty i wady zagospodarowania gminy, przeanalizowano jej funkcjonowanie, wewnętrzne uwarunkowania społeczno – gospodarcze, dotychczasowe tendencje rozwojowe. Przeprowadzono analizę zachodzących procesów urbanizacyjnych, stanu zagospodarowania i użytkowania terenu, stanu i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Uwzględniono przewidywane zmiany i tendencje kształtowania polityki przestrzennej na szczeblu wojewódzkim i centralnym oraz zależności wynikające z położenia gminy w regionie i jej związków zewnętrznych (społecznych, gospodarczych, przyrodniczych, komunikacyjnych, itp.).

Drugą fazą prac nad studium było określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego i polityki przestrzennej gminy, sposobu postępowania w sprawach przeznaczenia terenów na określone cele oraz ustalenie zasad ich zagospodarowania i zabudowy.

W CZĘŚCI B wyznaczono obszary predysponowane do rozwoju i intensyfikacji procesów urbanizacyjnych, strategiczne obszary koncentracji przedsięwzięć inwestycyjnych, kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji, kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, obszary chronione przed zabudową. Określono zasady ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego. Wyznaczono obszary, dla których konieczne jest sporządzenie planów miejscowych.

IV. WYKORZYSTANE MATERIAŁY.

Przy opracowywaniu „Studium...” wykorzystano materiały z następujących źródeł:

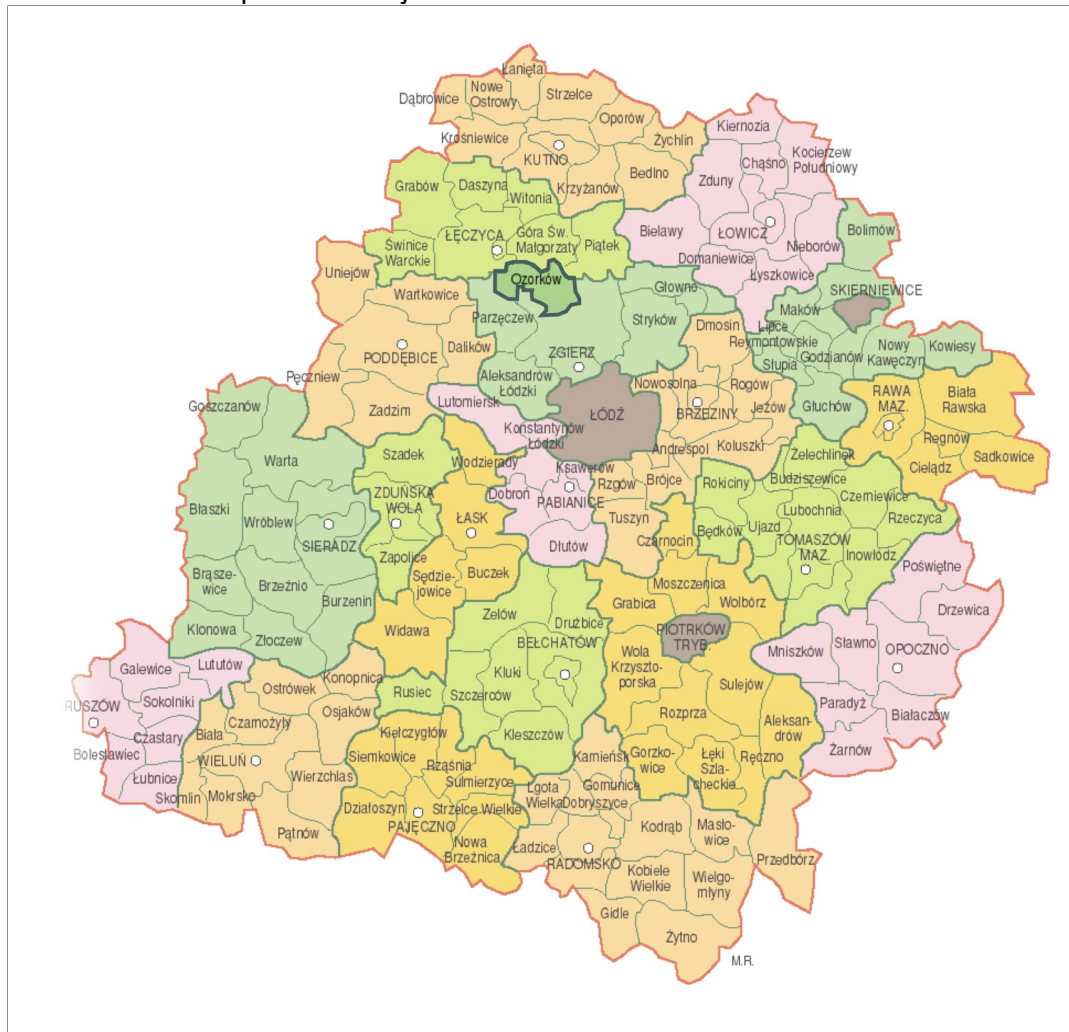
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków, uchwalone Uchwałą Nr XX/157/2000 Rady Gminy Ozorków z dnia 29 czerwca 2000 r.;
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008-2013 uchwalony Uchwałą Nr XXIII/224/08 Rady Gminy Ozorków z dnia 13 czerwca 2008 r.;
- Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego;
- „Program małej retencji dla województwa łódzkiego”;
- „Bilans zasobu kopalin i wód podziemnych w Polsce za 2006 r.”;
- tereny zagrożenia powodziowego opracowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie;
- gminna ewidencja zabytków gminy Ozorków.

CZĘŚĆ A

STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA ROZWOJU

A.I. MIEJSCE ORAZ ROLA GMINY OZORKÓW W STRUKTURACH PONADLOKALNYCH.

Gmina Ozorków na tle powiatu i województwa.

Gmina Ozorków położona jest w centralnej Polsce, w północnej części województwa łódzkiego, w powiecie zgierskim, w dolinie rzeki Bzury. Stolicą gminy jest miasto Ozorków, będące siedzibą odrębnej gminy miejskiej. W granicach administracyjnych powiatu gmina zajmuje jego północno - zachodnią część i graniczy z następującymi jednostkami samorządowymi:

- od południa i południowego-zachodu z miastem Ozorków,
- od południowego-zachodu i zachodu z gminą Parzęczew,
- od północy z gminami: Łęczyca oraz Góra Św. Małgorzaty,
- od północnego-wschodu z gminą Piątek,
- od południowego-wschodu z gminą Zgierz.

Gmina Ozorków stanowi zaplecze olbrzymiej aglomeracji łódzkiej i posiada bardzo korzystne położenie pod względem bliskości innych dużych ośrodków miejskich (Łódź, Ozorków, Poddębice, Łowicz) oraz pod kątem połączeń z całym krajem, co wpływa

korzystnie na tempo jej rozwoju. Przez gminę przebiegają ważne arterie komunikacyjne:

- z północy na południe:
 - droga krajowa Nr 1 relacji Gdańsk – Łódź – Cieszyn,
 - linia kolejowa Gdańsk – Łódź – Katowice,
- ze wschodu na zachód:
 - droga wojewódzka Nr 708 relacji Ozorków – Warzyce – Stryków,
 - droga wojewódzka Nr 469 relacji Uniejów - Gostków - Wróblew.

Odległość do autostrady A-2 wynosi około 6 km, a do skrzyżowania autostrad A-1 i A-2 w pobliżu Strykowa – około 28 km. Odległość do najbliższego lotniska dyspozycyjnego Łódź Lublinek wynosi ok. 32 km, a do lotniska w Łasku – ok. 65 km.

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 9551 ha, czyli 96 km², co stanowi 11,17% powierzchni powiatu zgierskiego i 0,53% powierzchni województwa łódzkiego. Siedzibą gminy jest miejscowość Ozorków. Długość granic gminy wynosi około 65 km. Pod względem obszarowym gmina plasuje się na szóstym miejscu spośród 9 gmin powiatu zgierskiego. W skład gminy wchodzi:

- użytki rolne – około 7000 ha, stanowiące 73,3% obszaru gminy,
- grunty leśne - około 1106,5 ha, stanowiące 11,6% obszaru gminy,
- pozostałe tereny, zajmujące 1428 ha, stanowiące 14,6% obszaru gminy.

Gmina Ozorków na tle województwa, powiatu i gmin powiatu zgierskiego.

Jednostka terytorialna	Powierzchnia		Sołectwa	Miejscowości ogółem
	w km ²	w % powierzchni województwa		
Województwo Łódzkie	18 219	100,00	3491	5062
Powiat Zgierski	855	4,69	183	263
Miasto Głowno	20	0,11	-	1
Miasto Ozorków	15	0,09	-	1
Miasto Zgierz	42	0,23	-	1
Gmina Aleksandrów Ł.	116	0,64	26	31
Gmina Stryków	158	0,87	35	44
Gmina Głowno	105	0,58	31	32
Gmina Ozorków	96	0,53	28	33
Gmina Parzęczew	104	0,57	23	45
Gmina Zgierz	199	1,1	40	75

Źródło: opracowanie na podstawie danych statystycznych GUS.

Gmina Ozorków składa się z 33 wsi, skupionych w 27 sołectwach i jednego osiedla, które łącznie zamieszkuje – według danych na 28 lutego 2008 r. – 6539 osób. Ogólna liczba mieszkańców gminy stanowi 4,1% mieszkańców powiatu zgierskiego oraz 0,26% ludności województwa łódzkiego. Wskaźnik gęstości zaludnienia na 1km² wynosi 69 osób i jest dużo niższy niż dla całego powiatu (188 osób/m²). W województwie łódzkim wielkość ta wynosi 141, a w kraju 122 osoby/m². Obecnie dominującą grupą w gminie są kobiety - 3 292 w stosunku do 3 252 mężczyzn, co daje wskaźnik 101 kobiet na 100 mężczyzn (stan na koniec 2006 r.).

Gmina Ozorków to gmina wiejska, typowo rolnicza, o przewadze upraw warzywnych. Jest także atrakcyjnym terenem wypoczynkowo – uzdrowiskowym i turystycznym. Zdecydowaną większość powierzchni gminy stanowią użytki rolne, a ponad 10% lasy wchodzące w skład ciekawych kompleksów leśnych oraz zabytkowych parków krajobrazowych. Na terenie gminy występuje bogactwo gatunków zarówno roślin jak i zwierząt. Kompleks leśny Sokolniki Las, zbudowany z lasu mieszanego z kilkudziesięcioletnim drzewostanem, charakteryzuje się leczniczym klimatem. Jego okolice stwarzają wspaniałe warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej. Gmina posiada zróżnicowane walory zarówno przyrodnicze i krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi

turystyki weekendowej i rekreacji mieszkańców województwa.

Środowisko naturalne gminy Ozorków jest w dobrym stanie. Celem polityki samorządu jest zachowanie stanu środowiska odpowiadającego wizerunkowi zielonej gminy województwa łódzkiego. Najbardziej znaczącym dla środowiska jest wspomniany wyżej kompleks leśny Sokolniki, o bardzo korzystnym mikroklimacie, oraz kilka obszarów leśnych rozrzuconych po całym obszarze gminy – gmina uczestniczy w „Programie zwiększenia lesistości”. Wzdłuż doliny rzeki Bzury oraz głównych cieków wodnych znajdują się duże obszary łąk oraz zadrzewienia i roślinność typowa dla środowiska wodnego.

Wschodnia część gminy leży w obrębie projektowanego Sokolnicko – Piątkowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Południowo – zachodnie fragmenty gminy, ze względu na zasolenie wód gruntowych, są siedliskiem słonorośli (halofitów) i zostały objęte ochroną w ramach proponowanego obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty „Słone Łąki w Pełczyskach” kod PLH100029.

Gmina należy do Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury, w ramach którego realizuje się program ochrony przyrody dorzecza Bzury, poprawy jakości wód powierzchniowych oraz rozwiązania problemów gospodarki wodno - ściekowej. Ponadto Gmina jest zaangażowana w Program Małej Retencji, pod nazwą „Program Bzura”, opracowanego z inicjatywy gmin zrzeszonych w w/w Stowarzyszeniu.

A.II. UWARUNKOWANIA I ZADANIA WYNIKAJĄCE Z OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH DOTYCZĄCYCH GMINY OZORKÓW.

1. UWARUNKOWANIA, ZADANIA I CELE PONADLOKALNE DLA REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE OZORKÓW, WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO.

Do najważniejszych uwarunkowań oraz kierunków działań przestrzennych w gminie należą m. in. zadania wynikające z planów i programów wyższego rzędu. Opracowaniem, którego ustalenia są uwzględnione w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków jest Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego (Uchwała Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 roku).

Do najważniejszych uwarunkowań i zadań wynikających z Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego należą:

- 1) położenie w obszarze metropolitalnym Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej w strefach:
 - a) koncentracji związków metropolitalnych – ze względu na dostępność komunikacyjną oraz pełnienie funkcji żywicielskich, rekreacyjnych i klimatycznych dla aglomeracji,
 - b) wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich:
 - podstrefa rolno (część centralna i północna gminy) - rozwój rolnictwa specjalistycznego, ogrodnictwa, sadownictwa oraz aktywizacja gospodarcza w zakresie przetwórstwa rolnego i obsługi rolnictwa,
 - podstrefa rolno – leśna (część zachodnia gminy) – tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem, rozwój agroturystyki i rekreacji, zalesienia,
 - podstrefa zielonego rozwoju (część południowo-wschodnia gminy) – obszary chronionego krajobrazu, zrównoważony rozwój form aktywnego wypoczynku, turystyki i sportu, rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki,
 - c) potencjalnych koncentracji procesów rozwojowych, wynikających z bliskiego sąsiedztwa Łodzi i przebiegających szlaków komunikacyjnych,
 - d) potencjalnej strefie zintegrowanego regionu metropolitalnego warszawsko – łódzkiego;
- 2) położenie na trasie ważnego szlaku komunikacyjnego – istniejącej drogi krajowej Nr 1 (droga główna ruchu przyspieszonego relacji Gdańsk – Cieszyn), oraz linii kolejowej Zgierz – Kutno (połączenie Łodzi w kierunku północno-zachodnim);
- 3) pełnienie funkcji wypoczynkowo – rekreacyjno – urlopowej oraz poznawczej i

edukacyjnej dla mieszkańców aglomeracji łódzkiej – głównie obszary położone na południowym - wschodzie gminy (w obrębie Sokolnik Lasu, Sokolnik, Celestynowa, Katarzynowa, Maszkowic, Helenowa);

- 4) położenie w obszarze najkorzystniejszej eksploatacji wód mineralno-geotermalnych – postulowany ośrodek wykorzystania wód geotermalnych;
- 5) położenie na obszarach najwyższej i wysokiej ochrony wód podziemnych;
- 6) przebiegające przez teren gminy magistralne uzbrojenie o znaczeniu ponadlokalnym: gazociąg magistralny wysokiego ciśnienia o średnicy 300 mm relacji Gostynin – Łódź;
- 7) lesistość poniżej średniej wojewódzkiej (11,6%);
- 8) budowa projektowanych zbiorników retencyjnych: „Cedrowice” i „Sierpów” wg „Programu małej retencji dla województwa łódzkiego”;
- 9) istnienie złóż surowców mineralnych;
- 10) ochrona terenów najbardziej wartościowych przyrodniczo:
 - a) istniejących: ochronnej strefy balneologicznej Rogóżna,
 - b) projektowanych: Sokolnicko - Piątkowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty „Słone Łąki w Pełczyskach” kod PLH100029;
- 11) ochrona wartości kulturowych – obszary znacznej koncentracji stanowisk archeologicznych, występujące na terenie gminy zabytki sakralne, techniczne, mieszkaniowe, parkowe, założenia dworskie.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW.

Na obszarze gminy funkcjonują następujące plany:

- sporządzone na mocy Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 415):
 - zmiany do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków uchwalone Uchwałą Nr XXXVIII/297/98 Rady Gminy Ozorków z dnia 30 kwietnia 1998 roku,
 - zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków zatwierdzone uchwałą Nr XXII/182/2000 Rady Gminy Ozorków z dnia 26 października 2000 roku,
 - zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków zatwierdzone uchwałą Nr X/70/2003 Rady Gminy Ozorków z dnia 4 września 2003 roku,
- sporządzony na mocy Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717):
 - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków dla obszaru Sokolniki Las – działki nr ew. 4002, 4003, 4004, 4005, 4006 zatwierdzona uchwałą nr IX/82/07 Rady Gminy w Ozorkowie z dnia 28 czerwca 2007 roku.

Łącznie plany miejscowe obejmują teren całej gminy w jej administracyjnych granicach.

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz plan rozwoju lokalnego gminy są dokumentami wiążącymi dla wyznaczenia kierunków zagospodarowania zapisanych w studium.

Do opracowania został przeniesiony z obowiązujących planów miejscowych generalny układ drogowy (drogi krajowe, powiatowe, gminne) oraz przeznaczenie terenów - z odpowiednimi korektami polegającymi na dostosowaniu funkcji do faktycznego przeznaczenia wynikającego z użytkowania zapisanego w rejestrze gruntów lub stwierdzonego podczas wizji lokalnej.

A.III. STAN ZAGOSPODAROWANIA GMINY OZORKÓW.

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE GMINY.

1) Infrastruktura społeczna.

Stan i zakres wyposażenia w obiekty infrastruktury społecznej uzależnione są od zaludnienia, położenia w strukturach osadniczych, a głównie pełnionej funkcji przez daną jednostkę osadniczą. Podstawowym zadaniem infrastruktury społecznej jest obsługa i zaspokajanie potrzeb lokalnych społeczeństwa, dlatego ośrodki wiejskie wyposażone są głównie w usługi elementarne, służące codziennym potrzebom ludności.

Usługi wyższego rzędu pełnią najbliższe ośrodki lokalne i ponadlokalne – gminne (miasto Ozorków), powiatowe (Zgierz, Łęczyca) i wojewódzkie (Łódź). Miasto Ozorków, pełniące funkcję ośrodka gminnego, wyposażone jest w podstawowe obiekty administracyjne, gospodarcze i społeczne, związane z ośrodkiem gminnym. Ponadto na terenie samej gminy Ozorków zlokalizowane są obiekty o znaczeniu ponadlokalnym.

Opieka medyczna.

Na terenie gminy Ozorków działają trzy ośrodki zdrowia – w Leśmierzu, Solcy Wielkiej i Sokolnikach Parceli, działające pod opieką gminy. Dodatkowo mieszkańcy mogą korzystać z usług Gminnego Zespołu Ośrodków Zdrowia, ulokowanego w mieście Ozorków, oraz pomocy ośrodków w ościennych gminach, Zgierzu oraz Łodzi.

Gminne ośrodki pomocy medycznej świadczą usługi w zakresie następujących poradni:

1. Ośrodek Zdrowia w Sokolnikach Parceli: pediatryczna, internistyczna, stomatologiczna, ginekologiczna, okulistyczna, USG, ortopedyczna, dermatologiczna, neurologiczna, rehabilitacyjna;
2. Ośrodek Zdrowia w Leśmierzu: internistyczna, stomatologiczna, laryngologiczna, ortopedyczna, neurologiczna, USG, dermatologiczna, okulistyczna;
3. Ośrodek Zdrowia w Solcy Wielkiej: pediatryczna, internistyczna, stomatologiczna, laryngologiczna, dermatologiczna, ortopedyczna, USG, okulistyczna, neurologiczna.

Przy wyżej wymienionych podmiotach działają również apteki. Poza nimi, zaopatrzenie w leki zapewniają mieszkańcom apteki na terenie miasta Ozorkowa.

Na terenie gminy funkcjonuje Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej dla Dzieci z Chorobami Narządu Ruchu, Dróg Oddechowych i Wad Wymowy w Sokolnikach Lesie, świadczący usługi w zakresie leczenia i rehabilitacji. Ośrodek o długiej tradycji, z racji swojego położenia w specyficznym mikroklimacie Sokolnik – Lasu, przez większość czasu swojego istnienia funkcjonował jako sanatorium reumatyczne i prewentorium przeciwgruźlicze. Obecnie nadal służy najmłodszym mieszkańcom powiatu i województwa.

Edukacja.

Na terenie gminy funkcjonują trzy zespoły szkół: w Solcy Wielkiej, w Leśmierzu i w Modlnej, obejmujące szkołę podstawową i gimnazjum. Przy Zespołach Szkół w Modlnej i Solcy Wielkiej funkcjonują także oddziały przedszkolne w formie klas zerowych.

Ogólny obraz szkół w gminie Ozorków.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
Szkoły podstawowe					
Ogółem	3	3	3	3	3
Pomieszczenia szkolne	26	27	27	28	28
Oddziały w szkołach	25	24	24	23	21
Uczniowie	520	522	531	521	482
Absolwenci	75	71	72	94	99

Gimnazja					
Ogółem	3	3	3	3	3
Pomieszczenia szkolne	8	8	8	8	10
Oddziały w szkołach	12	12	12	12	13
Uczniowie	283	263	273	292	316
Absolwenci	85	99	96	86	80
KOMPUTERYZACJA					
Komputery w szkole					
Ogółem (sztuki)	-	60	85	94	86
Szkoły podstawowe	-	40	43	45	36
Gimnazja	-	20	42	42	43
Pracownie komputerowe					
Ogółem (izby)	-	4	6	6	5
Szkoły podstawowe	-	2	2	2	1
Gimnazja	-	2	4	4	4
Komputery podłączone do Internetu					
Ogółem (sztuki)	-	51	66	77	72
Szkoły podstawowe	-	31	34	35	29
Gimnazja	-	20	32	42	43
Uczniowie przypadający na 1 komputer					
Szkoły podstawowe	-	19	19	19	24
Gimnazja	-	15	10	17	8

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

W szkołach prowadzone są lekcje języka obcego od pierwszej klasy, funkcjonują pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, odbywają się zajęcia z gimnastyki korekcyjnej i nauki pływania, działają gabinety pielęgniarstwo – lekarskie. Stan techniczny budynków szkolnych jest zadowalający; są dobrze wyposażone w sprzęt i pomoce dydaktyczne. Szkoły prowadzą zajęcia dodatkowe i koła zainteresowań – przy Szkole Podstawowej w Solcy Wielkiej i Leśmierzu działają zespoły wokalne – instrumentalne, w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Modlniej działa zespół ludowy. Przy szkołach funkcjonują również sekcje sportowe – sekcja piłki siatkowej MOS Leśmierz, sekcja piłki nożnej przy szkole w Solcy Wielkiej.

Spadająca liczba uczniów w ciągu ostatnich lat jest spowodowana głównie czynnikiem demograficznym.

Działalność kulturalna.

Na terenie gminy Ozorków funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Leśmierzu, zajmujący się szeroką działalnością kulturalną zarówno dla potrzeb lokalnych, jak i reprezentowaniem gminy Ozorków na różnych imprezach kulturalnych organizowanych na terenie regionu łódzkiego i całego kraju. Za jego pośrednictwem organizowane są konkursy i wystawy plastyczne dla dzieci, pikniki związane z obchodami świąt, imprezy obrzędowe (zapusty staropolskie, wieczór kolęd i pastorałek, noc Kupały, babie lato), spotkania świąteczne z seniorami, osobami samotnymi i niepełnosprawnymi. Jest również miejscem odbywania się spotkań szkoleniowych, konsultacji i porad ekspertów oraz pozyskiwania pomocy na uruchamianie działalności gospodarczej.

Gminny Ośrodek Kultury kultywuje tradycje ludowe, związane z regionem łęczyckim. Na stałe współpracuje z Łódzkim Domem Kultury. Pod jego patronatem działają amatorskie zespoły śpiewacze, kapele ludowe i kapela podwórkowa, zdobywające nagrody na przeglądach i festiwalach międzywojewódzkich (Bedlno, Sieradz, Łowicz). Przy ośrodku istnieją także sekcje tańca (narodowego, współczesnego i towarzyskiego), ogniska muzyczne, młodzieżowy zespół wokalny, duet wokalny i młodzieżowy zespół folklorystyczny.

W gminie Ozorków mieści się pięć świetlic środowiskowych, pełniących funkcję integrującą i upowszechniającą kulturę, pomagających zapobiegać marginalizacji

społeczności terenów wiejskich. Zlokalizowane są w: Leśmierzu (przy Gminnym Ośrodku Kultury), Małachowicach Kolonii, Parzycach, Solcy Wielkiej i Sokolnikach Lesie. Organizowane są w nich różnorodne formy edukacji kulturalnej, konkursy, dyskoteki, spotkania z ciekawymi ludźmi, wycieczki, wyjazdy do teatru i kina. Odbývają się również imprezy kulturalne dla społeczności lokalnej. Zadaniem świetlic jest sprawowanie opieki nad twórcami ludowymi z danego terenu oraz współpraca z organizacjami działającymi na terenie wsi.

Na terenie Osiedla Sokolniki Las działa Fundacja Ekologiczna „Miasto – Ogród Sokolniki”. Głównym celem działania Fundacji jest wspieranie działań mających na celu ochronę środowiska, edukacja i integracja społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska, propagowanie aktywnego kulturalnego wypoczynku. Ponadto w Sokolnikach Lesie odbywa się Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej, organizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Miasta – Ogrodu Sokolniki. W roku 1989 zainaugurowany został cykl koncertów pn. „Muzyczne lato”, które do dziś stanowią atrakcyjną formę kontaktu z muzyką kameralną. Wśród wykonawców są znani muzycy z instrumentami dętymi oraz sławni śpiewacy operowi. Festiwal „Muzyczne lato” na stałe wpisany jest do kalendarza imprez kulturalnych województwa łódzkiego.

Na terenie gminy funkcjonują również liczne Koła Gospodyń Wiejskich, wspierające swą obecnością i działalnością imprezy odbywające się w gminie Ozorków. Swoje Koła Gospodyń Wiejskich mają miejscowości: Śliwniki, Solca Wielka, Borszyn, Solca Mała, Tkaczew, Cedrowice Parcela, Parzyce, Leśmierz, Tymienica, Skotniki, Małachowice Kolonia, Sokolniki Parcela, Maszkowice oraz Czerchów.

Biblioteki.

Na terenie gminy Ozorków działa Gminna Biblioteka Publiczna w Leśmierzu wraz z 4 filiami - w Helenowie, Solcy Wielkiej, Sokolnikach Lesie oraz Czerchowie. Biblioteki funkcjonują jako miejsce spotkań społeczności wiejskich z poszczególnych sołectw i zapewniają dostęp do różnorodnej literatury.

Stan księgozbioru bibliotek na koniec 2006 r. wynosił 43 494 woluminy. Z usług biblioteki w roku 2006 skorzystało 413 czytelników (6,3% ogółu mieszkańców gminy), którzy wypożyczyli „na zewnątrz ” łącznie 6445 pozycji książkowych. W roku 2006 na jedną placówkę biblioteczną przypadało blisko 1309 mieszkańców gminy.

Obraz Gminnej Biblioteki Publicznej oraz jej filii w latach 2002 – 2007.

Wyszczególnienie		2002	2003	2004	2005	2006	2007
Biblioteki i filie		5	5	5	5	5	5
Pracownicy		6	3	3	2	2	3
Księgozbiór (liczba woluminów)		46664	49495	46018	44949	43494	44010
Czytelnicy		526	468	475	469	413	437
Wypożyczenia księgozbioru (w woluminach)	na zewnątrz	6601	6317	6138	6379	6445	6175
	na 1 czytelnika	13,42	13,50	12,92	13,6	15,61	14,13
Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną		1293,2	1288,8	1295,4	1302,4	1308,8	1332,2

Źródło: dane statystyczne GUS.

Biblioteka w Leśmierzu wyposażona jest w czytelnię internetową, mającą do dyspozycji czytelników 4 komputery.

Baza sportowa.

Podstawową jednostką organizacyjną prowadzącą działalność w zakresie sportu jest Gminny Ludowy Klub Sportowy Gminy Ozorków. Zrzesza następujące kluby sportowe:

- LKS Sparta Leśmierz,
- LKS Santos Czerchów,
- LKS Magnat Sierpów,

- LKS Kanarki Małachowice,
- LKS Cedrowice,
- LKS Wróblew,
- LKS Solca Wielka,
- LKS Skromnica.

Oferta sportowa dla młodzieży na poziomie sportu amatorskiego obejmuje: szachy, warcaby, tenis stołowy, piłkę siatkową, piłkę nożną (na murawie i na hali), strzelectwo (broń pneumatyczna i kbks), brydż.

W imprezach i meczach organizowanych przez klub występuje systematycznie około 300 sportowców. W prowadzonym gminnym współzawodnictwie sportowym bierze udział 10 klubów (8 stowarzyszeń).

Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.

Na terenie gminy Ozorków działają następujące organizacje pozarządowe:

- Gminny Ludowy Klub Sportowy,
- Stowarzyszenie Właścicieli Działek w Sokolnikach – Lesie,
- Fundacja Ekologiczna „Miasto-Ogród Sokolniki”,
- Stowarzyszenie „MONAR ” – Sokolniki Las,
- Stowarzyszenie Kulturalne „Galeria”,
- Szkolny Zespół Sportowy w Leśmierzu,
- Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury,
- Związek Harcerstwa Polskiego - Komenda Chorągwi Łódzkiej im. A. Kamińskiego - Hufiec Ozorków,
- Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy,
- Towarzystwo Przyjaciół Miasta – Ogrodu Sokolniki,
- Ochotnicza Straż Pożarna (Modlna, Solca Wielka, Czerchów, Leśmierz),
- Koło wędkarskie w Leśmierzu Nr 45,
- Gminna Rada Kobiet,
- Gminny Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Ozorkowie.

Poziom bezpieczeństwa.

Gminę obsługuje Komisariat Policji w Ozorkowie. Ponadto na terenie gminy – w Sokolnikach Lesie, działa punkt, w którym przebywają policjanci Komisariatu w Ozorkowie. Umiejscowienie punktu w tej miejscowości jest związane z dużą liczbą mieszkańców oraz z okresowym zwiększaniem liczebności mieszkańców w okresie letnim i zwiększonym w związku z tym zagrożeniem przestępczością.

W gminie działają 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Solcy Wielkiej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czechowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Modlnej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Leśmierzu.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze gminy oraz jej wypoczynkowo-rekreacyjny charakter, problematyka stanu zagrożenia pożarowego jest szczególnie istotna. Podwyższone zagrożenie pożarowe wynika z występujących na terenie gminy dużych obszarów leśnych oraz zwartej zabudowy w miejscowościach. Dodatkowo zwiększa zagrożenie pożarowe duża ilość drewnianych budynków – w tym domków letniskowych.

Turystyka i rekreacja.

Gmina Ozorków, mimo dominującej funkcji rolniczej, posiada warunki środowiska przyrodniczego sprzyjające rozwojowi funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej. Główne walory tej gminy to lasy, klimat oraz bliskie sąsiedztwo Łodzi, Zgierza, Kutna i łatwa dostępność komunikacyjna.

Ze względu na przepiękny krajobraz, którego walory przyczyniły się do utworzenia Sokolnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, oraz ciekawe obiekty, wartościowe pod względem kulturowym, gmina jest atrakcyjnym terenem wypoczynkowym, uzdrowskim i turystycznym. Posiada na swoim terenie kilka kompleksów różnorodnych gatunkowo lasów - stanowią one miejsca aktywnej rekreacji. W części południowo - wschodniej gminy znajduje się unikalny zespół leśny Sokolniki Las, posiadający lecznicze zalety sosnowego starodrzewu. W dolinie Bzury i jej dopływów znajdują się malownicze uroczyska i podmokłe łąki. Walory gminy zostały docenione w projekcie aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”, który na jej teren obejmuje pasmem kulturowo – turystycznym oraz wytycza uzdrowską strefę turystyczną.

Okolice gminy stwarzają warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej czy konnej, co zostało wykorzystane przy wytyczaniu szlaków turystycznych województwa łódzkiego. Przez teren gminy przebiegają:

- dwa odcinki „Łódzkiego Szlaku Konnego” – jeden prowadzący z Celestynowa wokół Sokolnik Lasu, drugi z Tkaczewa przez Solcę Małą i Wielką do Konar;
- szlak pieszy – wzdłuż drogi powiatowej z Łęczycy do Parzęczewa;
- szlaki rowerowe: „Po Ziemi Parzęczewskiej” i „Łódzka Magistrała Rowerowa N-S”;
- szlaki samochodowe: „Budownictwa drewnianego” i „Dworów i Pałaców”.

Trasy przebiegu wymienionych szlaków pokazane zostały na załączonym schemacie „Elementy kulturowo-turystyczne rekomendowane w aktualizacji planu zagospodarowania województwa łódzkiego”. Ponadto projekt aktualizacji „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” proponuje wprowadzenie dwóch nowych szlaków samochodowych: „Wielu Kultur” (prowadzącego z Leśmierza w kierunku Ozorkowa) oraz „Perły Architektury Ziemi Łódzkiej” (prowadzącego z Leźnicy Wielkiej przez Ozorków i Modlną), jednak nie mają one jak dotąd wyznaczonego przebiegu i wymagają uszczegółowienia.

Dodatkowe atrakcje rekreacyjne zapewniają znajdujące się tu boiska (w Cedrowicach, Czerchowie, Leśmierzu, Modlnej, Małachowicach, Sierpowie, Sokolnikach, Solcy Małej, Wróblewie), kort tenisowy oraz staw w Sokolnikach Lesie.

Ruch turystyczny w gminie Ozorków w latach 2002 – 2006.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
Turyści korzystający z noclegów	1652	694	743	597	543
w tym turyści zagraniczni	46	53	20	21	10
Wynajęte pokoje w hotelach, motelach, pensjonatach	3643	3119	5384	7994	4003
w tym turyści zagraniczni	70	132	56	149	141

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

Duży napływ wczasowiczów jest miejscowości Sokolniki Las, Sokolniki, Helenów, Katarzynów i Modlna. Tradycyjna miejscowość wypoczynkowa, głównie mieszkańców Łodzi – Sokolniki Las, posiada szczególne zaplecze wypoczynkowe i sanatoryjne. Znajduje się tu około 3500 działek rekreacyjnych, ośrodek wypoczynkowy, hotel na 65 miejsc noclegowych z zapleczem restauracyjnym oraz sanatorium dla dzieci ze schorzeniami dróg oddechowych. W okresie letnim Sokolniki Las zapewniają zaplecze gastronomiczne i noclegowe dla wszystkich odwiedzających. Na pozostałym terenie gminy obiekty świadczące usługi gastronomiczno - noclegowe zlokalizowane są przede wszystkim wzdłuż drogi krajowej Nr 1, przyjmując głównie turystów przejeżdżających przez gminę.

Zasoby mieszkaniowe.

Dominującą formą budownictwa mieszkaniowego w gminie Ozorków są wolnostojące budynki mieszkalne, głównie budownictwo zagrodowe i jednorodzinne oraz rekreacyjne, co wynika z jej wiejsko - uzdrowskiego charakteru.

Według danych na 31 grudnia 2007 r. zasoby mieszkaniowe gminy obejmowały 2046 mieszkań o łącznej powierzchni 179 506 m². Są to głównie mieszkania prywatne w ilości 1955, o łącznej powierzchni 174 595 m², które stanowią ponad 95% ogółu mieszkań w gminie. Uwagę zwraca duża powierzchnia użytkowa mieszkań, co wynika ze specyfiki zabudowy wiejskiej. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 87,7 m², średnia powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca to 26,9 m². Spośród wszystkich mieszkań w gminie, 74,1% wyposażonych jest w łazienkę, a 58,6% posiada centralne ogrzewanie. Sytuację mieszkaniową ludności oraz postępujące zmiany w budownictwie mieszkaniowym charakteryzują niżej przedstawione wielkości.

Zasoby mieszkaniowe gminy Ozorków w latach 2002 – 2006.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zasoby mieszkaniowe wg rodzaju własności						
Ogółem						
Mieszkania	1766	1967	1984	2002	2019	2046
Izby	7036	7781	7849	7925	8015	8156
Powierzchnia użytkowa w m ²	152367	169731	171584	173733	176015	179506
Własność gminy (mieszkania komunalne)						
Mieszkania	28	28	28	28	28	27
Izby	79	79	79	79	79	76
Powierzchnia użytkowa w m ²	1350	1350	1350	1350	1350	1276
Zasoby spółdzielni mieszkaniowych						
Mieszkania	2	2	2	2	2	0
Izby	5	5	5	5	5	0
Powierzchnia użytkowa w m ²	143	143	143	143	143	0
Własność zakładów pracy						
Mieszkania	91	91	90	62	62	58
Izby	241	241	239	155	155	145
Powierzchnia użytkowa w m ²	4032	4032	4007	3051	3051	2905
Własność osób fizycznych						
Mieszkania	1802	1841	1859	1904	1921	1955
Izby	7224	7434	7504	7660	7750	7909
Powierzchnia użytkowa w m ²	158242	163585	165463	168459	170741	174595
Własność innych podmiotów						
Mieszkania	5	5	5	6	6	6
Izby	22	22	22	26	26	26
Powierzchnia użytkowa w m ²	621	621	621	730	730	730
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno - sanitarne						
Wodociąg	1712	1761	1778	1796	1813	1840
Ustęp spłukiwany	1373	1426	1443	1461	1478	1505
Łazienka	1384	1438	1455	1473	1490	1517
Centralne ogrzewanie	1073	1127	1142	1160	1174	1198
Gaz sieciowy	16	16	16	16	16	16
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań						
Wodociąg	96,9	89,5	89,6	89,7	89,8	b. d.
Ustęp spłukiwany	77,7	72,5	72,7	73	73,2	b. d.
Łazienka	78,4	73,1	73,7	73,6	73,8	74,1
Centralne ogrzewanie	60,8	57,3	57,6	57,9	58,1	58,6
Gaz sieciowy	0,91	0,81	0,81	0,8	0,8	b. d.
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m²						
1 mieszkania	86,3	86,3	86,5	86,8	87,2	87,7
Na 1 osobę	23,6	26,3	26,5	26,7	26,9	26,9

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013, dane statystyczne GUS.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że zasoby mieszkaniowe gminy Ozorków z roku na rok systematycznie się zwiększają. Największe tempo przyrostu zanotowano w roku 2003. W ostatnich latach sytuacja na rynku mieszkaniowym ustabilizowała się na poziomie około 20 nowych mieszkań rocznie.

Należy zwrócić uwagę na nowe zjawisko, jakim jest powolne wypieranie zabudowy rekreacyjnej, która jak dotąd dominowała w Sokolnikach Lesie, przez budownictwo jednorodzinne.

Gminne zasoby mieszkaniowe są skromne. Są to w dużej mierze budynki po szkołach wiejskich z lat 60-tych ubiegłego stulecia, zaadaptowane do celów mieszkalnych.

O ruchu budowlanym świadczą również wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (na obiekty kubaturowe). W latach 2002 - 2007 wydano łącznie 1866 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wypisów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W poszczególnych latach kształtowało się to następująco:

- 2002 r. - 110 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania,
- 2003 r. - 63 (do 27.10.2003 r.) decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania,
- 2004 r. - 381 wypisów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 2005 r. - 397 wypisów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 2006 r. - 458 wypisów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 2007 r. - 457 wypisów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 2008 r. - 498 wypisów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Z powyższych danych wynika, że w ostatnich latach zainteresowanie budownictwem było znaczne. Największy ruch budowlany dotyczy okolic Sokolnik Lasu, miejscowości Sokolniki, Celestynów, Helenów i Maszkowice.

Istniejące warunki mieszkaniowe w gminie są lepsze od przeciętnych warunków mieszkaniowych w województwie i w kraju. Rosnące zasoby mieszkaniowe przy malejącej liczbie mieszkańców wpływają na korzystne wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe przedstawione w wielkości zagęszczenia mieszkań. Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie i 1 izbę co roku się obniża. W 2007 r. wskaźniki te w gminie Ozorków wynosiły 3,26 osoby/mieszkanie i 0,82 osoby/izbę i były nieznacznie wyższe niż w powiecie i województwie. Również liczba m² powierzchni użytkowej mieszkania, przypadająca na 1 osobę, systematycznie rośnie, co świadczy o budowie nowych mieszkań o dużej powierzchni użytkowej.

2) Gospodarka.

Położenie geograficzne gminy Ozorków i rozbudowana infrastruktura techniczna przyczyniły się w dużej mierze do znacznego rozwoju gospodarczego gminy. Dominuje tu sektor rolno - spożywczy, z uwagi na bogatą bazę surowcową. Nie brak także średnich i małych firm branży usługowo – handlowej i transportowej.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 389 podmiotów gospodarczych. Sektor publiczny (15 podmiotów) reprezentowany jest przede wszystkim przez jednostki sfery budżetowej (administracja publiczna, szkolnictwo, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo publiczne). Brak jest przedsiębiorstw państwowych. Jedyną spółką prawa handlowego była cukrownia „Leśmierz” S.A., powstała z przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę Skarbu Państwa, a będąca obecnie w stanie przejściowym. Zdecydowana większość podmiotów to przedsiębiorstwa sektora prywatnego, stanowiące 96% wszystkich podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

Formy prowadzenia działalności gospodarczej istniejące na terenie gm. Ozorków są charakterystyczne dla realizacji przedsięwzięć ekonomicznych na niewielką skalę. Działalność ta realizowana jest głównie przez podmioty niewielkie zarówno pod względem

zatrudnienia, jak i kapitałowym, a rodzaje podejmowanej aktywności i gospodarczej nie wymagają dużych nakładów inwestycyjnych na ich prowadzenie. Większość firm działających na rynku to mikroprzedsiębiorcy, zatrudniający mniej niż 10 pracowników lub bazujący na samozatrudnieniu. Są to głównie przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe. Duża grupa mieszkańców znajduje zatrudnienie w podmiotach małych i średnich zatrudniających do 250 pracowników (w większości małych). Na terenie gminy brak jest dużych podmiotów gospodarczych, zatrudniających więcej niż 250 osób.

Obok niewielkich podmiotów istnieją również te o bardzo silnej pozycji ekonomicznej, których działalność wywiera wpływ na stosunki ekonomiczno - społeczne w całej gminie i poza nią. Są to: „Polska Woda Sp. z o. o.” z Aleksandrii, magazyn „Ceramiki Tubądzin II” w Cedrowicach Parceli, prywatne przedsiębiorstwo spedycyjno - transportowe „Mira-Trans” w Sierpowie, firma „ADAX” z Wróblewa, firma „Bliel-Met” z Aleksandrii, przedsiębiorstwo budowy domów „EWMAR” w Parzycach, zajazd „KATMAR” w Sierpowie, baza Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Sierpowie (z Łęczycy), Agencja Rezerw Materiałowych w Leśmierzu.

Z analizy poniższej tabeli, widoczny jest wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Wynika to przede wszystkim z rozwoju sektora prywatnego, gdyż liczba podmiotów z sektora publicznego wzrosła nieznacznie.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych w gminie Ozorków w latach 2002 – 2006.

	Ogółem	Sektor		w tym			
		publiczny	prywatny	Prywatne spółki handlowe		Spółdzielnie, fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				razem	z udziałem kapitału zagran.		
2002	332	13	319	12	3	15	238
2003	348	12	336	13	3	15	254
2004	360	15	345	17	3	15	260
2005	380	15	365	21	5	16	276
2006	385	15	370	23	5	17	276
2007	389	15	374	23	5	17	279

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013, dane statystyczne GUS.

Wśród podmiotów gospodarczych zdecydowanie dominuje handel (118 podmiotów) - głównie detaliczny i obwoźny oraz usługi takie jak: transport, usługi budowlane, mała gastronomia oraz szereg małych i średnich zakładów usługowych (krawiectwo, ślusarstwo, stolarstwo, rzeźnictwo). Największe nasycenie usługami handlowymi i rzemieślniczymi występuje we wsiach: Aleksandria, Sierpów, Leśmierz i Sokolniki. Duża liczba podmiotów działa w bardziej stabilnej branży - przetwórstwie przemysłowym (53 podmioty). Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy, liczną grupę stanowią osoby trudniące się rolnictwem. Podobnie jak w handlu, w zdecydowanej większości jest to działalność indywidualna (firmy jednoosobowe lub rodzinne). Duży udział w rynku mają także podmioty obsługujące nieruchomości i firmy oraz zajmujące się budownictwem – jest ich w każdej branży ponad 40. Ilość podmiotów funkcjonujących w wymienionych sferach jest względnie stabilna. Dobre warunki dla rozwoju turystyczno - rekreacyjnego gminy przekładają się na funkcjonowanie 8 podmiotów w sekcji hoteli i restauracji. Te dwie grupy charakteryzują się dużą sezonowością swojej aktywności, co z kolei wpływa zasadniczo na słabszą pozycję na rynku wobec braku zysku poza sezonem. Najmniej podmiotów działa w sekcji „wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, w górnictwie oraz pośrednictwie finansowym. Na przestrzeni badanego okresu wzrost odnotowano w branżach: produkcyjnej, budowlanej, handlowej oraz usługowej. Największy spadek nastąpił w podmiotach trudniących się rolnictwem, z uwagi na niską opłacalność. Liczebność podmiotów pozostałych branż utrzymuje się względnie na tym samym poziomie.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg branż.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	332	348	360	380	385	389
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	30	30	20	20	20	23
Górnictwo	2	1	1	1	1	1
Przetwórstwo przemysłowe	40	44	43	48	54	53
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, wodę	0	0	0	1	1	1
Budownictwo	28	30	34	35	36	42
Handel i naprawy	106	113	118	122	124	118
Hotele i restauracje	9	10	9	12	10	8
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	24	28	29	29	28	28
Pośrednictwo finansowe	7	5	6	4	4	5
Obsługa nieruchomości i firm	38	39	44	43	40	44
Administracja publiczna	8	8	8	8	8	8
Edukacja	9	8	8	13	13	13
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	9	9	11	13	13	13
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	22	23	29	31	33	32

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013, dane statystyczne GUS.

Na terenie gminy ma swoją siedzibę oddział banku – będący instytucją otoczenia biznesu i wspierającą rozwój gospodarczy. Jest to Bank Spółdzielczy w Ozorkowie z oddziałami w Leśmierzu i Sokolnikach Lesie.

Problemy lokalnej gospodarki należy rozpatrywać m.in. w kontekście lokalnego rynku pracy, na którym występuje bardzo duża grupa stosunkowo młodych, niewykwalifikowanych bądź niskokwalifikowanych osób, będących bezrobotnymi. Są one znacznym obciążeniem wobec konieczności wspomagania ich przy użyciu znacznych kwot ze sfery społecznej. Z drugiej strony tworzą potencjał dla nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących znaczną ilość pracowników o niskich kwalifikacjach.

Na rozwój przedsiębiorczości i otoczenie w istotny sposób ma wpływ brak dużych i silnych podmiotów gospodarczych. W ostatnich latach gmina uzyskuje corocznie Certyfikat Gminy Fair-Play Certyfikowanej Lokalizacji Inwestycji – jest to wyróżnienie przyznawane gminom zaangażowanym w zapewnienie jak najlepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycyjnej. Rozwój przedsiębiorczości wspiera się poprzez organizowanie szkoleń i seminariów, wprowadzenie niskich podatków i opłat lokalnych.

W celu ożywienia gospodarczego (utrzymania istniejących miejsc pracy i tworzenia nowych) gmina powinna przede wszystkim:

- modernizować i rozbudować istniejącą infrastrukturę techniczną, zmierzając do ograniczenia awaryjności i zwiększenia możliwości zakresu prowadzonej działalności gospodarczej,
- rozwijać infrastrukturę gminy pod kątem rozwoju podmiotów z branży turystycznej.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.

Głównym elementem krajobrazotwórczym w gminie Ozorków jest płaska równina wysoczyznowa, opadająca ku północy – ku dolinie rzeki Bzury w rejonie Łęczycy. Południowa część gminy należy do Wysoczyzny Łaskiej która jest równiną morenową, natomiast północną część obejmuje Równina Łowicko – Błońska. Obszar całej gminy rozciąga się na wysokości bezwzględnej między 110 a 160 m n. p. m.. Urozmaicony jest poprzez rozcięcie szeroką doliną Bzury i szeregiem małych cieków. Na większości swego obszaru gmina stanowi jednak dość monotonna przestrzeń, tylko na południowym wschodzie, w zalesionych rejonach okolic Sokolnik, fragmenty terenu mają bardziej urozmaiconą rzeźbę. Lasy porastające południowo – wschodnie i północno – wschodnie

tereny gminy są również elementem wzbogacającym krajobraz. Cennym walorem są, wynikające z rolniczego charakteru gminy, duże połacie otwartej przestrzeni – pól uprawnych, łąk i pastwisk, przeważające w krajobrazie.

W obecnym zagospodarowaniu przestrzennym gminy dają się wyodrębnić następujące strefy:

- 1 - wsie i przysiółki,
- 2 - tereny usługowo - przemysłowe w Leśmierzu i wzdłuż drogi krajowej nr 1 (Sierpów, Wróblew, Cedrowice, Aleksandria),
- 3 - osiedle Sokolniki Las – założone jako „miasto ogród”, miasto w lesie,
- 4 - zespoły letniskowo – mieszkaniowe w Sokolnikach Lesie, Katarzynowie i Celestynowie,
- 5 - tereny otwarte – rolne, leśne, doliny rzek itp.

Strefy te różnią się charakterem zagospodarowania, wpływającym na stan i kształtowanie się ładu przestrzennego. Niektóre strefy, jak tereny otwarte i osiedle Sokolniki Las, są szczególnie predysponowane do zrównoważonego rozwoju. Niemniej jednak na obszarze całej gminy występują tereny, na których zachodzą niekorzystne zjawiska przestrzenne.

Do **elementów wpływających negatywnie na ład przestrzenny** w skali lokalnej zaliczyć należy:

- 1) sposób zagospodarowania terenów;
 - w planie zagospodarowania gminy przeznaczono dużo terenów pod zainwestowanie, przez co powstała zabudowa ma charakter incydentalny i sprawia wrażenie jej rozpraszania;
- 2) obudowa istniejących dróg tranzytowych;
 - usytuowanie, zgodnie z planem zagospodarowania gminy, wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych obiektów służących nie tylko działalności gospodarczej, ale również zabudowy mieszkaniowej, w miarę zwiększania zainwestowania będzie stwarzało coraz większe problemy komunikacyjne i większą uciążliwość dla mieszkańców;
- 3) różnorodność architektury budynków, dowolność w kształtowaniu brył, wielkości, kolorystyki, materiałów okładzinowych, bez nawiązania do sąsiedztwa i lokalnych tradycji;
- 4) brak czytelnego układu nowej zabudowy – brak jednolitych linii zabudowy, dowolność w sytuowaniu budynków, bez nawiązania do sąsiedztwa i kontekstu;
- 5) rozproszenie ośrodków o znaczeniu społecznym, nieczytelne przestrzennie centra;
- 6) zatracanie charakteru „miasta – ogrodu” przez Sokolniki Las wskutek tendencji do wycinania lasu na działkach prywatnych i powiększania zabudowy;
- 7) dowolność w sytuowaniu, rodzaju i wielkości szyldów i reklam;
- 8) brak rewaloryzacji obiektów zabytkowych, doprowadzanie do ich zniszczenia, np. zespół dworski i park w Sokolnikach, park w Leśmierzu);
- 9) brak jednolitego charakteru elementów tworzących wystrój przestrzeni publicznych;

W celu **ochrony ładu przestrzennego** konieczne są działania polegające na:

- 1) ochronie skali i rodzaju zabudowy oraz zwartości układów ruralistycznych wsi i przysiółków;
- 2) uzupełnianiu i dogęszczaniu zabudowy w obrębie istniejących zespołów oraz terenów budowlanych wytyczonych w planach miejscowych;
- 3) ograniczeniu rozpraszania zabudowy;
- 4) ograniczeniu obudowy dróg tranzytowych;
- 5) rozbudowie sieci infrastruktury technicznej i społecznej w terenach zainwestowanych i przeznaczonych do inwestowania;

- 6) wykształceniu centrów o znaczeniu społecznym w ośrodkach o większym znaczeniu (Leśmierz, Solca Wielka z Wróblewem, Modlna);
- 7) nawiązywaniu do regionalnych wzorów architektury, poprzez zastosowanie tradycyjnej skali zabudowy, form, kształtu dachu oraz materiałów wykończeniowych elewacji i pokryć dachu;
- 8) przeciwdziałaniu stosowaniu substandardowych materiałów wykończeniowych (okładzin z tworzyw sztucznych typu siding i blachy trapezowej), agresywnych barw w elewacjach budynków i na pokryciach dachowych, ogrodzeń wykonanych z prefabrykowanych elementów betonowych;
- 9) ochronie terenów otwartych – rolnych, leśnych, dolin rzek itp. stanowiących o obecnym rolniczym (ekologicznym) charakterze gminy, przed nieuzasadnioną presją zainwestowania;
- 10) przestrzeganiu zasad ochrony historycznych układów urbanistycznych, obiektów i parków zabytkowych;
- 11) przestrzeganiu zasad ochrony obszarów znajdujących się w strefach chronionego krajobrazu;
- 12) eksponowaniu pozytywnych dominant przestrzennych i wysokościowych, jak np. kościoły, założenia dworskie, obiekty zabytkowe, parki podworskie, poprzez tworzenie stref ekspozycji, osi widokowych, neutralnego wizualnie tła;
- 13) maskowaniu negatywnych dominant poprzez zasłanianie, np. wysoką zielenią;
- 14) ustaleniu zasad lokalizacji i formy reklam;
- 15) ochronie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- 16) rewaloryzacji obiektów zabytkowych;
- 17) rekultywacji obszarów zdewastowanych, terenów poeksploatacyjnych;
- 18) zalesianiu terenów w sposób uatrakcyjniający krajobraz.

3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU ORAZ TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.

1) Położenie.

Gmina Ozorków należy do powiatu zgierskiego, który położony jest niemal w samym centrum Polski. Gmina sąsiaduje z miastem Ozorków na granicy południowej i zachodniej oraz graniczy z gminami rolniczymi – od północy z gminami: Łęczyca, Góra Świętej Małgorzaty i Piątek, przynależnymi do powiatu łęczyckiego, od wschodu z gminą Zgierz, a od zachodu z gminą Parzęczew.

2) Rzeźba.

Teren gminy położony jest w obrębie dwóch makroregionów: Nizin Południowowielkopolskich i Nizin Środkowomazowieckich (wg j. Kondrackiego). Południowa część gminy należy do Wysoczyzny Łaskiej która jest równiną morenową, natomiast północną część obejmuje Równina Łowicko - Błońska. Gmina Ozorków stanowi płaską równinę wysoczyznową opadającą ku północy, ku szerokiej dolinie rzeki Bzury.

Najwyższe partie terenu występujące w okolicy Celestynowa i Sokolnik leżą na wysokości 158 – 160 m n.p.m., najniższe zaś na wysokości bezwzględnej 110 m n.p.m. położone są w rejonie Bzury, na północ od Leśmierza. Różnica wysokości wynosi więc ok. 50 m.

Teren rozcina – oprócz Bzury – szereg małych cieków, tworząc wyspowe obszary międzydolinne. Deniwelacje między płytkimi dolinkami, a kulminacjami rozciętych terenów wysoczyznowych nie są na ogół większe niż 15 – 20 m. To sprawia, iż gmina na większości swego obszaru stanowi dość monotonną przestrzeń i tylko na południowym wschodzie fragmenty terenu mają bardziej urozmaiconą rzeźbę.

3) Budowa geologiczna.

Podłoże mezozoiczne

Budowa geologiczna terenu jest zróżnicowana. Obszar gminy położony jest na granicy dwóch głównych jednostek tektonicznych – wału kujawsko-pomorskiego o charakterze antyklinorium i niecki łódzkiej o układzie synklinorium. Wał kujawsko-pomorski jest reprezentowany przez utwory jurajskie, natomiast niecka łódzka – przez utwory kredowe.

Urozmaiconą powierzchnię skał mezozoicznych pokrywają wyspowo utwory trzeciorzędu.

Trzeciorząd

W okresie trzeciorzędu rozpoczęło się zrównywanie wyniesień wału kujawsko-pomorskiego. Jeszcze w okresie miocenu teren znajdował się na skraju półwyspu wystającego ponad powierzchnię zbiorników sedymentacyjnych.

Utwory górnego trzeciorzędu, osadzonego po okresie niszczenia i zrównywania starszych struktur podłoża, leżą niezgodnie – zarówno na seriach utworów jurajskich, jak i kredowych. Wskutek różnorodnych procesów erozyjnych wierzchołki antyklin wału kujawsko-pomorskiego zostały zrównane, a jednocześnie zagłębienia powierzchni mezozoicznej, zostały wypełnione utworami zniszczenia tych form, co przyczyniło się do ostatecznego zatarcia pierwotnych cech ukształtowania tej jednostki. Utworami młodszymi była zasypywana także niecka łódzka.

Czwartorzęd

Na powierzchni podkenozoicznej osadziły się w plejstocenie różnorodne osady lodowcowe iglacyfluwalne, a następnie osady współczesne.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez: żwiry, piaski, mułki i gliny morenowe. W dnach dolin występują także muły piaszczyste, organiczne, torfy i wydmy. Miąższość utworów czwartorzędowych jest tu zróżnicowana i wynosi od kilku metrów w okolicy Solcy Wielkiej do 20 -10 m na pozostałym terenie.

Warunki geologiczno – inżynierskie

Obszar gminy budują utwory lodowcowe i wodnolodowcowe. W materiale podłoża zdecydowanie przeważają gliny. Występują prawie powszechnie w części na zachód od rzeki Bzury oraz w dużych płatach w rejonie Małachowic, Czerchowa, Skotnik i Modlnej. Piaski i piaski ze żwirem, jako materiał wodnolodowcowy, dominują w rejonie Sokolnik i Celestynowa, ale występują także lokalnie w okolicy Modlnej czy Borszyna. Obie te, w miarę jednolite formacje utworów powierzchniowych, charakteryzują się dobrymi warunkami dla budownictwa.

Znacznie mniej przydatne dla tego celu, ze względu na dużą zmienność poziomów wód gruntowych, są utwory piaszczysto-mułkowe leżące na glinach. Także serie różnej miąższości utworów występują w części środkowej gminy, w szerokim pasie terenu od Helenowa na południu, przez Maszkowice, Czerchów, Tymienicę, po Leśmierz na północy.

W dnach dolin i obniżeniach zalegają utwory współczesne, holoceni: piaski rzeczne z częściami humusowymi, namuły organiczno - piaszczyste i utwory torfowo - mułowe. Osady te są nasycone wodą podziemną typu aluwialnego, o zwierciadle na głębokości 1 – 2 m pod powierzchnią, a często w warstwie do 1 m p.p.t.. Są to grunty słabonośne lub nienośne z płytko występującym poziomem wód gruntowych, okresowo podmokłe.

Najniższy poziom wód gruntowych występuje w północnej części gminy na ogół od 0 –

2,0 m pod powierzchnią terenu, natomiast część południowa charakteryzuje się poziomem głębszym – od 2,0 -10,0 m w pierwszym poziomie i od 8,0 – 15,0 m w drugim poziomie. Na gruntach o trudnej przepuszczalności, występujących blisko powierzchni ziemi, może występować płytki poziom wód gruntowych.

Ze względu na obecność na powierzchni – lub w niekiedy płytkim podłożu, gruntów półprzepuszczalnych i nieprzepuszczalnych i wiążące się z tym niekorzystne stosunki wodne dla gospodarki rolnej (warunki naturalne objawiają się nadmiernym uwilgoceniem warstw gruntów przypowierzchniowych, lokalnie okresowej stagnacji wód na powierzchni oraz występowaniem miejscami nieciągłych poziomów wód w soczewkach śródglinowych lub na wkładkach mułkowych na różnych głębokościach), niezbędne było przeprowadzenie regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolniczego użytkowania gleb.

Konieczność odwodnień spowodowała, że bardzo duże obszary gminy zostały zmeliorowane siecią drenarską melioracji szczegółowej. Jedynie Aleksandria, Sokolniki Las i Celestynów nie zostały zmeliorowane.

Założone podziemne systemy sieci drenarskich, odprowadzające wody gruntowe do zbiorczych rowów melioracyjnych – tzw. kolektorów zbiorczych, są poważną przeszkodą dla budownictwa kubaturowego. Ich przerwanie dla potrzeb zabudowy może powodować potencjalnie nieustanne podsiąkanie i podtapianie fundamentów budynków.

Generalnie wymagana jest ochrona sieci przed zniszczeniem. W przypadku konieczności zabudowy należy ograniczać kolizje poprzez właściwe przełożenie sieci lub bezkonfliktowe zaprojektowanie przyszłych inwestycji. Wszelkie działania muszą być podejmowane w uzgodnieniu i pod nadzorem Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych.

Na terenie gminy Ozorków nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Brak jest osuwisk czy rejonów aktywnych tektonicznie.

4) Gleby.

Większość obszaru gminy pokrywają gleby brunatne wykształcone z glin oraz gleby bielcowe i pseudobielcowe wykształcone z piasków oraz z glin spiaszczonych. Przeważają kompleksy rolniczej przydatności gleb – żytni dobry i słaby.

Najlepsze kompleksy kl. I i II występują w rejonie Wróblewa, Leśmierza i Czerchowa. Rejony północne gminy, od Małachowic po zachodnią granicę, charakteryzują się powszechnością klasy III. Najśłabszą wartość rolniczą mają gleby znajdujące się na południowym – wschodzie gminy. Należą one do VI i VIz klasy bonitacyjnej.

W dolinach rzek i obniżen terenowych występują użytki zielone kompleksu średniego, słabego i bardzo słabego, wykorzystywane jako łąki i pastwiska, na madach, glebach torfowo- mułowych czarnych ziemiach, murszach o zróżnicowanej wartości rolniczej, głównie IV - VI klasy bonitacyjnej.

Gleby I-III klasy bonitacyjnej powinny być użytkowane rolniczo. Zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.) oraz Ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1657) gleby klas I - III w granicach administracyjnych gminy podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze. W przypadku zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze stanowiących użytki rolne klas I – III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha, konieczne jest uzyskanie zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Pozostałe gleby na obszarze gminy (klas IV-VI oraz pochodzenia organicznego i torfowiska) nie podlegają obowiązkowi uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, wynikającej z ustaw, o której mowa wyżej.

5) Wody powierzchniowe.

Obszar gminy leży na głównym wododziale w zlewni rzeki Ner, należącej do dorzecza Odry, i Bzury – dorzecza Wisły. Skrawki zachodnie terenu gminy (Skromnica, Borszyn) odwadniane są przez Ner, pozostała część położona jest w zlewni II rzędu rz. Bzury z tym, że część wschodnia od Skotnik i Sokolnik – Parcele odwadniana jest poprzez zlewnię III rzędu rz. Moszczenicy – dopływu Bzury.

Gmina charakteryzuje się gęstą siecią hydrograficzną, począwszy od głównej rzeki Bzury po małe ciek i rowy odprowadzające. Bzura, w swoim górnym biegu, płynie z południa na północ przez centralną część gminy. Dolina tej rzeki obfituje w podmokłości, zbiorniki i stawy rybne. Na południowej granicy obszaru rzeka Bzura przyjmuje prawy dopływ – Starówkę. Lewobrzeżny dopływ Bzury płynący przez Solcę nosi nazwę Kanału Sierpów, ma on długość 4,9 km, z czego 1,8 km płynie uregulowanym korytem.

W rejonie Solcy występują podsiąki słonych wód, których geneza wiąże się prawdopodobnie z wysadem solnym zlokalizowanym w gminie Zgierz (rejon Rogóżna).

Wody stojące na terenie gminy reprezentowane są przez stawy mające naturalne zasilanie z sieci rzecznej, ale także z płytkich wód gruntowych. Największa koncentracja stawów hodowlanych znajduje się między Czerchowem a Maszkowicami, w ciągu dolinnym bezimiennego cieku uchodzącego do rzeki Bzury. Oprócz nich, w Leśmierzu znajduje się zbiornik retencyjny o powierzchni 2,26 ha i łącznej pojemności 52 tys. m³, a w Skromnicy – staw o powierzchni 1,98 ha.

Na terenie gminy projektuje się cztery zbiorniki retencyjne: zbiornik „Cedrowice” na rzece Bzurze, w okolicy Sierpowa zbiornik „Sierpów”, we wsi Tymienica zbiornik „Tymienica” oraz zbiornik „Leśmierz II”.

Nielicznie występują – częściowo wskazane na rysunku studium – małe, naturalne oczka wodne, niewielkie sztuczne zbiorniki utworzone na ciekach wodnych oraz zbiorniki wodne występujące w wyrobiskach poeksploatacyjnych.

6) Wody podziemne.

Na terenie gminy występują trzy poziomy wodonośne: czwartorzędowy trzeciorzędowy, kredy i górnej jury.

Poziom czwartorzędowy eksploatowany jest przez gospodarskie studnie kopane lub płytkie studnie wiercone indywidualnych gospodarstw – nie ma większego znaczenia gospodarczego.

Poziom trzeciorzędowy związany jest z utworami piaszczystymi: zwierciadło wody stabilizuje się na rzędnych ok. 138,3 – 157,0 m. Poziom ten ujmowany jest do eksploatacji otworami studziennymi na terenie ujęć wodociągowych w miejscowościach Modlna i Celestynów. Ujęcia posiadają zasoby eksploatacyjne ustalone w wysokościach do ok. 21 m³/h, głębokość do warstwy wodonośnej kształtuje się od ok. 32 m – 73 m, miąższość ujętej warstwy od ok. 15 – 45.

Wody z utworów kredowych udokumentowane są dla ujęć wodociągowych w Czerchowie i Modlnej oraz Sokolnikach Lesie. Ujęcia posiadają wody o ustalonych zasobach eksploatacyjnych w wysokościach 31 m³/h, 24,5 m³/h (Czerchów), 69,3 m³/h (Modlna), 90,0 m³/h, 132 m³/h (Sokolniki Las). Głębokość studni ujmujących w/w poziom wynosi od ok. 50 – 100 m. Ujmują one poziom dolnokredowy związany z piaskowcami oraz z piaskami.

Wody poziomu górnej jury udokumentowane są na terenie ujęcia wodociągowego w Tymienicy. Ujęcie posiada wody o ustalonych zasobach eksploatacyjnych w wysokości 124,4 m³/h, głębokość studni ujmującej w/w poziom wynosi 80 m.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę wybranych otworów studziennych ujęć wodociagowych na terenie gminy.

Nr otworu, miejscowość	Rzędna otworu (n.p.m.) Głębokość otworu	Stratygrafia ujmowanej warstwy	Miaższość ujętej warstwy litologia	zw. wody ustalone nawiercone (m.p.p.t)	H zwierciadła (m.t)	Głębokość do w-wy wodonośnej m.pt.	Zasoby (wydajn.) lub $Q_{max} m^3/h$ depr.
161 Modlna	<u>138,5</u> 50,0	trzeciorzęd	20 piasek	<u>4,8</u> 32,2	133,7	32,2	$Q = 20,7 m^3/h$ $S = 11,8$
162 Modlna	<u>138,3</u> 50,0	trzeciorzęd	15 piasek	<u>4,9</u> 34,0	133,4	34,0	$Q = 20,7 m^3/h$ $S = 15,8$
173 Modlna	<u>138,5</u> 92,0	kreda dolna	45 piasek	<u>5,8</u> 33,0	132,6	33,0	$Q = 69,3 m^3/h$ $S = 15,8$
165 Celestynów	<u>157,0</u> 91,0	trzeciorzęd	20 piasek	<u>22,0</u> 73,0	135,0	73,0	$Q = 16,0 m^3/h$ $S = 30,5$
91 Tymienica	<u>115,7</u> 80,0	górną jurą	powyżej 39	<u>1,3</u> 41,0	114,4	41,0	$Q = 171,0 m^3/h$ $S = 1,2$
106 Czerchów	<u>120,0</u> 60,0	kreda dolna	powyżej 15 piaskowiec, piaski, iły	<u>3,8</u> 34,0	123,8	34	$Q = 31 m^3/h$ $S = 15,3$
107 Czerchów	<u>120,0</u> 60,0	kreda dolna	powyżej 15 piaskowiec, piaski, iły	<u>7,0</u> 99,6	127,0	34	$Q = 24,5 m^3/h$ $S = 26,1$

W obszarze gminy niektóre ośrodki o charakterze produkcyjnym i usługowym zaopatrują się w wodę w oparciu o własne studnie. W szczególności ujęcia własne posiadają: PGR Skotniki, Dom pracowników Leśnych w Sokolnikach, Dom pracy twórczej seniora w Sokolnikach, obiekty sanatoryjne i wypoczynkowe w Sokolnikach, Dom Dziecka w sokolnikach i Ośrodek zdrowia w Solcy Wielkiej.

W miejscowości Aleksandria przedsiębiorstwo Polska Woda Sp.z o.o., zajmujące się produkcją wód mineralnych, pobiera wodę z ujęcia wód podziemnych z utworów piętra kredowego. Studnia nr 1A Vitalinea posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w ilości $Q = 100 m^3/h$ na dzień 15.05.2001 oraz pozwolenie wodnoprawne na pobór wód w ilości $Q_{sr} \text{ dob} = 1079,0 m^3$. Dla w/w ujęcia obliczono granice geologiczne proponowanej granicy strefy ochrony pośredniej studni nr 1A (Vitalinea) fabryki POLSKA WODA. Za geologiczną granicę strefy ochrony pośredniej w/w studni uznano izochronę 25 letniej wymiany wód w ujętej warstwie wodonośnej przy jej eksploatacji zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym, poszerzoną o całą górną część cząstkowej zlewni spływu powierzchniowego oraz całą górną część zlewni spływu podziemnego w górnej warstwie wodonośnej czwartorzędu. Jest to zasięg proponowanej strefy ochrony pośredniej w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem studniami o nieodpowiedniej konstrukcji, stanowiącymi potencjalne ogniska zanieczyszczeń wód podziemnych.

W zachodniej części gminy znajduje się fragment jurajskiego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - GZWP 226 Krośniewice - Kutno. Jest to zbiornik o charakterze szczelinowo - krasowym. Zbiornik ten zaliczono do kategorii obszaru wysokiej ochrony OWO, szczególnie wrażliwego na zanieczyszczenia. Środkowa i wschodnia część gminy leży na nakładających się zasięgach zbiorników GZWP: porowego zbiornika dolnej kredy nr 401 niecka łódzka i zbiornika górnej jury nr 402 Stryków o charakterze szczelinowo – krasowym. Zbiorniki te leżą w strefie (ONO).

7) Warunki klimatyczne.

Warunki klimatyczne charakteryzują się średnioroczną temperaturą powietrza wynoszącą około 7,8°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń – 3,6°C, a najcieplejszym lipiec 18,9°C. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich oraz wschodu - i południowego –

wschodu.

Przeciętna długość okresu wegetacyjnego waha się w granicach 210 – 227 dni, a suma rocznych opadów wynosi ok. 600 mm.

Czas trwania pokrywy śnieżnej waha się od 50 do 70 dni. Notuje się od 30 – 40 dni mroźnych i ok. 125 dni w których temperatura spada poniżej °C.

Średnia roczna wilgotność względna wynosi ok 80% (najwyższa jest w grudniu a najniższa w maju i czerwcu). Średnia liczba dni z mgłą wynosi ok. 30 - 40 i wykazuje wyraźny przebieg roczny z maksimum późną jesienią i w zimie oraz minimum w miesiącach wiosenno – letnich.

Warunki klimatu lokalnego na terenie gminy są zróżnicowane. Najkorzystniejsze warunki klimatyczno - zdrowotne występują w obrębie: terenów otwartych wysoczyzn - na obszarach o korzystnej ekspozycji południowej - dobre nasłonecznienie, dobre warunki termiczne, znaczne wyniesienie ponad dno doliny - dobre przewietrzanie terenu, dobre warunki wilgotnościowe, rzadkość występowania mgieł.

Średniokorzystne warunki występują na obszarze terenów wysoczyzny otoczonych lasami i terenów leśnych - utrudnione, niedostateczne przewietrzanie obszarów, słabe nasłonecznienie, często występujące mgły poranne, znaczna wilgotność.

Niekorzystne lub mało korzystne warunki topoklimatyczne posiadają: dna dolinne rzek, boczne dolinki i obniżenia w obrębie wysoczyzny oraz zagłębienia bezodpływowe. Są to strefy częstych inwersji termicznych (zalegania lub spływu chłodnych mas powietrza), złe warunki solarne i wilgotnościowe, częste mgły i przymrozki, obszary o charakterze korytarzy wentylacyjnych.

8) Szata roślinna.

Najważniejszą grupą zbiorowisk pod względem walorów krajobrazowych, ekologicznych i przydatności gospodarczej stanowią lasy. Łączna powierzchnia lasów i gruntów leśnych wynosi 1106,5 ha, co daje ok. 11,6% powierzchni gminy jest to więc gmina średnio zasobna w obszary leśne. Największymi skupiskami zieleni wysokiej w gminie są lasy państwowe należące do Nadleśnictwa Grotniki, stanowią ok. 70,5% powierzchni leśnej gminy. Lasy prywatne zajmują ok. 28,7% powierzchni leśnej gminy.

W obszarze gminy wyróżniają się trzy, duże położone na wschodzie zespoły: las Kotowice, kompleks Sokolniki (część północna) oraz lasy Celestynowa. Z mniejszych wymienić należy lasy w Piaskach Wróblewskich, Parzycach, Leśmierzu i Borszynie. Pozostałe lasy to małe powierzchnie prywatne, które rozrzucone są po całej gminie, ale najczęściej towarzyszą one obniżeniom dolinnym.

Skład siedliskowy porastających gminę drzewostanów stanowią przede wszystkim bory świeże (Bśw) i mieszane (BMśw), w których dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką brzozy i dębu. Bardzo mało jest siedlisk lasowych, a jedynymi zespołami gdzie spotyka się lasy świeże (Lśw) czy mieszane świeże (LMśw.) są Kotowice i Leśmierz. Lasy leżące w obniżeniach dolinnych cechuje siedlisko olesu (Ol) z olchą.

Lasy na terenie gminy są lasami wielofunkcyjnymi. Obok funkcji gospodarczych wypełniają także funkcje rekreacyjno - turystyczne, ekologiczne i krajobrazowe.

Najbardziej znaczącym obszarem jest kompleks leśny Sokolniki – Katarzynów – Celestynów. Teren ten, z uwagi na bardzo korzystne warunki klimatyczne i bioklimatyczne, uznawany jest za wyjątkowo atrakcyjny, nie tylko turystycznie. Wykonano opracowanie mające na celu określenie klimatycznych i bioklimatycznych podstaw do uznania tego obszaru za obszar uzdrowiskowy. Przeprowadzone badania w sposób jednoznaczny potwierdziły tezę, że obszar ten nadaje się do pełnienia funkcji uzdrowiskowej.

Gospodarka leśna w lasach państwowych i prywatnych prowadzona jest na podstawie planów urządzenia gospodarstw leśnych.

Drugim ważnym elementem szaty roślinnej gminy są parki podworskie i wiejskie,

stanowiące enklawy zieleni wysokiej w otoczeniu otwartej przestrzeni rolniczej. Są to oazy dla świata fauny, pełnią bardzo ważną funkcję przyrodniczą i ekologiczną, są skupieniem różnorodnych gatunkowo i wiekowo, niejednokrotnie rzadkich drzew i innych roślin, na ogół z przewagą drzewostanów starszych. Stanowią małe węzły ekologiczne w systemie przyrodniczym gminy.

Pozostałą zieleń obszaru stanowią: szpalery przydrożne (ważne, jako swoiste korytarze ekologiczne), zieleń urządzona skupiona wokół obiektów usługowych (głównie szkół, kościołów, cmentarzy), zieleń sadów i ogrodów oraz przydomowa, a także niezwykle ważna zieleń łąkowa w dolinach oraz zieleń śródpolna. Dominują gatunki rodzime, wśród których można wymienić: jesiony, klony, lipy, robinie, kasztanowce, topole, olchy, brzozy, wierzby, jarząb.

Cała zieleń, ze względu na jej przyrodniczą rolę w mało zadrzewionym krajobrazie gminy powinna podlegać ochronie przed wycinaniem, niszczeniem oraz zabiegom pielęgnacyjnym. Priorytetowo jednak należy traktować ochronę środowiska leśnego, które stwarza największe bezpieczeństwo ekologiczne oraz podnosi wartości krajobrazowe.

Wskazane jest, oprócz prac zalesieniowych, zadrzewianie terenu zielenią śródpolną (na miedzach) oraz wzdłuż górnych krawędzi dolin cieków i rzek, tworzenie pasów wiatrochronnych, szpalerów przy drogach polnych i ciągach komunikacyjnych (wzmocnienie istniejących szpalerów, zwłaszcza przy drogach o nasilonym ruchu – tworzenie pasów ochronnych przed uciążliwościami komunikacyjnymi), także utrwalanie roślinnością stoków o dużym nachyleniu w celu ochrony przed procesami erozyjnymi.

9) Rolnictwo i leśnictwo.

Rolnictwo ma udział w ponad 70% działalności gospodarczej w gminie, co jest istotną wskazówką dla kierunków rozwoju gospodarczego w tym regionie. Użytki rolne stanowią blisko 74% powierzchni ogólnej.

Na terenie gminy Ozorków uformowały się gleby o wysokim wskaźniku bonitacji -1,03; jest to najwyższy wskaźnik w powiecie. Gleby stanowią cenny element przyrodniczy gminy. Dominują wśród nich gleby bardzo dobre i dobre klasy I ÷ IVb, ważne dla rolnictwa (największy udział ma klasa III oraz klasa IV) i wymagające częściowo ochrony przed zmianą użytkowania. Najmniej jest gleb najżyźniejszych klasy I, niewielki odsetek stanowią również gleby najłabsze, klasy VI – jedynie 8,6%. Udział poszczególnych klas gruntów ornych wg klas bonitacyjnych w gminie Ozorków zaprezentowano w tabelce.

Struktura gruntów wg klas bonitacyjnych.

Gleby (%)					
kl. I	kl. II	kl. III	kl. IV	kl. V	kl. VI
0,1	8,5	38,6	27,4	16,8	8,6

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

Wskaźnik powierzchni użytków rolnych (73,6%) jest zdecydowanie wyższy niż średnia krajowa, która wynosi 59,61%. Wśród gruntów użytkowanych rolniczo największy areal stanowią grunty orne, które zajmują 79,4% powierzchni użytków rolnych i 58,4% powierzchni gminy. Udział gruntów ornych jest również wyższy niż średnia dla kraju, stanowiąca 45,74%. Trwałe użytki zielone obejmują 19,1% powierzchni użytków rolnych gminy, zaś sady zajmują znikomy obszar. Lasy i grunty leśne zajmują 11,4% ogólnej powierzchni gminy. Strukturę użytkowania gleb prezentuje tabela.

Struktura użytkowania gruntów w gminie Ozorków, dane na dzień 31 XII 2005.

Wyszczególnienie	ogółem	
	w ha	w odsetkach
Użytki rolne ogółem	7000	73,6%
Grunty orne	5557	58,4%
Sady	107	1,1%

Łąki	955	10,1%
Pastwiska	381	4%
Lasy i grunty leśne	1089	11,4%
Pozostałe	1428	15%
OGÓŁEM	9517	100%

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

Warunki przyrodniczo - glebowe oraz uwarunkowania ekonomiczne określają profil produkcji roślinnej i zwierzęcej. Łączna liczba gospodarstw wynosi 1763. Niemal wszystkie użytki (98,4%) znajdują się we władaniu sektora prywatnego złożonego z 832 gospodarstw oraz 110 działek rolnych do ha. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 8,2 ha i przewyższa o 1,1 ha przeciętne gospodarstwo w kraju. W uprawie roślin dominują zboża (61,2% zasiewów). Pozostałą część powierzchni uprawowej zajmują warzywa gruntowe (przeważnie ziemniaki). Funkcjonują również gospodarstwa specjalistyczne, zajmujące się hodowlą trzody (2 gosp.), owiec (1 gosp.), bydła (1 gosp.), drobiu (1 gosp.) i gęsi (2 gosp.).

Struktura obszarowa gospodarstw gminy jest korzystna. Gospodarstw średnich i dużych jest 54% ogólnej ilości gospodarstw (w kraju – 42,9%).

Struktura i powierzchnia gospodarstw rolnych i użytków w gminie Ozorków.

Grupy obszarowe użytków	Liczba gospodarstw	Powierzchnia w ha		
		ogólna	użytków rolnych	lasów i gruntów leśnych
Ogółem	990	7358,4	6886	142,8
do 1 ha	149	80,6	62,5	1,4
1 – 5 ha	304	892,5	793	34,9
5 – 10 ha	316	2513	2360,9	52,8
10 – 15 ha	163	2036,7	1946	20,3
15 ha i więcej	58	1862,6	1723,6	33,5

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

Większość gospodarstw gminy ma charakter wszechstronny, jednakże warunki przyrodnicze powodują, że tradycyjnie w gospodarstwach rolnych gminy Ozorków uprawia się stosunkowo duże ilości warzyw gruntowych i często te uprawy stały się dominujące w wielu gospodarstwach. Wśród gospodarstw zajmujących się uprawami ziemioplodów największy udział mają gospodarstwa zajmujące się uprawą zbóż – 75,6% wszystkich gospodarstw. Drugą dużą grupę upraw zajmują ziemniaki - uprawia je 73% gospodarstw. Z roślin przemysłowych uprawia się przede wszystkim buraki cukrowe (7,3% wszystkich gospodarstw). Ponad 57% gospodarstw zajmuje się uprawą warzyw.

W produkcji zwierzęcej głównymi kierunkami jest chów drobiu, trzody chlewnej i bydła – jest to konsekwencją produkcji roślinnej. Bydło zaspokaja potrzeby na nawozy organiczne (uprawa warzyw, buraków cukrowych i ziemniaków) i wykorzystuje roślinne produkty uboczne. Mimo stosunkowo wyższej niż krajowa obsady bydła i krów, w gminie nie produkuje się dużych ilości mleka i żywca wołowego. Na wielkość obsady trzody chlewnej pracuje kilka gospodarstw specjalizujących się w tym kierunku, choć większość gospodarstw prowadzi tę produkcję pod kątem samozaopatrzenia. Także w produkcji drobiu przeważa głównie typowy wiejski chów przyzagrodowy.

W rolnictwie zasadniczą rolę spełniają rodzinne gospodarstwa indywidualne. Aż 88% gospodarstw prowadzi wyłącznie działalność rolniczą lub łączy działalność rolniczą z pozarolniczą. Głównym problemem rolnictwa w gminie jest jego niedoinwestowanie. Gospodarstwa generalnie są słabo zaawansowane technologicznie i wymagają sporych nakładów inwestycyjnych. Niewielka ilość gospodarstw jest rozwijana i nastawiona na produkcję przemysłową, natomiast pozostałe są nastawione na produkcję rolną na potrzeby własne. W przyszłości należy się spodziewać rozszerzenia profilu gospodarstw o usługi i bazę turystyczną w najatrakcyjniejszych obszarach gminy.

Lasy i grunty leśne w gminie Ozorków zajmują łączną powierzchnię 1106,5 ha, czyli około 11,6% jej powierzchni. Największe kompleksy występują na północnym - wschodzie gminy (Skotniki) i południowym - wschodzie (Sokolniki i Celestynów). Na terenie gminy są grupy niewielkich, rozproszonych lasów prywatnych. Lasy państwowe stanowią 779,5 ha (70,5%), a lasy prywatne około 317 ha (28,7%). Powierzchnia pokryta lasami w gminie jest o 7% mniejsza niż w powiecie (lesistość 18,5%) i o 9,4% mniejsza niż średnia w województwie (lesistość 20,8%). Pomimo niewielkiej powierzchni, lasy są najważniejszym elementem przyrodniczym pod względem walorów krajobrazowych, ekologicznych i przydatności gospodarczej.

Pierwotne zbiorowiska leśne na terenach administracyjnych gminy uległy wyparciu w wyniku działalności człowieka. Siedliska te wykorzystano na potrzeby rolnictwa i osadnictwa. Zjawiskami potęgującymi proces wypierania były również wypas, pobór drzew, nasadzenia niezgodne z siedliskiem oraz naruszanie homeostazy ekosystemów poprzez zakłócanie stosunków wodnych.

Obszary leśne to w przeważającej części bory – świeży suchy, mieszany świeży, suchy z charakterystyczną dla tego typu siedlisk roślinnością (kruszyna, jałowiec, jarzębina, leszczyna, trzmielina, bez, czeremcha, żarnowiec, rokitnica). Na części obszaru występują lasy mieszane świeże, silnie i umiarkowanie wilgotne. W przeważającej części gatunkiem dominującym jest sosna (I-III grupa wiekowa) z domieszką brzozy i dębu. Tereny wzdłuż dolin rzecznych porasta fragmentami wilgotny las liściasty (olsy).

Istotne pod względem powierzchni i swoistego klimatu kompleksy leśne znajdują się w południowo - wschodniej i wschodniej części omawianego obszaru. Najbardziej znaczącym obszarem jest kompleks leśny Sokolniki – Katarzynów – Celestynów. Teren ten, z uwagi na bardzo korzystne warunki klimatyczne i bioklimatyczne, nadaje się do pełnienia funkcji uzdrowiskowej.

Przy tak niskim stopniu zadrzewienia gminy, cała zieleń, ze względu na pełnione funkcje przyrodnicze, powinna być zachowana i chroniona. W gorszej sytuacji są lasy prywatne, ponieważ nie podlegają żadnej ochronie. Poza tym powinno dążyć się do nasycenia terenów wolnych zielenią, w celu tworzenia ciągłości systemów przyrodniczych i wiązania ich z korytarzami ekologicznymi miasta (ciągi dolinne). Gmina uczestniczy w realizacji „Programu zwiększenia lesistości”.

10) Obszary i obiekty prawnie chronione.

Obszary i obiekty istniejące.

– Użytki ekologiczne:

- teren podmokły okresowo zalewany przez Bzurę powierzchnia 3,69 ha, położony na terenie Leśnictwa Sokolniki oddział 15a,b,c; utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Łódzkiego Nr 50 z dnia 08.08.2001 roku;
- teren porośnięty roślinnością trawiastą i mszłą, typową dla moczarów i bagien, o powierzchni 0,46 ha, położony na terenie Leśnictwa Sokolniki oddział 7f; utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Łódzkiego Nr 50 z dnia 08.08.2001 roku;
- teren porośnięty roślinnością trawiastą i mszłą, typową dla moczarów i bagien, o powierzchni 0,33 ha, położony na terenie Leśnictwa Sokolniki oddział 8d; utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Łódzkiego Nr 50 z dnia 08.08.2001 roku;
- teren porośnięty roślinnością trawiastą i mszłą, typową dla moczarów i bagien, o powierzchni 0,33 ha, położony na terenie Leśnictwa Sokolniki oddział 8f; utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Łódzkiego Nr 50 z dnia 08.08.2001 roku;
- teren porośnięty roślinnością trawiastą i mszłą, typową dla moczarów i bagien, o powierzchni 0,33 ha, położony na terenie Leśnictwa Sokolniki oddział 12m; utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Łódzkiego Nr 50 z dnia 08.08.2001 r..

– Pomniki przyrody:

Lp.	Gatunek i obwód pnia (cm)	Lokalizacja obiektu	Data utworzenia
1.	Dąb szypułkowy -314 cm	Leśmierz, park wiejski	Zarząd. Przez. Miasta Łodzi Nr 8/90 z dn. 10.01.1990 r (Dz.Urz.W.Ł.Nr 3 poz. 24 z 1990 r.) Zarząd. Woj. Łódzkiego Nr 1291 z dn. 16.12.1991r (Dz.U.W. Ł. Nr 11 poz. 235 z 1991 r.)
2.	Topola biała - 458 cm		
3.	Topola biała - 350 cm		
4.	Lipa drobnolistna- 280 cm		
5.	Świerk pospolity -215 cm		
6.	Jesion wyniosły – 299 cm		
7.	Świerk pospolity -220 cm		
8.	Kasztanowiec zwyczajny – 330 cm		
9.	Jesion wyniosły – 270 cm		
10.	Jesion wyniosły – 315 cm		
11.	Miłorząd dwukłapowy -gat. aklimatyzowany- 240 cm		
12.	Platan-gat. aklimatyzowany - 300cm		
13.	Platan-gat. aklimatyzowany - 300cm		
14.	Dąb szypułkowy -310 cm	Skotniki, park wiejski	Zarząd. Woj. Łódzkiego Nr 10/93 z dn. 12.11.1993 (Dz. U. W. Ł. Nr 12 poz. 117 z 1993 r.) Zarząd. Woj. Łódzkiego Nr 1291 z dn. 16.12.1991 (Dz. U. W. Ł. Nr 11 poz. 235 z 1991 r.)
15.	Dąb szypułkowy -305 cm		
16.	Klon zwyczajny -325 cm		
17.	Jesion wyniosły - 240 cm		
18.	Jesion wyniosły - 240 cm		
19.	Jesion wyniosły - 245 cm	Tkaczew, park wiejski	Zarząd. Woj. Łódzkiego Nr 1291 z dn. 16.12.1991 (Dz. U. W. Ł. Nr 11 poz. 235 z 1991 r.)
20.	Jesion wyniosły - 285 cm		
21.	Dąb szypułkowy -280 cm		
22.	Dąb szypułkowy -335 cm		
23.	Dąb szypułkowy -390 cm		
24.	Wiąz szypułkowy – 350 cm	Sokolniki Parcela, park wiejski	Zarząd. Woj. Łódzkiego Nr 1291 z dn. 16.12.1991 (Dz. U. W. Ł. Nr 11 poz. 235 z 1991 r.)
25.	Topola czarna – 530 cm		
26.	Topola czarna – 460 cm		
27.	Wiąz szypułkowy – 275cm		
28.	Jesion wyniosły - 340 cm		
29.	Jesion wyniosły - 330 cm		
30.	Jesion wyniosły - 395 cm		
31.	Jesion wyniosły - 280 cm		
32.	Jesion wyniosły - 360 cm		
33.	Jesion wyniosły - 360 cm		
34.	Jesion wyniosły - 325 cm		
35.	Jesion wyniosły - 250 cm		
36.	Jesion wyniosły - 300 cm		
37.	Jesion wyniosły - 270 cm		
38.	Jesion wyniosły - 340 cm		
39.	Tulipanowiec amerykański -gat. aklimatyzowany – 220 cm		
40.	Lipa drobnolistna – 335 cm	Śliwniki 7	Zarząd. Woj. Łódzkiego Nr 1291 z dn. 16.12.1991 (Dz. U. W. Ł. Nr 11 poz. 235 z 1991 r.)
41.	Jesion wyniosły – 310 cm	Leśmierz, park wiejski	
42.	Dąb szypułkowy „Ania” - 419 cm	Sokolniki Las (dz. Nr 419)	
43.	Dęby szypułkowe: „Radek”, „Tomek”, „Kasia”, „Feliks”	Sokolniki Las (dz. Nr 418)	

– Parki zabytkowe:

- w Sokolnikach Parceli – zajmujący powierzchnię 11 ha; jego głównymi elementami są zabytkowa oficyna dworska z początku XIX wieku i pięć stawów, rosną drzewa pomniki przyrody; wyróżniają się malownicze aleje: jesionowa, grabowa i kasztanowa;
- w Leśmierzu – zajmujący powierzchnię 7,6 ha; jego głównymi elementami są dwa atrakcyjne stawy rybne z wyspami; drzewostan jest bardzo ładnie utrzymany i zachowany; najcenniejsze są drzewa pomniki przyrody;
- w Modlnej – park wiejski zajmujący powierzchnię około 2 ha, podlegający ochronie ze względu na stary drzewostan robinii akacjowej, lipy, brzozy, wiązu, grabu i pojedynczych kasztanowców;
- w Skotnikach – park wiejski z XIX w., zajmujący powierzchnię 6,2 ha; na jego terenie znajdują się liczne gatunki drzew, wśród których dominują: klon pospolity, jawor, jesion, lipa i dąb;
- w Tkaczewie – park wiejski zajmujący powierzchnię 3,21 ha; wyróżnia go malownicze położenie; ma charakter typowego założenia parkowego składającego się z zieleni wysokiej z bezcennymi walorami florystycznymi; występują tu jesiony, lipy, klony, świerki, graby, świerki srebrzyste, wiązy, jawory i robinie akacjowe.

Obszary przewidziane do ochrony.

- Południowo – wschodnie rejony gminy wchodzi w skład projektowanego obszaru chronionego krajobrazu „**Sokolnicko – Piątkowskiego**”. Obejmują one lasy Sokolnik i Celestynowa, część wsi Helenów (dolina rzeczna), Modlna, Sokolniki ze znajdującymi się tu parkami. Obszar ten wpisuje się swoim zasięgiem w OChK „Sokolnicki”.
- Proponowany obszar mający znaczenie dla wspólnoty „**Słone Łąki w Pełczyskach**” kod PLH100029. Jest to jedyne stanowisko śródlądowe w Polsce dwóch gatunków halofilnych: *Samolus valerandi* i *Blysmus rufus*. Siedlisko jest zróżnicowane na kilka podtypów. Dominują śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim. W lokalnych zagłębieniach, koleinach, wzdłuż dróg prowadzących na pastwiska występują płaty muraw z mannica odstającą i muchotrzewem solniskowym szczególnie na powierzchniach wydeptanych przez krowy. W obniżeniach występuje halofilny szuwar z sitowcem nadmorskim. W partiach położonych nieco wyżej wykształciły się płaty subhalofilnych łąk z kostrzewą trzcinową i pięciornikiem gęsim. Występowanie słonych łąk zwiększa różnorodność i heterogeniczność rolniczego krajobrazu. Pomiędzy roślinnością słonolubną i innymi komponentami ekosystemu (owady, grzyby) tworzą się specyficzne powiązania troficzne i rozwojowe.

11) Warunki sanitarne i zagrożenia antropogeniczne.

Powietrze.

Do zanieczyszczeń, które mają wpływ na stan sanitarny powietrza na terenie gminy można zaliczyć m. in. pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenki węgla i metan.

Na stan sanitarny obszaru rzutują głównie niskie emitery okolicznych palenisk domowych, emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych, liniowych i powierzchniowych (przemysłu, usług) oraz ewentualne emisje zanieczyszczeń z terenów sąsiednich (miasta Ozorków i Zgierz).

Źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest również nasilony ruch komunikacyjny, szczególnie na drodze krajowej nr 1, gdzie duży udział mają pojazdy ciężkie. Brak jest danych dotyczących wielkości emisji substancji szkodliwych do atmosfery pochodzących z transportu, niemniej jednak sektor ten ma wpływ na jakość i stan powietrza w Gminie.

Na terenie gminy znajdują się trzy punkty pomiarów jakości powietrza w miejscowościach: Czechów, Leśmierzu i Sokolnikach. Z przeprowadzonych pomiarów wynika, iż poziom zanieczyszczenia powietrza nie jest wysoki i nie występuje przekroczenie norm opadu pyłu, tlenków węgla i azotu.

Wody powierzchniowe.

Na terenie gminy stałemu monitoringowi czystości wód powierzchniowych poddana jest rzeka Bzura. Najbliższy punkt pomiarowo kontrolny znajduje się w Ozorkowie. W 2008 roku w punkcie kontrolnym wody rzeki Bzury spełniały normy V klasy czystości czyli wód złej jakości. Wskaźnikami decydującymi o klasie czystości były wysokie stężenie ogólnego węgla organicznego (OWO), parametrów biogennych (azot Kjeldahla) oraz zanieczyszczenia sanitarne (ogólna liczba bakterii coli typu fekalnego). Rzeka Bzura, zgodnie z perspektywicznym planem jej zagospodarowania, powinna spełniać kryteria III klasy czystości. Jak wynika z wyżej przedstawionych danych Bzura nadal nie odpowiada wymaganej klasie.

Przyczyną zanieczyszczenia wód jest wzrost zaopatrzenia wsi i rolnictwa w wodę bez rozwiązywania równoczesnego gospodarki ściekowej, co podnosi ilość ścieków. Dlatego bardzo istotne jest ustalenie właściwej gospodarki wodno – ściekowej. Ważne jest jak najszybsze skanalizowanie obszarów nie objętych siecią kanalizacyjną oraz natychmiastowe podłączenie wszystkich działek zabudowanych do sieci kanalizacyjnej i likwidacja zbiorników bezodpływowych. Zagrożeniem wód są również spływy powierzchniowe z pól uprawnych, nawozów sztucznych, głównie fosforanów, które powodują przyspieszony, nadmierny rozwój glonów, które ulegając rozkładowi pochłaniają olbrzymie ilości tlenu przyczyniając się do dalszej degradacji wody.

Wody podziemne.

Na terenie gminy nie ma punktu monitoringu wód podziemnych. Najbliższy taki punkt znajduje się przy ujęciach wód na terenie miasta Ozorków i sąsiednich gmin. W roku 2007 w ujęciach z poziomu kredowego w mieście Ozorków, stwierdzono wodę średniej jakości (II), o naturalnym chemizmie, dla celów pitnych i gospodarczych wymagającej złożonego uzdatniania. Należy zatem przypuszczać, iż woda ujmowana z ujęć na terenie gminy charakteryzuje się podobnymi parametrami. Wody podziemne użytkowych poziomów wodonośnych na ogół należą do słabozasadowych, średniotwardych (62%), twardych (28%) o niskim i średnim zmineralizowaniu.

Warunki akustyczne.

Największymi źródłami hałasu w gminie są istniejące drogi a szczególnie droga krajowa nr 1. Jest to droga o bardzo dużym natężeniu ruchu, ponad 1500 poj/godz. W obrębie pasa drogowego mogą wystąpić znaczne przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu. Ruch na tej trasie powoduje hałas przekraczający normę o około 15dB (A). Jest on uciążliwy szczególnie dla osób zamieszkujących w bezpośrednim jej położeniu, uciążliwości te odczuwalne są w pasie około 75 -80 m od drogi.

Krótkotrwałym źródłem hałasu jest linia kolejowa relacji Łódź – Kutno. Nasilony ruch powoduje tu znaczną emisję hałasu o przekroczeniach norm o około 15 dB(A).

Na terenie gminy nie ma zakładów uciążliwych dla środowiska pod względem przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.

Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

Składowisko odpadów komunalnych znajduje się w miejscowości Modlna. Deponowane jest tam 100% odpadów zbieranych z gminy i miasta. Na składowisku umieszczane są także osady ściekowe z oczyszczalni ścieków w Ozorkowie. Powierzchnia składowiska wynosi 5,924 ha. Składowisko powstało na wyrobiskach po eksploatacji żwiru,

teren ten został rozpoznany geologicznie. W wyniku rozpoznania stwierdzono, że składowisko znajduje się na utworach piaszczysto – żwirowych, co stanowi bardzo dobre zabezpieczenie przed przesiąkaniem i infiltracją. Wobec powyższego, dno składowiska nie posiada sztucznych zabezpieczeń w formie uszczelniającej warstwy dennej i powierzchni skarp. Wokół składowiska dokonano nasadzeń, w celu stworzenia pasa zieleni ochronnej. Składowanie odpadów odbywa się zgodnie z decyzją Nr PZ/57 z dnia 10.05.2007 r w sprawie pozwolenia zintegrowanego.

Na terenie składowiska znajduje się mogilnik, w którym zgromadzone są przeterminowane środki ochrony roślin i opakowania po tych środkach, w ilości ok.28 Mg. Nagromadzone odpady są pozostałością po Wojewódzkim Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska ” w Łodzi.

Odpady z grupy przemysłowych powstają głównie w małych zakładach produkcyjnych, usługowych i obiektach handlowych. Odpady te są w znacznej części zagospodarowane zgodnie z programami, określonymi w decyzjach Starosty Powiatu Zgierskiego. Również wytwórcami odpadów niebezpiecznych są zakłady opieki zdrowotnej oraz lekarskie gabinety specjalistyczne.

Natomiast głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy są gospodarstwa domowe, szkoły, urzędy, banki, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady produkcyjne i inne obiekty.

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów „u źródła”. W tym celu rozstawiono pojemniki na trzy rodzaje odpadów: makulaturę, butelki plastikowe typu „PET ” i szkło. Zgromadzone w pojemnikach odpady odbierane są z terenów nieruchomości przez uprawnione firmy, posiadające stosowne zezwolenia wymagane prawem i wywożące je do unieszkodliwienia na składowisko.

Pomimo prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy znajdują się tzw. „dzikie wysypiska ” czyli miejsca nielegalnego składowania odpadów, które zanieczyszczają lasy, zagłębienia poeksploatacyjne oraz przydrożne rowy.

Potencjalne obiekty uciążliwe.

Obiektami potencjalnie uciążliwymi, choć nie stanowiącymi zagrożenia dla środowiska są:

- składowisko odpadów w Modlnej wraz z mogilnikiem; jego stopień oddziaływania na środowisko jest uzależniony od zabezpieczenia przed przenikaniem zanieczyszczeń do gruntu oraz od rodzaju składowanych odpadów,
- zakłady Polska Woda sp.z.o.o..

Obowiązujące strefy sanitarne i strefy bezpieczeństwa.

Na obszarze gminy obowiązuje strefa ochrony sanitarnej 50 m – od istniejących cmentarzy.

Wyznacza się również strefy bezpieczeństwa od linii elektroenergetycznych 110 kV, oraz od gazociągów DN 300, które wykluczają zabudowę mieszkaniową i inne funkcje chronione.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska (NZŚ).

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska związane z eksploatacją dróg a głównie drogi krajowej Nr 1 i innych dróg wojewódzkich oraz kolei relacji Gdańsk – Łódź – Katowice, mogą zaistnieć na skutek awarii lub wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne. Powstałe w wyniku katastrof komunikacyjnych sytuacje awaryjne mogą powodować rozlanie się substancji niebezpiecznych np. zawierających węglowodory, stwarzających zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych. Na wielkość zagrożenia wpływają czynniki chemiczne min: stan fizyczny uwolnionej substancji, jej

toksyczność a także czynniki lokalne związane z warunkami topograficznymi i meteorologicznymi, lokalizacją terenów zamieszkałych, wrażliwością poszczególnych komponentów środowiska, przygotowaniem do reagowania w sytuacji zagrożenia.

Na terenach obejmujących dolinę Bzury wg. RZGW Warszawa w miejscowościach Parzyce, Ostrów i Cedrowice występuje zagrożenie powodzią. Okresowy wysoki poziom wody jest wynikiem szerszego procesu powodującego wzrost przepływu wody. Dolina rz. Bzury w granicach Gminy nie jest obwałowana. W Programie Małej Retencji dla Bzury przewidziana jest poprawa systemów zabezpieczenia przed powodzią.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

1) Rys historyczny.

Gmina Ozorków powstała w 1974 roku w wyniku połączenia trzech Gromadzkich Rad Narodowych. Do roku 1975 Gmina należała do Powiatu Łęczyckiego, obecnie zaś należy do Powiatu Zgierskiego i obejmuje północno – zachodni fragment województwa łódzkiego. Jednak najstarsze ślady pobytu człowieka na jej obecnych terenach datowane są na ponad 11000 lat temu i znaleziono je w okolicach Katarzynowa. Świadczą one o zamieszkiwaniu na tym obszarze grupy koczowników, zajmujących się zbieractwem i łowiectwem.

Na rozwój tych terenów wpływ miały między innymi występujące w okolicach Solcy Wielkiej złoża soli, które w czasach stanisławowskich warzono i dostarczano na dwór książęcy.

W wieku XIX nastąpiło gwałtowne uprzemysłowienie regionu, wtedy to powstała m. in. cukrownia w Leśmierzu.

W 1816 Ozorków uzyskał prawa miasta prywatnego, co wyraźnie przyspieszyło rozwój jego i okolicznych rejonów. W 1817 osiedliła się w Ozorkowie rodzina Schlösserów, którzy założyli najpierw nowoczesną przędzalnię wełny, a potem bawełny. W ten sposób Ozorków zapoczątkował rozwój przemysłu sukienniczego nad górną Bzurą, który później rozszerzył się na Zgierz i Łódź, tworząc największy w Polsce ośrodek przemysłu włókienniczego.

W czasie II wojny światowej na terenie Gminy dochodziło do zaciętych walk ofensywnych, m. in. w czasie „Bitwy nad Bzurą” w 1939r.. Poległo wówczas wielu żołnierzy, dla upamiętnienia których powstały cmentarze wojenne w Solcy Wielkiej i Modlnej.

Herbem gminy Ozorków jest tarcza podzielona pionowo na dwa pola, jedno w kolorze niebieskim, drugie w kolorze zielonym. Na środku znajduje się biała podkowa zwrócona ku dołowi tarczy. Na podkowie znajdują się po trzy ufnale na każdym polu i w kolorze danego pola.

Stolica Gminy – Ozorków.

Ozorków to miasto położone na Wysoczyźnie Łaskiej, nad rzeką Bzurą. Nazwa miasta najprawdopodobniej pochodzi od kształtu płynącej zakolem rzeki Bzury, która w pewnym miejscu zrobiła duży zwrot, tworząc w ten sposób formę „ozora”.

Są źródła, w których wzmianki o grodzie spotyka się już w 1342 r., jednak więcej pochodzi z 1415 r. i opisuje Ozorków jako małą wioskę położoną wśród trudno dostępnych lasów i bagien. Według rejestru z 1576 r. wioska Ozorków należała do parafii Solca Wielka w Ziemi Łęczyckiej. Dziedzicem jej był Szymon Szumski. Z biegiem czasu potomkowie tej rodziny przybrali nazwisko Szczawińscy. Pod koniec XVIII stulecia, wieś Ozorków przeszła w ręce rodu Starzyńskich. Na przełomie XVIII i XIX stulecia drogą działów rodzinnych wioska przypadła Ignacemu Starzyńskiemu, który to szczególnie przyczynił się do dalszego rozwoju swojej posiadłości. W 1807 r. wieś była wolną osadą Ozorków, powiększoną o tereny Strzeblewa, Bugaju, Pragi i Piekła (Skrzypiówki). Starzyński opracował plan dotyczący zorganizowania na terenie Ozorkowa ośrodka przemysłowego. Wytoczył ulice, a przy nich działki pod budowę domów z niewielkim areałem ziemi ornej i łąki, co skupiło większą liczbę osadników.

Ignacy Starzyński, pragnąc ożywić gospodarczo swoją posiadłość, sprowadził do niej 19 sukienników i farbiarzy z Saksonii. W 1815 ilość ich wzrosła już do 117, a liczba mieszkańców do 2007, podczas gdy Łódź miała ich wówczas zaledwie 331. W rok później, w 1816 Ozorków uzyskał prawa miasta prywatnego, co wyraźnie przyspieszyło jego rozwój. W 1817 osiedliła się w Ozorkowie rodzina Schlösserów, przybyłych z Aachen, którzy założyli najpierw nowoczesną przędzalnię wełny, a potem bawełny. W ten sposób Ozorków zapoczątkował rozwój przemysłu sukienniczego nad górną Bzurą, który później rozszerzył się na Zgierz i Łódź. Po roku 1820, gdy przemysł w Ozorkowie objął również folwark Strzeblew, rośnie liczba ludności, która w 1828 dochodzi do 5669 osób. W latach 1820 – 1831 produkowano głównie na eksport do Rosji.

Powstanie listopadowe w 1830 r. w znacznym stopniu zahamowało rozwój miasta, jednak Fryderyk Schlösser (ojciec Karola i Henryka) był wyjątkowo przedsiębiorczy, zatem sytuacja po powstaniu szybko poprawiła się. Zakład w dalszym ciągu rozbudowuje się. W 1866 r. miejscowość Ozorków stała się własnością hrabiów Lubieńskich, wtedy też uzyskała status miasta rządowego. Pod koniec XIX w. powstała tu wielka przędzalnia bawełny należąca do rodziny Schlösserów oraz fabryka sukna.

Pierwsza wojna światowa wywołała kolejny kryzys gospodarczy miasta. Dopiero dwudziestolecie międzywojenne stworzyło nowe podstawy rozwojowe. Już na początku lat dwudziestych Ozorków uzyskał połączenie kolejowe z Łodzią i Toruniem, a wraz z elektryfikacją miasta przeprowadzoną w 1928 r., komunikację tramwajową łączącą go ze Zgierzem i Łodzią.

Czas okupacji hitlerowskiej zaznaczył się znacznym zahamowaniem rozwoju miasta. Liczba ludności, na skutek represji okupanta, zmniejszyła się do niespełna 10000 i dotknęła przede wszystkim mieszkańców pochodzenia żydowskiego. Niemal wszyscy zginęli w obozach zagłady (ponad 6 tys.osób).

Po wyzwoleniu powstawały nowe fabryki, a miastu przybywało instytucji socjalnych, oświatowych i usługowych oraz zabudowy mieszkalnej. Przystąpiono do odbudowy, a następnie rozbudowy i modernizacji upaństwowionych w 1945 r. zakładów przemysłowych. Ozorkowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego "Morfeo" dawały zatrudnienie wielu mieszkańcom Ozorkowa i okolic.

Współcześnie podstawową funkcją miasta jest przemysł, szybko wzrasta też rola usług. Na skutek przemian gospodarczo – ustrojowych, kluczowy dla miasta przemysł włókienniczy i odzieżowy załamał się. Pod koniec lat 90. XX w. pojawiły się w Ozorkowie nowe rodzaje działalności przemysłowej wraz z utworzeniem w południowej części miasta podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Ważniejsze miejscowości na terenie gminy Ozorków:

Aleksandria – miejscowość słynna przede wszystkim z zakładu produkującego wodę mineralną pochodzącą z ujęć własnych, czerpanych z poziomu wodonośnego kredy dolnej.

Borszyn – wieś i folwark w gminie Sobótka, w parafii Solca Wielka. W 1827 r. liczyła 11 domów i 110 mieszkańców. Pod koniec XIX w. Liczba domów wzrosła do 17, a grunty wsi obejmowały 612 mórg.

Cedrowice – najstarsza wzmianka o wsi, będącej wówczas własnością prywatną pochodzi z 1388 r.. Źródła historyczne z lat 1664 - 1785 potwierdzają istnienie w Cedrowicach, murowanego (przynajmniej częściowo) dworu. Obiekt nie zachował się, co nie pozwala ustalić dokładnego czasu jego powstania ani też potwierdzić opisywanego przez niektórych jego charakteru obronnego. W końcu XIX w. na terenie Cedrowic powstał folwark, którego większość budynków przetrwała do dziś.

Celestynów – osada zwana w źródłach jako Celestynowo. W XIX w. należała do dóbr w Modlnej. Liczyła wówczas 15 osad i 23 morgi. Obecnie znana jest z funkcjonującej na

północy kopalni żwiru.

Czerchów – wieś położona na północny – wschód od Ozorkowa. Najstarsze informacje o wsi pochodzą z 1357 r. W tamtych czasach część jej należała do kolegiaty łęczyckiej, a część była własnością monarchy. Badania archeologiczne wykazały, iż na wschód od Czerchowa, na polach przy drodze do Ostrowa, istnieją ślady grodziska pierścieniowego, stanowiące pozostałość grodu istniejącego tu prawdopodobnie od VIII do poł. XI w.. Archeolodzy przypuszczają, że w tym właśnie okresie gród czerchowski zastępował gród łęczycki w Tumie pod Łęczycą i był ośrodkiem państwa plemiennego Łęczycan. Z badań i zdjęć lotniczych wynika, że miał on kształt wydłużonego prostokąta z zaokrąglonymi narożnikami, jego długość wynosiła 100 m. Gród był otoczony fosą o szerokości 3 m, a także bagnami i moczarami, zaś od wschodu posiadał dodatkowy półkolisty wał o konstrukcji drewniano – ziemnej. Wewnątrz grodu znajdowały się półziemianki 3,5 x 6 m, nadbudowane drewnem, z glinianym klepiskiem i piwniczką – spiżarnią. Na terenie dawnego grodziska odnaleziono wiele przedmiotów, wśród których przeważa broń, a także przedmioty codziennego użytku, ozdoby oraz fragmenty ceramiki użytkowej i niewielka ilość narzędzi, co wskazuje na przeznaczenie grodu – było to tymczasowe miejsce schronienia w czasie najazdu wroga. Jeden z nich miał miejsce w IX w. Nastąpił od strony wschodniej i spowodował częściowe spalenie grodu, który został potem odbudowany. Jeszcze 60 lat temu wały obronne były dobrze widoczne, wznosiły się 3 m ponad teren, niestety z czasem zostały zniwelowane przez rolników. Z dawnego grodziska zachowało się jedynie niewielkie wzniesienie. W 1827r., we wsi były 22 domy zamieszkiwane przez 165 osób. W II połowie XIX w. Czerchów był wsią rządową w gminie Leśmierz w parafii Modlna i liczył wówczas 34 domy oraz 692 mórg ziemi włościańskiej na 39 osadach. Sam folwark posiadał 82 morgi.

Dybówka – w 1827 roku wieś posiadała 7 domów i 77 mieszkańców, znajdowała się w gminie Leśmierz w parafii Modlna.

Helenów – dawny folwark na terenie gminy Leśmierz w parafii Modlna. W końcu XIX posiadał 93 morgi powierzchni i został wydzielony z dóbr Jasionna.

Katarzynów – na północ od wsi w wyniku prac archeologicznych prowadzonych tu w latach 30., 50. i 60. odkryto obozowisko otwarte z epoki paleolitu, sprzed 10 tysięcy lat. Są to najstarsze ślady bytności ludzi na terenie gminy Ozorków, a są nimi okazy krzemiennych narzędzi oraz odpady pozostałe z ich obróbki. Około 11 tys. lat temu osiedliła się tu grupa koczowników (20 – 30 osób). Trudnili się oni łowiectwem i zbieractwem, a dostępność surowca krzemienego w piasku wydmy sprawiła, że pozostali tu na dłużej. Dziś znaleziska z Katarzynowa eksponowane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi. Na terenie wsi znajduje się cmentarz ewangelicko – augsburski z II połowy XIX w., jednak brak na nim nagrobków. U schyłku XIX w. wieś była kolonią w gminie Leśmierz w parafii Modlna i liczyła wówczas 18 domów i 148 mieszkańców.

Konary – dawniej wieś i folwark w gminie Leśmierz w parafii Łęczycy. W 1827 r. było tu 13 domów i 104 mieszkańców. W II połowie XIX w. liczyła 7 domów z 83 mieszkańcami, a folwark posiadał 1 dom i 31 osób.

Leśmierz – wieś znana od 1388 roku pod nazwą „Nieśmierz”, od nazwiska właścicieli – rodziny Nieśmierskich, należała wówczas do parafii w Górze Św. Małgorzaty. W 1827 r. było tu 10 domów i 153 mieszkańców, a w II połowie XIX w. 21 domów i 1074 stałych oraz 380 czasowych mieszkańców. Wzrost ten nastąpił w wyniku uprzemysłowienia wsi po 1838 roku przez braci Wilhelma i Bogusława Wernerów, którzy wspierani przez właściciela Ozorkowa – Starzyńskiego, zakupili folwarki w Leśmierz, Słowiku, Dąbrówce Wielkiej i Wiktorowie, a także młyn Zimna Woda. Bracia zainwestowali w budowę i wyposażenie cukrowni w Leśmierz, należącej w tym czasie do największych zakładów przetwórczych w Królestwie Polskim. Pierwotnie cukrownia napędzana była siłą wody rzeki Bzury, a po roku 1854 –

maszyna parową. W miejscowości funkcjonowały ponadto: szkoła fabryczna z 3 językami wykładowymi, urząd gminy, straż ogniowa, fabryka serów, ogród spacerowy, a także gospodarstwo rolne Wilhelma Wernera. W miejscowości działało oświetlenie gazowe. W 1895 r. założono tam park krajobrazowy o powierzchni 7,6 ha, zaprojektowany przez Waleriana Kronenberga. W 1896r. powstała parowozownia kolejki wąskotorowej, a także zaczęto budować osiedle domów mieszkalnych dla pracowników cukrowni. Wtedy też powstał kościół neogotycki, w którym znajduje się drewniany ołtarz z figurą św. Józefa.

Małachowice – nazwa wsi pochodzi od nazwiska właścicieli – Małachowskich, w których rękach pozostawała od 1331 r. do II połowy XVI w. Jednak historia wsi zaczyna się wcześniej – na terenie tym w XIII w. powstało grodzisko stożkowate w którym znaleziono fragmenty naczyń z XII i XIV w., a także pozostałości konstrukcji kamienno – drewnianych. W XIX w. wieś i folwark należały do gminy Rogoźno w parafii Modlna. W 1827 r. we wsi było 20 domów i 214 mieszkańców. Folwark składał się wówczas z 2 budynków murowanych i 18 drewnianych i obejmował 720 mórg. Pod koniec XIX w. liczyła już 27 domów i 173 mieszkańców.

Maszkowice – dawniej wieś i folwark w gminie Leśmierz w parafii Modlna. W 1827 r. było tu 20 domów i 173 mieszkańców. W II. połowie XIX w. liczyła 30 domów zamieszkiwanych przez 136 osób. Folwark tworzyło wówczas 5 domów i 50 mieszkańców.

Modlna – wzmianki o wsi pojawiają się w źródłach po raz pierwszy w 1392 r., nazwa pochodzi od nazwiska Modlińskich herbu Tępa Podkowa – rodowych właścicieli wsi. Byli oni najprawdopodobniej fundatorami kościoła i mieszkali tu do XVI w. W miejscu dawnego kościoła powstał tu kościół parafialny p. w. Bożego Ciała, jeden z najcenniejszych zabytków województwa łódzkiego. Zbudowany został z drewna pod koniec XVII stulecia. Połączono go z murowaną, późnorenesansową kaplicą grobową Warszyckich, dobudowaną w 1634 r. Wśród wyposażenia kościoła wyróżnia się barokowy ołtarz główny z ażurowymi skrzydłami, rzeźbami i obrazami. W ok. 1800 r. powstał tu cmentarz parafialny, na którym znajduje się kaplica cmentarna z II połowy XIX w. W północnej części cmentarza spoczywa 142 żołnierzy poległych w walkach we wrześniu 1939r.. Dawniej Modlna składała się ze wsi, probostwa i folwarku. Wieś liczyła 22 domy i 115 mieszkańców. Folwark miał 7 domów i 121 mieszkańców, a probostwo 2 domy z 13 mieszkańcami.

Ostrów – w XIX w. wieś należała do gminy Dzierżazna i parafii Modlna i posiadała 5 domów, 42 mieszkańców i 56 mórg.

Parzyce – pierwotnie zwana Parzicze. W 1576 r. należała do zamku kaliskiego i posiadała 9 łanów, komornika, 2 karczmy i 2 młyny. Była to początkowo wieś królewska, a później rządowa. W XIX w. we wsi było 18 domów a w nich 176 mieszkańców, osadę stanowił 1 dom zamieszkiwany przez 16 osób. Z ciekawszych zabytków znajduje się tu młyn wodny z 1790 r., wzniesiony w miejscu starego XVI-wiecznego.

Pełczyska – w końcu XVIII stulecia powstała tu warzelnia soli założona przez kasztelana łukowskiego J. Jezierskiego. W XIX w. kolonia i osada należały do gminy Tkaczew i parafii Solca Wielka. Kolonia liczyła 18 domów i 145 mieszkańców, osadę stanowił 1 dom.

Sierpów – na terenie wsi odnaleziono osady z okresu neolitu, osady i cmentarzyska z epoki brązu, osady z okresu wpływów rzymskich oraz późnego średniowiecza. Nazwa wsi pochodzi najprawdopodobniej od nazwiska Sierp i jest nazwa dzierżawczą. W roku 1386 wieś nosiła nazwę Syrzpowo a jej właściciel Woythco de Syrzpowo. W ok. 1520 r. wieś należała do parafii w Łęczycy. W 1576 r. Sierpów stał się własnością Piotra Śmieżyńskiego. W 1827 r. było tu 9 domów i 80 mieszkańców. W XIX w. wieś przeszła w ręce Stokowskich. W 1874 r. dobra Sierpowa składały się z folwarku Sierpów i Konary. W 1889 r. we wsi było 6 domów i 79 mieszkańców. W 2003 r. w Sierpowie otwarto nowoczesną składnicę zabytków

odkrytych na trasach przebiegu przyszłych autostrad w województwie łódzkim.

Skotniki – dawniej wieś i folwark. W XIX w. wieś należała do gminy Leśmierz i parafii Góra Św. Małgorzaty, liczyła wówczas 12 domów i 185 mieszkańców, natomiast w folwarku znajdowało się 7 domów zamieszkiwanych przez 77 osób. W 1886 r. folwark wraz z Mrowinami, Dzikowami i Chrabkowem obejmował 1059 mórg i posiadał 9 budynków murowanych i 4 drewniane. Wieś Skotniki posiadała wówczas 109 mórg. W Skotnikach zachował się park wiejski o powierzchni 6,2 ha, założony prawdopodobnie w połowie XIX w.. W jego centralnej części znajduje się dwór z 1843 r., a w południowej części zachowały się niektóre zabudowania zespołu folwarcznego.

Skromnica – kolonia położona nad niewielką rzeką, na początku XVI w. stanowiła własność kapituły łęczyckiej. W 1576 r. była wsią duchowną posiadającą 6 łąnów, zagrodnika i 6 osad. W XIX w. należała do gminy Tkaczew i parafii Leźnica Wielka. W 1827 r. miała 25 domów i 160 mieszkańców. W II połowie XIX w. było 27 domów i 205 mieszkańców.

Sokolniki – wieś istniała już w czasach średniowiecznych, pierwsza wzmianka pochodzi z 1386 r. i opisuje ją jako wieś służebną, zamieszkaną przez myśliwych (sokolników), w której także hodowano ptaki do polowań. Właścicielem osady była wtedy rodzina Nałęczów. W 1576 r. właścicielami Sokolnik byli Mikołaj Sokolnicki, Anna Dybowska i Albert Bełdowski oraz Marcin Besiekierski. Dobra Sokolnik obejmowały wtedy folwark Sokolniki Małe (Sokolniczki), Dybówkę (część A i B), Maszkowice i Helenów – łącznie 2750 mórg. W 1820 r. Wieś nabył Marcin Łobodzki herbu Jastrzębiec, który ufundował kaplicę cmentarną w Modnej. Dobra te pozostawały w rękach Łobodzkich i Bierawskich do lat 60-tych XIX w.. Wówczas wieś posiadała 9 domów, 162 mieszkańców i 98 mórg. Folwark zaś liczył 7 domów, 95 mieszkańców i 1500 mórg. Następni właścicielami byli Skarzyńscy, a w 1883 r. część dóbr nabył Edward Herbst, zięć Karola Scheiblera, gdzie w 1885 r. otworzył fabrykę krochmalu. Od 1904 do 1914 roku Herbstowie (właściciele po Skarżyskich) organizowali w swoim majątku kolonie dla dzieci robotników, zatrudnionych w fabryce Scheiblera.

Sokolniki Las – miasto – ogród, które powstało w wyniku rozparcelowania 1928 roku przez barona Aleksandra Rozstockiego części swojego lasu na działki, w oparciu o założenia urbanistyczne Ebenzera Howarda, twórcy koncepcji miast – ogrodów w Anglii, Francji, Niemczech i Holandii. On też wystąpił do władz z propozycją założenia osiedla. W roku 1930 w prasie łódzkiej i warszawskiej pojawiły się ogłoszenia zachęcające do kupowania działek letniskowych w Sokolnikach koło Ozorkowa. Do 1939 roku powstało w Sokolnikach 360 domów. Wojna i czasy powojenne nie sprzyjały społecznym inicjatywom, które pozwoliłyby powrócić do idei samorządnego osiedla i Miasta – Ogrodu. Przez wiele lat zaniedbywane Sokolniki odzyskały jednak świetność i stały się jedną z podłódzkich miejscowości letniskowych. Obecnie obszar Miasta – Ogrodu Sokolniki wynosi 574 ha i złożony jest z ok.3,5 tysiąca działek.

Łódzki fabrykant Edward Herbst w 1928 roku ofiarował szpitalowi pediatrycznemu dużą parcelę w północnej części Sokolnik, gdzie w pięknej drewnianej willi zorganizowano sanatorium dla dzieci chorych na gruźlicę. Sanatorium było filią łódzkiego szpitala dziecięcego im. Anny Marii (Korczaka). Po II Wojnie światowej budynek był użytkowany jako prewentorium, stanowiąc nadal filię dawnego szpitala im. Anny Marii. Następnie służył jako budynek mieszkalny dla pracowników nowego sanatorium aż w końcu opustoszał. W latach 90 budynek wraz z otaczającym go lasem trafił w ręce prywatne. Dzięki zaangażowaniu nowych właścicieli odzyskał dawną świetność.

W 1934 r. dzięki hojności rodziców uczennic został wybudowany dom wypoczynkowy należący do Gimnazjum i Liceum im. E. Sczanieckiej w Łodzi. Dom służył jako miejsce wypoczynku i nauki dla uczennic. Wojna przerwała ten okres rozwoju szkoły, która została przejęta przez Niemców i przeznaczona na obóz ćwiczebny dla Hitlerjugend, opuszczony przez nich w 1944 r. W 1951 r. obiekt przejęła Wojewódzka Poradnia Przeciugruźlicza i przeznaczono go na Prewentorium Przeciugruźlicze dla małych dzieci.

Sokolniki Parcela – znajduje się tu park podworski z I ćw. XIX w.. Park posiada charakter krajobrazowy i ma powierzchnię 4,7 ha. Zachowała się w nim zabytkowa oficyna dworska z ok. 1820 r., która po spaleniu się pierwotnego drewnianego dworu w 1931 r., została rozbudowana i adaptowana na budynek mieszkalny przez barona Aleksandra Roztockiego. Zespół dworski był miejscem wypoczynku rodziny Herbstów, która w okolicznych lasach urządziła polowania. W 1910 r. posiadłość nabył Juliusz Boetricher, który po 8 latach przekazał ją synowi. Ten z kolei rozparcelował ziemię a dwór i resztkę majątku sprzedał Aleksandrowi Roztockiemu. W 1945 r. założenie zostało upaństwowione. Budynki były użytkowane kolejno przez Ozorkowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego, następnie przez Gromadzką Radę Narodową a później przez ORMO. Od 1964 r. mieścił się tutaj Ośrodek Zdrowia z mieszkaniami dla pracowników. Po wzniesieniu nowych budynków dla tego ośrodka, dwór przestał być użytkowany i w 1993 r. w drodze przetargu przeszedł w ręce prywatne.

Solca Mała – wieś wymieniona jako Solca minor (mała) w dokumencie potwierdzającym posiadłości arcybiskupa gnieźnieńskiego przez Kazimierza Wielkiego w 1357 r. W 1570 r. należała do prepozytury łęczyckiej i posiadała 6 łąnów, zagrodnika, rzeźnika, 3 łąny puste i 14 osad. Dawniej należała do gminy Tkaczew i składała się z kolonii i folwarku. U schyłku XIX w. kolonia liczyła 26 domów. W folwarku zamieszkiwało wówczas 28 osób. Obecnie główną atrakcją miejscowości jest wioska indiańska.

Solca Wielka – informacje o niej pojawiały się w źródłach już w XIV w. Była wówczas własnością arcybiskupów gnieźnieńskich, wtedy też powstał we wsi kościół p. w. św. Wawrzyńca Diakona i Męczennika, a także ustanowiono we wsi parafię rzymsko – katolicką. W 1640 r. arcybiskup Jan Lipski herbu Łada wystawił tu nowy kościół o konstrukcji zrębowej, a w 1781 r. arcybiskup Antoni Ostrowski wznosił kolejną drewnianą świątynię na podmurówce kamiennie ceglanej, krytej gontem. W 1874 r. Kościół odnowiono a trzy lata później otoczono murem przykościelny cmentarz. W 1799 r. włączono Solcę Wielką do majoratu wsi Tkaczew, a w końcu XIX w. do gminy Tkaczew. Wtedy to wieś liczyła 29 domów i 191 mieszkańców, folwark 2 domy i 18 mieszkańców, probostwo 2 domy i 6 osób, a osadę karczmarzką stanowił budynek zamieszkały przez 7 osób. W 1904 roku rozpoczęto budowę kościoła, który pomimo zniszczeń z czasów wojennych przetrwał do dziś. Znajdują się w nim cenne obiekty – drewniana chrzcielnica z początku XVII w. oraz obraz św. Franciszka z XVIII w..

Na miejscowym cmentarzu obecnie znajdują się mogiły żołnierzy polskich poległych w walkach nad Bzurą 9 –12 IX 1939 roku. Cmentarz ten nawiązuje do tradycji honorowego traktowania poległych na wojnie niezależnie od pochodzenia i koloru munduru – pierwotnie pochowani tu byli również polegli żołnierze niemieccy. Po wyzwoleniu kwatery niemieckie zostały zaniedbane, ale w ostatnich latach, po przeprowadzeniu ekshumacji, postawiono tu metalowy krzyż z tablicą upamiętniającą. Polskie kwatery składają się ze 155. grobów; spoczywają w nich żołnierze Armii „Poznań”, pułków piechoty z Kalisza i Ostrowia Wlkp.. Znajduje się tam również pochodzący z początku XX w. kościół p. w. św. Wojciecha. Na pobliskim cmentarzu grzebalnym znajduje się kilka grobowców i płyt, które prawdopodobnie upamiętniają miejscową szlachtę (m. in. rodzinę Korwin – Jagodzińskich).

Jednym z ciekawszych zabytków na terenie wsi jest wiatrak koźlak zbudowany w XVIII w. Jest jedynym zachowanym obiektem tego typu na terenie województwa. Od 1949 r. wiatrak jest nieczynny, a od 1957 r. znajduje się w rejestrze zabytków.

Na terenie wsi oraz w jej najbliższej okolicy występują źródła słonych wód mineralnych zawierających dużą ilość soli kuchennej i powodujących znaczne zasolenie gleb. Już w XIII wieku pozyskiwano ją na potrzeby dworu książęcego w Łęczycy. W czasach stanisławowskich podejmowano wiele prób uprzemysłowienia kraju, a jednej z takich prób podjął się Jacek Jegierski – kasztelan łukowiecki, a zarazem senator i poseł na sejm, a także założyciel wielu manufaktur. Kiedy znane stare kopalnie w Wieliczce i Bochni znalazły się w zaborczych granicach Austrii, wydzierzałwił od kapituły część dóbr Solca Wielka. Postawił potrzebne budynki, a sprowadzeni solarze rozpoczęli warzenie soli. Chociaż dziś już nie

eksploatuje się tutejszych złóż, to ślady występowania soli odnajdziemy w postaci występującej tutaj roślinności halofilnej (słonolubnej), takich jak ostrzew rudy, jarnik solankowy i inne.

Śliwniki – osada znana od XVI w.. W XIX w. należała do gminy Piaskowice i parafii Solca Wielka. W 1827 r. liczyła 12 domów i 120 mieszkańców, a 40 lat później już 27 domów i 139 mieszkańców. W 1873 r. folwark posiadał 3 budynki murowane, 13 drewnianych i 497 mórg powierzchni.

Tkaczew – dawniej siedziba gminy, która obejmowała 39 wsi i osad włościańskich oraz 53 folwarki i osady dworskie. W 1827 r. wieś zamieszkiwały 62 osoby w 4 domach. W 1837 r. dobra Tkaczewa zostały wydzielone z Krzepocina i nadane jako majorat generałowi wojsk rosyjskich - Aleksandrowi Pecherzewskiemu. W skład majoratu o łącznej powierzchni 3050 mórg weszły następujące folwarki: Tkaczew, Lubień, Dzierżbiewów, Solca Mała, Wilczkowie, osada młyńska Krzemień, folusz Linda i lasy Krzemień. W II połowie XIX w. wieś składała się z 6 domów zamieszkałych przez 102 osoby oraz osady z jednym domem zamieszkałym przez 2 osoby – mieścił się tam urząd gminy. Do ciekawszych zabytków Tkaczewa należy park podworski z przełomu XVIII i XIX w. o powierzchni 3,21 ha wraz z dworem z 1917 r. Do końca XIX w. należał do rodziny Pecherzewskich, a następnie od 1907 r. Stanisław Walewski i od 1935 r. Janina z Podbielskich Walewska. Po wojnie majątek upaństwowiono. Do 1977 r. mieściła się tam szkoła podstawowa, a później biblioteka. Obecnie znajdują się tam mieszkania lokatorskie, a budynek jest administrowany przez gminę.

Tymienica – znana ze źródeł od XVI w. Miejscowość należała do gminy Lesmierz i parafii Góra św. Małgorzaty. W 1827 r. wieś miała 19 domów i 151 mieszkańców oraz osadę z jednym domem i 11 mieszkańcami. Folwark należał do dóbr Leśmierz. W 1867 r. włościanie posiadali 11 mórg. Do dziś zachowały się pozostałości zespołu dworskiego oraz czworak i stodoła z początku XX w..

Wróblew – w miejscowości znajdował się rozległy folwark, na którego obszarze znajdują się obecnie zakłady rolne i skład materiałów budowlanych. Podczas II Wojny Światowej w „Bitwie nad Bzurą” wieś stanowiła główny punkt obrony niemieckiej w rejonie Ozorkowa.

2) Zakres ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Z dnia 17 września 2003 r. Nr 162, poz. 1568 wraz z późn. zmianami), ochroną obejmuje się:

- 1) obiekty ujęte w wojewódzkim rejestrze zabytków i ich otoczenie;
- 2) obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków w tym budynki, parki i urządzenia;
- 3) strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych objęte ochroną ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 4) strefy ochrony archeologicznej;
- 5) dobra kultury współczesnej.

Materiały, na podstawie których opracowano stan dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury współczesnej składają się z:

- danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi w części dotyczącej obiektów wpisanych do rejestru zabytków i stanowisk archeologicznych,
- gminnej ewidencji zabytków,
- ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej stref ochrony konserwatorskiej oraz stref ochrony ekspozycji jako elementów objętych ochroną prawa miejscowego.

Poniższe wykazy obiektów objętych ochroną konserwatorską nie mają charakteru zamkniętego i mogą ulegać aktualizacji.

3) Obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.

L.p.	Obiekt	Nr rejestru	Adres	Nr działki	Własność
I	Grodzisko pierścieniowate	A/211 z dn. 29.04.1988r.	Czerchów	325, 326, 327, 328, 329	Właściciel prywatny
II	Park przyfabryczny	A/314 z dn. 28.03.1988r.	Leśmierz	39/10	Leśmierz Cukrownia Sp. S.A.
III	Kościół rzymsko – katolicki p. w. Bożego Ciała	A/497/143 z dn. 04.08.1967r.	Modlna 26	53/2	Parafia rym.-kat. pw. Bożego Ciała
IV	Kaplica cmentarna p. w. św. Marcina	A/498/144 z dn. 04.08.1967r.	Modlna 28	231	Parafia rzymsko-katolicka p.w. Bożego Ciała
V	Cmentarzysko ciałopalne	A/315 z dn. 03.05.1988r.	Sierpów	279	Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi
VI	Przestrzenny układ komunikacyjny Krośniewickiej Kolei Dojazdowej na odcinku Sierpów – Ozorków wąskotorowy 38,45 km – 45,62 km	A/31 z dn. 10.10.2006r.	Sierpów- Ozorków	40, 276, 184, 85, 68, 113/2	Skarb Państwa, wieczysty użytkownik - PKP S.A.
VII	Dwór	A/529/190 z dn. 09.08.1967r.	Skotniki 45	61	Skarb państwa/ dzierżawa prywatna
VIII	Dawna oficyna dworska	A/313/1-2 z dn. 28.03.1988r.	Sokolniki Parcela	146	Właściciel prywatny
IX	Park podworski	A/313/1-2 z dn. 28.03.1988r.	Sokolniki Parcela	132, 147, 151	Gmina Ozorków/dzierżawa
X	Wiatrak	A/970/191 z dn. 16.12.1957r.	Solca Wielka 59	298	Właściciel prywatny

„Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2008-2011” wytypował kościół w Modlnej oraz wiatrak w Solcy Wielkiej (zabytek techniki) jako zabytki reprezentatywne województwa.

4) Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

L.p.	Obiekt	Adres	Nr działki	Własność
1	Kolonia mieszkaniowa robotników folwarcznych	Cedrowice nr 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19,	39/7	Skarb Państwa/ Prywatna
2	Cmentarz ewangelicki	Katarzynów	194	Gmina Ozorków, ul. Stanisława Wigury 14
3	Parowozownia	Leśmierz	33/3	Skarb Państwa/ użytkownik wieczysty
4	Budynek surowni cukrowni Leśmierz	Leśmierz	15/5	Cukrownia Leśmierz S.A.
5	Kościół parafialny p. w. Opieki św. Józefa	Leśmierz 1	35	Parafia rzymsko-katolicka
6	Cmentarz parafii rzymsko – katolickiej p. w. Opieki św. Józefa	Leśmierz 1	55, 60/3	Parafia rzymsko-katolicka pw. Opieki Św. Józefa
7	Dawny pałac Wernerów	Leśmierz 9	15/5	Cukrownia Leśmierz S.A.
8	Budynek gospodarczy w	Leśmierz 9	16/1	Cukrownia Leśmierz S.A.

	zespole folwarcznym cukrowni Leśmierz			
9	Magazyn na terenie folwarku Leśmierz	Leśmierz 9	16/1	Cukrownia Leśmierz S.A.
10	Pakownia, magazyn cukru	Leśmierz 9	39/3	Cukrownia Leśmierz S.A.
11	Stajnia w zespole folwarcznym cukrowni Leśmierz	Leśmierz 12	16/1	Właściciel prywatny
12	Stajnia II w zespole folwarcznym cukrowni Leśmierz	Leśmierz 12	16/1	Właściciel prywatny
13	Stodoła na terenie folwarku Leśmierz	Leśmierz 12	16/1	Właściciel prywatny
14	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 13	18/3	Cukrownia Leśmierz S.A.
15	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 14	39/3	Cukrownia Leśmierz S.A.
16	Budynek poczty	Leśmierz 15	18/5	Poczta Polska
17	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 16	41/1	Cukrownia Leśmierz S.A.
18	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 21	20/2	Cukrownia Leśmierz S.A.
19	Dom ludowy	Leśmierz 23/27	20/3	Gmina Ozorków
20	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 30	41/4	Cukrownia Leśmierz S.A.
21	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 32	41/2	Cukrownia Leśmierz S.A.
22	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 33	20/6	Skarb Państwa/ wieczysty współużytkownik
23	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 34	42/3	Skarb Państwa/ wieczysty współużytkownik
24	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 35	42/3	Skarb Państwa/ wieczysty współużytkownik
25	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 43	39/8	Właściciel prywatny
26	Dom pracowników cukrowni Leśmierz	Leśmierz 45	39/12	Cukrownia Leśmierz S.A.
27	Stodoła na terenie folwarku Leśmierz	Leśmierz 12	16/1	Właściciel prywatny
28	Park podworski	Małachowice	207	Skarb Państwa
29	Park podworski	Modlna	428	Skarb Państwa
30	Dzwonnica kościoła rzymsko – katolickiego p. w. Bożego Ciała	Modlna 26	53/2	Parafia rzymsko- katolicka p.w. Bożego Ciała
31	Cmentarz parafii rzymsko – katolickiej p. w. Bożego Ciała	Modlna 28	231	Parafia rzymsko- katolicka p.w. Bożego Ciała
32	Cmentarz z II wojny światowej	Modlna 28	231	Parafia rzymsko- katolicka p.w. Bożego Ciała
33	Młyn wodny	Muchówka 23	20	Właściciel prywatny
34	Zagroda młynarska (dom, stodoła, budynek inwentarski)	Parzyce 10	106	Właściciel prywatny
35	Młyn wodny zbożowy	Parzyce 10	105	Właściciel prywatny
36	Park podworski	Skotniki	61	Skarb Państwa/ dzierżawa
37	Obora	Tkaczew 5	174	Gmina Ozorków
38	Stodoła	Tkaczew 5	174	Gmina Ozorków
39	Park dworski	Tkaczew 5	174	Gmina Ozorków
40	Dwór	Tkaczew 5	174	Gmina Ozorków
41	Kościół parafialny p. w. św. Wawrzyńca	Solca Wielka 55	325	Parafia rzymsko- katolicka
42	Cmentarz wojenny	Solca Wielka	349	Parafia rzymsko- katolicka
43	Cmentarz rzymsko – katolicki	Solca Wielka	349	Parafia rzymsko- katolicka

	p. w. św. Wojciecha			
44	Kaplica na cmentarzu parafialnym p. w. św. Wojciecha	Solca Wielka	349	Parafia rzymsko- katolicka
45	Dom mieszkalny	Solca Wielka 22	65/2	Właściciel prywatny

5) Strefa ochrony konserwatorskiej.

Strefa ochrony konserwatorskiej, obejmująca zespół cukrowni w Leśmierzu, została wprowadzona w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków. Celem ochrony jest prawidłowe zagospodarowanie przestrzenne wokół obiektów zabytkowych oraz rehabilitacja obszaru w przyszłych zamierzeniach inwestycyjnych. Aktualną granicę strefy, ustaloną po uzgodnieniach z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, pokazano na rysunku studium.

6) Strefy ochrony ekspozycji.

Strefami ochrony ekspozycji objęte zostały zabytkowe zespoły i pojedyncze obiekty, tj. kościół i cmentarz w Modlnej, kościół i park przyfabryczny w Leśmierzu, parki podworskie w Sokolnikach Parceli, Skotnikach i w Skromnicy. Objęcie ochroną tych układów nastąpiło w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków. Obecne granice stref, ustalone w następstwie uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, pokazano na rysunku studium.

Celem ochrony jest zachowanie sylwetki, otwarcie widokowych, walorów przyrodniczych i prawidłowego zagospodarowania przestrzennego wokół obiektów zabytkowych oraz rehabilitacja obszarów w przyszłych zamierzeniach inwestycyjnych, poprzez czytelne wyodrębnienie podstawowego układu przestrzennego, położenie dużego nacisku na aranżację przestrzeni aktywnych przyrodniczo (bezwzględne zachowanie zieleni wysokiej), w przypadku wymiany zabudowy lub tworzenia nowej – zharmonizowanie zewnętrznych cech budynków z obiektem zabytkowym.

7) Obiekty i stanowiska archeologiczne.

Obiekty archeologiczne.

Na terenie gminy Ozorków, we wsiach Czerchów i Sierpów znajdują się archeologiczne obiekty zabytkowe wpisane do rejestru. W Czerchowie znajduje się grodzisko pierścieniowate z X – XI wieku. Wpisano je do rejestru zabytków decyzją z 29 kwietnia 1988 r., nr rej. A/211. Grodzisko ma formę niewielkiego podłużnego nasypu. Obiekt jest w bardzo złym stanie, spowodowanym działalnością rolniczą – został zniwelowany. Przypuszczalnie pełnił funkcję czasowego schronienia w czasie najazdu. Obiekt znajduje się na gruntach prywatnych.

Drugi obiekt, położony w Sierpowie, to cmentarzysko ciałopalne z IV okresu epoki brązu. Wpisane zostało do rejestru zabytków 3 maja 1988 r. pod numerem A/315. Obecnie znajduje się na terenie, którego właścicielem jest Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi, w sąsiedztwie jego magazynów. Obydwa obiekty naniesiono na rysunek studium.

Stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy Ozorków znajduje się 156 stanowisk archeologicznych. Wiedza o istnieniu 44 z nich pochodzi z archiwaliów i nie została potwierdzona weryfikacją w terenie (największy kompleks takich stanowisk znajduje się w lesie w Skotnikach na obszarze tzw. Gór Makowskich – na południe od wsi Karsznice). Najwięcej stanowisk zlokalizowanych jest w dolinach rzecznych (Bzura, Kanał Sierpów) i we wschodniej części gminy. Datowane są od paleolitu późnego, jednak w zdecydowanej większości pochodzą z epoki brązu, okresu

rzymskiego, okresu średniowiecza i nowożytności. Stanowiska przedstawione w poniższym wykazie naniesiono na rysunek studium.

WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY OZORKÓW

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
Aleksandria	1	1/62-50	przeworska	okres rzymski
	2	2/62-50	1. łużycka 2. przeworska 3. polska	1. epoka brązu 2. okres rzymski 3. średniowiecze
	3	3/62-50	polska	nowożytna XV – XVII w.
	4	4/62-50	1. przeworska 2. polska	1. okres rzymski 2. XVII / XVIII w.
Boczki	B-2	2/61-50	-	XIV – XVI w.
	B-3	3/61-50	-	XV – XVII w.
Borszyn	1	1/61-49	1. KDL 2. KCS 3. pomorska	1. neolit 2. wczesna epoka brązu 3. okres halszacki
	2	54/61-49	późne średniowiecze	XV – XVI w.
	3	53/61-49	średniowiecze	XII – XIV w.
	4	40/61-49	-	skarb ukryty po 1626 r. (1694 r.?)
	Bsw -2	2/61-49	średniowiecze	XIV – XV w.
	1 (Borszyn Parcela)	1/62-49	-	XV – XVI w.
Cedrowice	C-1	7/62-50	przeworska	okres rzymski
	C-2	8/62-50	prapolska	III okres wczesnego średniowiecza
	C-3	9/62-50	-	XVI (?) - XIX w.
	C-4	12/62-50	-	XVI – XVII w.
	C-5	14/62-50	-	XIV – XVI w.
	3	10/62-50	prapolska	IX – XII w.
	4	11/62-50	1. przeworska 2. prapolska 3. polska	1. okres rzymski 2. IX – XIII w. 3. nowożytność
	5	13/62-50	1. prapolska 2. polska	1. VII – XIII w. 2. XVI – XVII w.
	6	15/62-50	1. przeworska 2. prapolska	1. okres rzymski 2. wczesne średniowiecze
	7	16/62-50	1. przeworska 2. prapolska 3. polska	1. okres rzymski 2. wczesne średniowiecze 3. późne średniowiecze
	8	17/62-50	przeworska	okres rzymski
	9	70/62-50	łużycka	III OEB grupa konstantynowska
Cedrowice	1	18/62-50	1. przeworska	1. okres rzymski

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
Parcela			2. prapolska	2. wczesne średniowiecze
	2	20/62-50	przeworska	okres rzymski
Celestynów	1	5/62-51	krąg kultur z tylczakami	paleolit schyłkowy
Czerchów	CP-1	19/62-50	1. przeworska 2. -	1. okres rzymski 2. XII/XIII – XIV w.
	CP-2	21/62-50	-	XIII – XIV w.
	1	22/62-50 wpisane do rejestru nr A/211	prapolska	IX- X w.
	Cz-2	23/62-50	1. łużycka 2. -	1. IV okres epoki brązu – halsztacki 2. IV – XII w.
	Cz-3	24/62-50	przeworska	środkowy i późny okres lateński
	C-4	25/62-50	-	XII/XIII – XVI w.
	C-5	26/62-50	prapolska	X – XII w.
	C-6	27/62-50	-	XIII – XIV w.
Konary	K-1	5/61-50	1. ceramiki sznurowej 2. prapolska 3. prapolska	1. epineolit – wczesna epoka brązu 2. II okres wczesnośredniowieczny 3. III okres wczesnośredniowieczny
	K-2	6/61-50	1. pucharów lejkowatych 2. ceramiki sznurowej 3. -	1. neolit 2. wczesna EB (?) 3. XIII/XIV w.
	K-3	7/61-50	1. przeworska 2. -	1. okres rzymski 2. XIV – XVI w.
	Sr-9	23/61-50	-	XIV w.
Leśmierz	L-1	29/61-50	-	skarb z 1771 r.
	L-2	8/61-50	1. przeworska 2. -	1. okres rzymski 2. XVII w.
	L-3	9/61-50	-	XV – XVI w.
	L-4	10/61-50	1. wschodnio-pomorska 2. -	1. wczesny okres lateński 2. XVI – XVII w.
	T-3	31/61-50	-	XVI – XVII w.
Małachowice	1	183/61-51	prapolska	X – XIII w.
	2	184/61-59	-	XIII – XIV w.
	3	196/61-51	średniowiecze	XIV – XV w.
	4	185/61-51	1. przeworska 2. średniowiecze	1. OWR 2. XII – XIV w.
	5	192/61-51	przeworska	OWR
	6	194/61-51	średniowiecze	XIII – XIV w.
	7	190/61-51	1. przeworska	1. OWR

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
			2. późne średniowiecze / nowożytność	2. XIV – XVII w.
	8	186/61-50	pradzieje	EK / EB
	9	189/61-50	1. późne średniowiecze / nowożytność 2. nowożytność	1. XV – XVI w. 2. XVII – XIX w.
	10	191/61-50	1. przeworska 2. nowożytność	1. OWR 2. XVI – XVII w.
	11	195/61-51	1. przeworska 2. średniowiecze	1. OWR 2. XII – XIII w.
	13	193/61-51	przeworska	OWR
	7 (Skotniki)	182/61-51	1. pradzieje 2. średniowiecze	1. EK / EB 2. XI – XIV w.
Małachowice Kolonia	1	187/61-50	1. trzciniecka 2. średniowiecze / nowożytność	1. II okres EB 2. XIV – XVIII w.
	2	188/61-50	późne średniowiecze / nowożytność	XV – XVII w.
	1 (Maszkowice Kolonia)	46/62-50	1. przeworska 2. prapolska	1. okres rzymski 2. X – XIII w.
	MP-2	11/62-51	prapolska	wczesne średniowiecze
Maszkowice	1	64/62-50	1. przeworska 2. prapolska 3. polska	1. okres rzymski 2. wczesne średniowiecze 3. XIV – XVI w.
	2	65/62-50	przeworska	okres rzymski
	3	66/62-50	przeworska	okres rzymski
Modlna	2	6/62-51	1. prapolska 2. nowożytność	1. wczesne średniowiecze 2. XVII – XIX w.
	3	7/62-51	1. przeworska 2. nowożytna	1. okres rzymski 2. XVII – XIX w.
	4	8/62-51	1. przeworska 2. prapolska 3. nowożytna	1. okres rzymski 2. wczesne średniowieczne 3. XV – XVI w.
	5	9/62-51	1. prapolska 2. staropolska	1. X – XIII w. 2. późne średniowiecze
	12	197/61-51	1. pradzieje 2. przeworska 3. późne średniowiecze / nowożytność	1. EK / EB 2. OWR 3. XV – XVI w.
	1 (Modlna Probstwo)	10/62-51	1. przeworska 2. prapolska 3. nowożytna	1. okres rzymski 2. wczesne średniowiecze 3. okres nowożytny
Muchówka	M-1	11/61-50	1 przeworska 2. -	1. okres rzymski 2. XIV – XVII w.

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
	M-2	12/61-50	prapolska	X – XII/XIII w.
Ostrów	O-1	13/61-50	-	XIV – XVI w.
	OK-1	14/61-50	-	XIV – XVII w.
	OK-2	15/61-50	1. przeworska 2. -	1. wczesny okres rzymski 2. XIV – XVIII w.
	OK-3	16/61-50	1. przeworska 2. -	1. wczesny okres rzymski 2. XV – XVI w.
	OK-4	17/61-50	1. trzciniecka lub łużycka 2. -	1. II – III EB 2. XIII – XVII w.
	OK-5	18/61-50	1. łużycka 2. przeworska 3. -	1. V EB – IIa 2. okres rzymski 3. XIV – XV w.
	OK-6	19/61-50	-	XV – XVII w.
	OK-7	20/61-50	1. przeworska 2. -	1. wczesny okres rzymski 2. XV – XVI w.
Parzyce	P-1	21/61-50	-	XV – XVII w.
	P-2	22/61-50	-	XIV – XVII w.
	C-6	4/61-50	-	XVI – XVII w.
Sierpów	1	10/61-49 działka nr 279 wpisana do rejestr nr A/315	1. KPL 2. grzebykowo – dołkowa 3. KCS 4. trzciniecka 5. trzciniecka 6. łużycka – grupa konstantynowska 7. łużycka środkowopolska GPP 8. przeworska	1. neolit 2. - 3. wczesna epoka brązu 4. II OEB 5. II OEB 6. III OEB 7. III/IV OEB – HaC/D 8. OWR
	2	11/61-49	1. KPL 2. KCS 3. trzciniecka 4. łużycka 5. przeworska 6. wczesne średniowiecze	1. neolit 2. wczesny okres epoki brązu 3. II OEB 4. - 5. OWR 6. III okres wczesnego średniowiecza
	3	12/61-49	1. łużycka 2. wczesne średniowiecze	1. EB 2. III okres wczesnego średniowiecza
	4	13/61-49	1. KPL 2. łużycka 3. przeworska 4. wczesne średniowiecze 5. wczesne średniowiecze	1. neolit 2. EB 3. środkowy okres lateński 4. - 5. III okres wczesnego średniowiecza
	5	5/61-49	przeworska	późny okres lateński
	6	6/61-49	1. -	1. bliżej nieokreślony okres

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
			2. późne średniowiecze	pradziejowy 2. IV – XV w.
	7	7/61-49	1. trzcinińska 2. łużycka 3. przeworska 4. średniowiecze 5. późne średniowiecze 6. nowożytność	1. WEB 2. PEB 3. OWR 4. XII – XIV w. 5. XIV – XV w. 6. XVI – XVIII w.
	8	8/61-49	1. KPL 2. łużycka 3. średniowiecze	1. neolit 2. - 3. XII – XIV w.
	10	9/61-49	1. przeworska 2. średniowiecze	1. OWR 2. XIII – XIV w.
	12	63/61-49	średniowiecze	XII – XIV w.
	13	64/61-49	1. przeworska 2. nowożytność	1. OWR 2. XVI – XVIII w.
	14	65/61-49	1. przeworska 2. nowożytność	1. OWR 2. XVI – XVIII w.
	15	66/61-49	1. przeworska 2. średniowiecze 3. nowożytność	1. OWR 2. XII – XIII w. 3. XVI – XVIII w.
	16	67/61-49	1. przeworska 2. średniowiecze 3. nowożytność	1. OWR 2. XIII – XIV w. 3. XVI – XVIII w.
	17	68/61-49	przeworska	OWR
	18	69/61-49	1. - 2. przeworska 3. średniowiecze 4. nowożytność	1. EK / EB 2. OWR 3. XII – XIII w. 4. XVI – XVIII w.
	19	70/61-49	1. łużycka 2. przeworska 3. nowożytność	1. III – IV OEB 2. OWR 3. XVI – XVIII w.
	20	71/61-49	1. łużycka 2. późnośredniowieczne / nowożytność	1. III – V OEB 2. XV – XVI w.
	21	72/61-49	1. późne średniowiecze / nowożytność 2. nowożytność	1. XV – XVI w. 2. XVI – XVIII w.
	22	73/61-49	1. przeworska 2. późne średniowiecze / nowożytność 3. nowożytność	1. OWR 2. XV – XVI w. 3. XVII – XIX w.
	23	74/61-49	1. przeworska 2. późne średniowiecze / nowożytność 3. nowożytność	1. OWR 2. XV – XVI w. 3. XVIII – XIX w.
	24	75/61-49	1. łużycka 2. nowożytność	1. III – V OEB 2. XVII – XVIII w.

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
Skotniki	I	14/61-49	-	po 1042 r. - skarb
	II	15/61-49	-	po 1016 r. - skarb
	S-1	24/61-50	zespół typu Ciołki	mezolit
	S-2	25/61-50	pucharów lejkowatych	neolit
	S-3	26/61-50	1. łużycka 2. przeworska 3. - 4. -	1. bliżej nieokreślony okres pradziejów 2. okres rzymski 3. XIII – XIV w. 4. XVI – XVII w.
	S-4	27/61-50	-	XV – XVII w.
	5	180/61-51	pradzieje	EK / EB
	6	181/61-51	1. pradzieje 2. średniowiecze	1. EK / EB 2. XII – XIV w.
	SDP-1	28/61-50	-	XV – XVII w.
	K-1 (Góry Makowskie – Karsznice)	62/61-51	1. - 2. - 3. ceramiki sznurowej 4. KPL 5. trzciniecka 6. łużycka 7. przeworska 8. przeworska	1. paleolit schyłkowy 2. neolit 3. neolit 4. neolit 5. II EB 6. IV EB 7. późny okres lateński 8. późny okres rzymski
	K-2 (Góry Makowskie – Karsznice)	63/61-51	1. ceramiki sznurowej 2. przeworska	1. neolit 2. późny okres lateński i wczesny okres rzymski
	K-3 (Góry Makowskie – Karsznice)	64/61-51	1. - 2. grzebykowo – dołkowa 3. trzciniecka 4. łużycka	1. późny paleolit 2. III okres neolitu 3. II EB 4. IV EB
	K-4 (Góry Makowskie – Karsznice)	65/61-51	1. - 2. ceramiki sznurowej 3. KPL 4. -	1. późny paleolit 2. III okres neolitu 3. II okres neolitu 4. późny okres lateński
	K-5 (Góry Makowskie – Karsznice)	66/61-51	1. trzciniecka 2. przeworska	1. II EB 2. późny okres lateński
	K-6 (Góry Makowskie – Karsznice)	67/61-51	trzciniecka	II EB
	K-1-6 (Góry Makowskie – Karsznice)	68/61-51	1. - 2. komornicka 3. elementy janisławickie 4. cykl mazowszański 5. KPL 6. ceramiki grzebykowo – dołkowej 7. ceramiki sznurowej	1. paleolit 2. mezolit 3. mezolit 4. mezolit 5. II okres neolitu 6. III okres neolitu 7. III okres neolitu
	K-7 (Góry Makowskie	69/61-51	-	późny paleolit

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
	– Karsznice)			
	K-8 (Góry Makowskie – Karsznice)	70/61-51	KPL	II okres neolitu
	K-9 (Góry Makowskie – Karsznice)	71/61-51	prapolska	III okres wczesnośredniowieczny
Skromnica	1	16/61-49	przeworska	OWR
	2	17/61-49	przeworska	OWR
	3	48/61-49	1. - 2. przeworska 3. późne średniowiecze / nowożytność 4. nowożytność	1. EK / EB 2. OWR 3. XV – XVI w. 4. XVII – XIX w.
	4	49/61-49	1. przeworska 2. późne średniowiecze / nowożytność 3. nowożytność	1. OWR 2. XV – XVI w. 3. XVII – XIX w.
	5	50/61-49	1. późne średniowiecze / nowożytność 2. nowożytność	1. XIV – XV w. 2. XVII – XIX w.
	6	51/61-49	1. przeworska 2. nowożytność	1. OWR 2. XVI – XVIII w.
	7	52/61-49	1. przeworska 2. nowożytność	1. OWR 2. XVI – XVIII w.
	8	39/61-49	-	skarb ukryty po 1666 r. (1623 r.?)
	1 (Tkaczew)	22/61-49	przeworska	OWR
	2 (Tkaczew)	23/61-49	-	skarb z 138 – 161 r.
	3 (Tkaczew)	24/61-49	1. łużycka 2. łużycka	1. III OEB 2. IV OEB
	4 (Tkaczew)	21/61-49	-	XIV – XV w.
Sokolniki Parcela	S-1	19/62-51	-	-
	S-2	20/62-51	-	-
Solca Mała	1	18/61-49	przeworska	OWR
	2	56/61-49	1. średniowiecze 2. nowożytność	1. XIII – XIV w. 2. XVII – XIX w.
	3	57/61-49	1. przeworska 2. późne średniowiecze / nowożytność 3. nowożytność	1. OWR 2. XV – XVI w. 3. XVI – XVIII w.
	4	58/61-49	1. późne średniowiecze / nowożytność 2. nowożytność	1. XV – XVI w. 2. XVI – XVIII w.

sołectwo	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze / nr obszaru AZP	kultura	chronologia
	5	59/61-49	1. przeworska 2. średniowiecze 3. nowożytność	1. OWR 2. XIII – XIV w. 3. XVII XIX w.
	6	60/61-49	1. przeworska 2. nowożytność	1. OWR 2. XVII – XIX w.
	7	61/61-49	1. przeworska 2. średniowiecze 3. nowożytność	1. OWR 2. X – XIII w. 3. XVI – XVIII w.
	Sr-11	62/61-49	1. łużycka 2. średniowiecze 3. nowożytność	1. IV – V OEB 2. XII – XIV w. 3. XVI – XVIII w.
Solca Wielka	1	19/61-49	przeworska	OWR
	2	20/61-49	1. łużycka 2. przeworska 3. nowożytność	1. IV – V OEB 2. OWR 3. XVII – XVIII w.
	3	55/61-49	1. przeworska 2. nowożytność	1. OWR 2. XVI – XVIII w.
	1 (Pełczyska)	28/62-49	-	XVI – XVII w.
Śliwniki	S-1	41/62-50	łużycka	V EB
	S-2	42/62-50	łużycka	V EB
	S-3	45/62-50	-	skarb z połowy XI w.
Tymienica	T-1	29/61-50	przeworska	późny okres lateński
	T-2	30/61-50	-	XIV – XVII w.
	B-1	1/61-50	1. przeworska 2. -	1. okres późnolateński 2. XVI – XVII w.

8) Dobra kultury współczesnej.

Przez dobra kultury współczesnej rozumie się budynki, obiekty i miejsca nie spełniające kryteriów zabytkowych lecz wyjątkowo ważne, wartościowe dla przestrzeni lub lokalnej społeczności. Gmina Ozorków nie ma opracowanej listy dóbr kultury współczesnej.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

1) Sytuacja demograficzna.

Jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój społeczno – gospodarczy gminy oraz charakteryzujących jej atrakcyjność są mieszkańcy. Trendy rozwoju ludnościowego stanowią najważniejszą przesłankę oceny szans i możliwości realizacji przyszłych programów rozwoju społeczno - gospodarczego, a także wskazują i określają przyszłe potrzeby gminy w zakresie m. in. nowych mieszkań, obiektów infrastruktury społecznej i technicznej, miejsc pracy, obiektów działalności gospodarczej itp..

Liczbę ludności oraz zmiany w wielkości zaludnienia w gminie Ozorków w ostatnich latach przedstawia tabela.

Ludność gminy Ozorków, stan na dzień 31 XII

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba mieszkańców	6466	6444	6477	6512	6544	6661	6677
Mężczyźni	3243	3219	3224	3249	3252	3297	3293
Kobiety	3223	3225	3253	3263	3292	3364	3384
Liczba osób zameldowanych	6492	6461	6492	6518	6564	6663	6671
Mężczyźni	3248	3226	3227	3239	3247	3283	3278
Kobiety	3244	3235	3265	3279	3317	3380	3393

Źródło: Dane statystyczne GUS.

Według danych na koniec 2008 r., gmina Ozorków liczyła 6677 mieszkańców, w tym 3384 kobiety i 3293 mężczyzn. Ogólna liczba mieszkańców gminy stanowi 4,1% ludności powiatu oraz 0,26% ludności województwa łódzkiego. W gminie Ozorków zamieszkuje 4,2% ogółu mężczyzn oraz 3,9% kobiet powiatu. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 70 osób/km², przy średniej gęstości zaludnienia w powiecie zgierskim 188 osób/km² i 140 osobach na km² w województwie łódzkim.

W badanym okresie liczba ludności gminy stopniowo wzrasta. Spadek miał miejsce jedynie w 2003 roku. W 2008 r. na 100 mężczyzn przypadały 103 kobiety, natomiast w powiecie zgierskim, podobnie jak w województwie łódzkim, współczynnik ten wnosił 110 kobiet/100 mężczyzn. Najliczniejszą grupę mieszkańców gminy stanowią osoby w wieku 20-29 lat, zaś najmniej liczną są osoby w przedziale wiekowym 60-69 lat.

Liczba mieszkańców gminy według wieku w latach 2002 – 2008.

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Ogółem
2002	773	948	967	824	928	733	593	700	6466
2003	727	906	992	805	937	775	586	716	6444
2004	711	901	997	820	951	792	575	730	6477
2005	691	901	987	854	922	863	581	711	6512
2006	703	885	999	856	909	900	565	727	6544
2007	701	892	1033	881	900	917	603	734	6661
2008	689	876	1044	894	879	943	620	732	6677

Źródło: Dane statystyczne GUS.

Zmiany w strukturze wieku mieszkańców wykazują niezmiennie tendencje dla każdego przedziału wiekowego. Widać sukcesywne zmniejszanie się liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, analogiczny wzrost liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz w miarę stabilną, podlegającą niewielkim wahaniom, liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

W strukturze ludności według płci i wieku na terenie gminy Ozorków zachowana jest równowaga, mimo iż kobiet jest więcej (różnica wynosi 91 osób). Do 69 roku życia poziom demograficzny między kobietami a mężczyznami jest zachowany, dopiero powyżej 69 roku życia w dużej mierze przeważa liczba kobiet (aż o 178 w tej grupie wiekowej). Tak duża różnica nie ma większego znaczenia dla rozwoju ludności na terenie gminy, jest charakterystyczna dla struktury demograficznej populacji w kraju i różnicy w długości życia kobiet i mężczyzn.

Głównymi czynnikami kształtującymi liczbę ludności są przyrost naturalny i migracje. W przypadku gminy Ozorków, wzrost liczby mieszkańców w spowodowany jest przewagą napływu ludności do gminy nad wymeldowaniami, gdyż w badanym okresie przyrost naturalny był cały czas ujemny. Zjawisko to wynika z przesiedlenia się osób z innych miejscowości, zwłaszcza z dużych aglomeracji (aglomeracji łódzkiej) na stałe na teren gminy Ozorków. Napływ mieszkańców miast na tereny wiejskie wiąże się z poszukiwaniem alternatywy dla życia w mieście z jego negatywnymi konsekwencjami i budową domów na terenach atrakcyjnych pod względem przyrodniczym. Migracja z miasta do wsi dotyczy także ludzi starszych. Jest to tendencja korzystna dla rozwoju gminy, występująca sporadycznie na terenach wiejskich województwa łódzkiego. Dodatkowo saldo migracji umacnia jest także niską mobilnością zawodową ludności wiejskiej. Toteż, mimo iż na terenie gminy Ozorków istnieje również odwrotne zjawisko, związane z ogólną tendencją skierowaną na

opuszczanie terenów wiejskich przez ich rodowitych mieszkańców, to saldo migracji w przedmiotowej gminie przedstawia się wciąż dodatnio.

Saldo migracji w gminie Ozorków w latach 2002 – 2007.

Rok	Zameldowanych	Wymeldowanych	Saldo migracji
2002	85	79	+ 6
2003	87	96	- 9
2004	122	90	+ 32
2005	133	79	+ 54
2006	133	79	+ 54
2007	207	97	+ 110

Źródło: Dane statystyczne GUS.

Proces odpływu ludności z terenu gminy, przede wszystkim ludzi młodych, w ciągu najbliższych lat będzie prawdopodobnie się pogłębiać. Potencjalnymi kierunkami emigracji są - ze względu na bliskość położenia – Łęczyca, Kutno oraz Łódź. Skłonność społeczeństwa do migracji wykazuje ścisły związek ze stopniem wykształcenia ludności. Częściej na zmianę miejsca pobytu decydują się osoby z wykształceniem wyższym. Jest to efekt rosnących wymagań płacowych wobec pracodawcy za wysokie kwalifikacje zawodowe. Emigracja z terenów wiejskich wywołwana jest najczęściej przez słaby rozwój gospodarczy. Brak pracy powoduje, że mieszkańcy w celu poprawienia warunków materialnych wyjeżdżają do dużych miast lub za granicę. Migracja ze wsi do miasta oraz migracja za granicę najczęściej dotyczy ludzi młodych. To drugie zjawisko szczególnie mocno zauważalne jest w ostatnich latach. Trudno jest oszacować dokładną liczbę osób wyjeżdżających za granicę w celach zarobkowych. Część z nich wyjeżdża na dłuższy okres, ale w większości przypadków migracja ma charakter sezonowy i wahadłowy.

Analizując przyrost naturalny w gminie Ozorków, można zauważyć, iż w ostatnich latach liczba zgonów znacząco przewyższała liczbę urodzeń, podobnie jak w całym województwie łódzkim i powiecie zgierskim, gdzie od kilku lat również występuje ujemny przyrost naturalny. Obniżenie się przyrostu naturalnego jest efektem wyższego współczynnika umieralności oraz postępującej niepewności ekonomicznej w gospodarstwach domowych – brak wystarczających środków zapewniających byt, decyduje o czasowym wstrzymaniu się przed powiększeniem rodziny.

Ruch naturalny ludności gminy Ozorków w latach 2002 – 2007.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba urodzeń	73	55	78	58	73	73
Liczba zgonów	83	77	79	86	81	84
Saldo	- 10	- 22	- 1	- 28	- 8	- 11

Źródło: dane statystyczne GUS.

Niewielki przyrost naturalny oraz odpływ ludności, zwłaszcza ludzi młodych z obszaru gminy wskazują na niekorzystną tendencję zmian i starzenie się społeczeństwa. Istnieje zatem konieczność przedsięwzięcia działań mających na celu poprawę sytuacji demograficznej w gminie, takich jak m. in. rozwój gospodarczy przyciągający inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

Wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, wyrażony liczbą ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym, jest sygnałem o niedobrej kondycji demograficznej gminy. W 2008 r. wskaźnik ten w całej gminie wynosił 62 osób. Wysoka wartość tego wskaźnika jest konsekwencją rosnącego udziału ludności w wieku starszym i odpływu ludzi młodych. Jednak od kilku lat systematycznie jego wartość obniża się (od 70,1 osób w 2002 roku), co można by przyjąć za pozytywne rokowanie na przyszłość, gdyby ten spadek nie był wynikiem zmniejszania się liczby dzieci i młodzieży, co ma miejsce w gminie. Konsekwencją powyższych zmian będzie, oprócz przekształceń na rynku pracy, znaczące zwiększenie potrzeb w zakresie służby zdrowia i opieki specjalnej (przyrost ludności starej), zmiany w zapotrzebowaniu i rozmieszczeniu placówek oświatowych itp..

Rozmieszczenie mieszkańców na terenie gminy jest równomierne, o dość wyrównanym poziomie zaludnienia poszczególnych sołectw. Wyjątkiem są Leśmierz (14% ogólnej liczby mieszkańców gminy) i Sokolniki Las (9% ogólnej liczby mieszkańców gminy), które to miejscowości ukształtowały się na bazie ośrodka produkcyjnego (cukrownia w Leśmierz) i terenów atrakcyjnych dla rekreacji (miasto - ogród Sokolniki Las). Pozostałe największe miejscowości znajdują się wzdłuż regionalnych tras komunikacyjnych – dróg wojewódzkich: Uniejów - Gostków – Wróblew (Solca Wielka, Wróblew, Borszyn) i Ozorków – Warzyce – Stryków (Cedrowice Parcela, Maszkowice, Modlna). Są to przeważnie miejscowości powstałe na bazie ośrodków historycznych. Poza nimi, w ostatnim czasie, intensywnie rozwijają się sołectwa położone przy trasie krajowej, czego przykładem może być Sierpów. Przeciętna zaludnienia sołectwa wynosi około 234 osoby. Najmniejsze sołectwa to obecnie typowo rolnicze: Muchówka - 48 osób, Małachowice – 82, Śliwniki i Ostrów – po 92 osoby, Boczki - 97 osób.

Wykaz miejscowości gminy Ozorków wraz z liczbą mieszkańców (stan w roku 2006).

Lp.	Nazwa sołectwa	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba ludności (stan na luty 2008 r.)	Udział %
1.	Aleksandria	Aleksandria	143	2,2
2.	Boczki	Boczki	97	1,5
3.	Borszyn	Borszyn	242	3,7
4.	Cedrowice	Cedrowice	169	2,5
		Opalanki	43	0,6
5.	Cedrowice Parcela	Cedrowice Parcela	317	4,8
6.	Celestynów	Celestynów	44	0,7
		Katarzynów	56	0,9
7.	Czerchów	Czerchów	227	3,5
		Dybówka	45	0,7
8.	Helenów	Helenów	181	2,8
9.	Konary	Konary	133	2,0
10.	Leśmierz	Leśmierz	934	14,3
11.	Małachowice	Małachowice	82	1,3
12.	Małachowice Kolonia	Małachowice Kolonia	198	3,0
13.	Maszkowice	Maszkowice	360	5,5
14.	Muchówka	Muchówka	48	0,7
15.	Modlna	Modlna	236	3,6
16.	Ostrów	Ostrów	92	1,4
17.	Parzyce	Parzyce	179	2,7
18.	Sierpów	Sierpów	377	5,8
19.	Skotniki	Skotniki	140	2,1
20.	Skromnica	Skromnica	154	2,4
		Tkaczew	83	1,3
21.	Sokolniki Wieś	Sokolniki Wieś	124	1,9
22.	Osiedle Sokolniki Las	Osiedle Sokolniki Las	581	8,9
23.	Sokolniki Parcela	Sokolniki Parcela	196	3,0
24.	Solca Mała	Solca Mała	212	3,2
25.	Solca Wielka	Solca Wielka	267	4,1
		Pelczyska	109	1,7
26.	Śliwniki	Śliwniki	92	1,4
27.	Tymienica	Tymienica	149	2,3
28.	Wróblew	Wróblew	229	3,5
RAZEM			6 539	

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

Analizując strukturę ludności pod kątem stopnia wykształcenia widać przewagę osób z wykształceniem podstawowym oraz zawodowym. W grupie mężczyzn dużą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Tendencja ta jest charakterystyczna dla obszarów wiejskich o utrudnionym dostępie do edukacji na poziomie ponadpodstawowym. Według danych na rok 2002, wykształceniem średnim w gminie legitymuje się 951 osób

(17,6%), a wyższym - 236 osób (4,4%). Wśród kobiet, obok dominującej grupy z wykształceniem podstawowym (41%), należy wymienić grupę z wykształceniem średnim, stanowiącą prawie 21%. Wysoki odsetek mieszkańców (39,6%) legitymujących się wykształceniem zawodowym, średnim ogólnokształcącym i wyższym pozwoli obecnym i przyszłym pracodawcom rekrutować swoje kadry pracownicze spośród ludności lokalnej.

Struktura ludności według wykształcenia – stan na 31 grudnia 2002 roku.

	Ogółem	Poziom wykształcenia							
		Wyższe	Średnie			Zawodowe zasadnicze	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	Nieustalone
			Razem	Ogólnokształcące	Zawodowe				
OGÓŁEM	5398	236	951	278	673	1362	2247	103	21
Kobiety	2697	128	559	193	366	528	1105	81	10
Mężczyźni	2701	108	392	85	307	834	1142	22	11

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Ozorków.

Struktura ludności według wykształcenia wskazuje na potrzebę wspierania dostępu do edukacji, w tym szczególnie ustawicznej, kształcenia zaocznego oraz kształcenia na odległość. Obecnie rozwija się tendencja, by osoby wchodzące w wiek produkcyjny nie kończyły edukacji na szkole średniej i coraz więcej młodzieży udaje się na studia. Toteż w przyszłości przewidywany jest ciągły wzrost procentowy poziomu wykształcenia wyższego mieszkańców.

2) Rynek pracy.

W gminie Ozorków na przestrzeni ostatnich lat wzrasta systematycznie liczba ludności w wieku produkcyjnym, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem oznaczającym umacnianie się potencjału społecznego lokalnej ludności. W 2008 roku, w porównaniu z rokiem 2002, liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrosła o ponad 8%. Natomiast bardzo negatywnym zjawiskiem, mającym wpływ na przyszły stan i rozwój lokalnej gospodarki z uwagi na zmniejszanie się zasobów siły roboczej, jest stosunkowo dynamiczny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Spadek ten na przestrzeni badanych 6 lat wyniósł blisko 8%. W przypadku osób w wieku poprodukcyjnym liczebność tej grupy utrzymuje się na w miarę stałym poziomie. Według stanu na koniec roku 2008, procentowy udział w populacji, według kryteriów ekonomicznych, rozkłada się następująco:

- mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 61,7% ludności ogółem,
- mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym – 20,7% ludności ogółem,
- mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym – 17,6% ludności ogółem.

Ludność według ekonomicznych grup wieku, lata 2002 – 2007.

Ludność w wieku:	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat)	1496	1448	1434	1412	1394	1408	1383
Mężczyźni	772	739	726	716	701	690	679
Kobiety	724	709	708	696	693	718	704
produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lat, kobiety w wieku 18-59 lat)	3801	3813	3854	3928	3988	4076	4122
Mężczyźni	2045	2054	2073	2112	2148	2204	2228
Kobiety	1756	1759	1781	1816	1840	1872	1894
poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej)	1169	1183	1189	1172	1162	1177	1172
Mężczyźni	426	426	425	421	403	403	386
Kobiety	743	757	764	751	759	774	786

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013, dane statystyczne GUS.

Według stanu na dzień 31 XII 2007 r., na terenie gminy Ozorków liczba pracujących obejmowała 897 osób, w tym 386 kobiet. W latach 2002 - 2007 liczba osób pracujących ulegała corocznym wahaniom. Najwyższy poziom zatrudnienia zanotowano w roku 2006, rok po wyjątkowo niskim stanie zatrudnienia. Współczynnik aktywności zawodowej mieszkańców gminy, mierzony jako relacja osób aktywnych zawodowo (suma bezrobotnych i pracujących) do grupy osób w wieku produkcyjnym, według danych na rok 2007 kształtuje się na poziomie 32%, co wskazuje na ponowny niebezpieczny spadek aktywności zawodowej mieszkańców.

Liczba pracujących w gminie Ozorków w latach 2002 – 2007.

Pracujący	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	732	673	719	600	1006	897
Mężczyźni	396	355	406	320	578	511
Kobiety	336	318	313	280	428	386
Aktywni zawodowo	1388	1335	1345	1193	1522	1303
Ludność w wieku produkcyjnym	3801	3813	3854	3928	3988	4076
Współczynnik aktywności zawodowej	36,5%	35,0%	34,9%	30,4%	38,2%	32%

Źródło: dane statystyczne GUS.

Gmina Ozorków jest gminą typowo rolniczą - ponad 70% jej powierzchni to tereny rolne, w związku z czym przeszło 70% ogółu ludności pracuje w rolnictwie lub jest z nim związana. Wśród pozostałej części społeczności, zdecydowana większość pracuje w małych przedsiębiorstwach (do 5 pracowników) i w podmiotach zatrudniających od 6 do 250 pracowników, z czego większość oscyluje wokół dolnej granicy tego przedziału. Na terenie gminy brak jest dużych podmiotów gospodarczych zatrudniających więcej niż 250 osób. Duża grupa mieszkańców prowadzi własną działalność gospodarczą (około 27,4% grupy pracujących), a pozostała część utrzymuje się ze źródeł socjalnych. Według uzyskanych danych, największy odsetek zatrudnionych jest w usługach: handel (zwłaszcza obwoźny), transport oraz gastronomia. Nieco mniejszy udział ma zatrudnienie w przemyśle i edukacji.

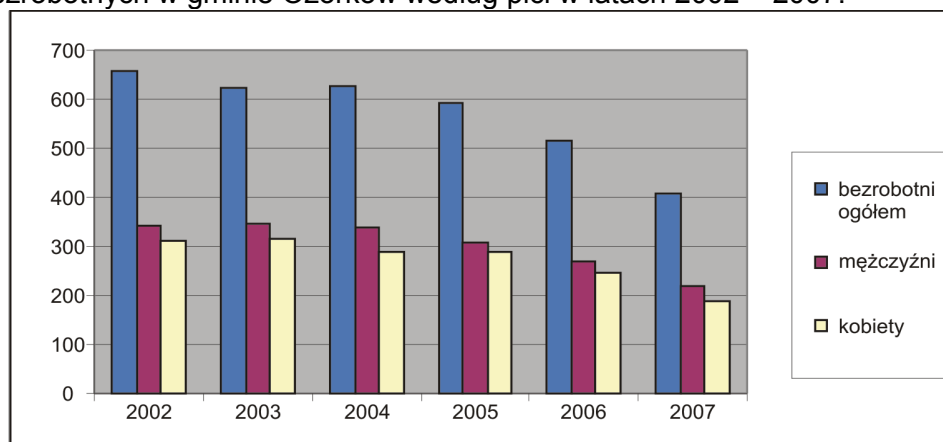
Dużą grupę wśród dorosłych mieszkańców gminy stanowią bezrobotni. Bezrobocie to bardzo poważne zjawisko społeczno – gospodarcze. Jego wielkość oraz rodzaj świadczą zarówno o sytuacji gospodarczej, jak i aktywności mieszkańców gminy. Pozytywnym zjawiskiem, jakie można zaobserwować w gminie Ozorków, ale także w całym powiecie zgierskim i w skali całego kraju, jest spadek liczby osób bezrobotnych. Liczba bezrobotnych w gminie stopniowo maleje, pomimo tendencji do okresowego zwiększania się liczby bezrobotnych absolwentów i pracowników zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Schematyczne odwzorowanie spadku bezrobocia w ciągu ostatnich lat przedstawiają poniższa tabela i wykres.

Liczba bezrobotnych w gminie Ozorków na tle powiatu zgierskiego w latach 2002 – 2007, stan na 31 XII.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bezrobotni ogółem	656	622	626	593	516	406
Mężczyźni	343	346	338	306	269	218
Kobiety	313	316	288	287	247	188
Powiat zgierski	16225	16382	15572	15488	12725	9574
Stopa bezrobocia w powiecie	24,8%	25,1%	25,8%	25,4%	21,5%	16%

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

Liczba bezrobotnych w gminie Ozorków według płci w latach 2002 – 2007.

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

Według stanu na dzień 31 XII 2007 r. na terenie gminy zarejestrowanych było 406 bezrobotnych, w tym 188 kobiet (46,3%) i, w porównaniu z rokiem 2002, była to liczba o blisko 38,1% niższa. Na obszarze gminy stopa bezrobocia dla ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2006 r. oscylowała w granicach 12,9%. Według danych na koniec grudnia 2007 r. osiągnęła poziom 10%. Mimo poprawy wskaźników, powiat zgierski nadal należy do regionów o największym bezrobociu w całym województwie łódzkim. Ponadto stopa bezrobocia nie uwzględnia zjawiska ukrytego bezrobocia, które jest bezpośrednio związane z gminami rolniczymi, do których zalicza się gmina Ozorków. Polega ono na nie wykazywaniu jako bezrobotne osób pracujących dotychczas w gospodarstwie rolnym. W związku z czym, osób poszukujących pracy jest znacznie więcej niż osób zarejestrowanych jako bezrobotne, ponieważ duża liczba mieszkańców gminy to rolnicy, którzy nie rejestrują się w Powiatowym Urzędzie Pracy.

W związku z upadkiem przemysłu tekstylnego i włókienniczego obserwuje się duży odsetek kobiet pozostających bez pracy. Według danych na dzień 30 XII 2007 roku 46,3% bezrobotnych w gminie Ozorków stanowią kobiety.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych gminy (70,4%) stanowią osoby w wieku 18 - 44 lat oraz osoby zarejestrowane 12 miesięcy i dłużej (53,7%). Znaczną grupę wśród nich stanowią osoby bez prawa do zasiłku. Charakterystyczne jest także, że większość bezrobotnych posiada wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe. Stanowi to istotną przeszkodę w dostosowaniu się do nowej sytuacji na rynku pracy i jest główną przyczyną patologicznego zjawiska długotrwałego bezrobocia. Są to bardzo negatywne zjawiska gdyż, przy dłuższym okresie pozostawania bez pracy rozpoczyna się proces destrukcji i utrwała brak motywacji do przekwalifikowania się lub podniesienia kwalifikacji.

Świadczenia w ramach pomocy społecznej dla osób pozbawionych prawa do zasiłku, realizowane są przez gminę w formie zadań własnych oraz zadań zleconych, których finansowanie zapewnia budżet państwa. Powiatowy Urząd Pracy podejmuje aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, takie jak organizacja szkoleń, staży, środków na podjęcie działalności, prac interwencyjnych oraz robót publicznych.

Z analizy stanu rynku pracy w gminie Ozorków można wyciągnąć wniosek, że zbyt duży odsetek mieszkańców jest zatrudnionych w rolnictwie przy jednocześnie niskim poziomie wykształcenia rolników. Wpływ na zatrudnienie w rolnictwie ma ubogi rynek pracy poza rolnictwem. Wciąż jeszcze niedostatecznie wykorzystaną szansą i dla mieszkańców, i dla podmiotów gospodarczych gminy jest istnienie Podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Ozorkowa.

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.

Problematykę tego zagadnienia regulują przepisy odrębne dotyczące m. in. obronności państwa, działań obrony cywilnej, sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa. Uwzględniając wymogi w/w ustaw i rozporządzeń, a także kierując się zaleceniami ustaw: o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prawa budowlanego, prawa wodnego, prawa ochrony środowiska – w niniejszym „Studium...” zaleca się:

- 1) zachowanie drożności podstawowego układu komunikacyjnego, a w szczególności drogi krajowej Nr 1, poprzez ograniczenie zjazdów z niej do istniejących i projektowanych skrzyżowań oraz obsługę komunikacyjną terenów zabudowy położonych w jej sąsiedztwie układem komunikacji serwisowej i wewnętrznej włączanej do drogi Nr 1 w w/w skrzyżowaniach;
- 2) możliwość korzystania z istniejącej i projektowanej sieci zaopatrzenia w wodę w sytuacjach zagrożenia kryzysowego przy założeniu zasilania ujęć wody energią elektryczną z przewoźnych generatorów prądotwórczych;
- 3) dostosowanie istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej dla celów przeciwpożarowych (możliwość szybkiego i niezawodnego uruchamiania hydrantów naziemnych);
- 4) zapewnienie ochrony sanitarnej w strefach bezpośredniej ochrony ujęć wody z uwzględnieniem ich hermetyczności, osłony przed opadem promieniotwórczym oraz skażeniem chemicznym;
- 5) uwzględnienie możliwości wielostronnego zasilania w energię elektryczną z sieci oraz awaryjnego zaopatrzenia w wodę obiektów użyteczności publicznej;
- 6) wyposażanie nowych obiektów użyteczności publicznej, dużych obiektów przemysłowych w pomieszczenia odporne na zagruzowanie w sytuacjach szczególnych;
- 7) ograniczenie zabudowy obszarów dolin cieków wodnych wyłącznie do zachowania rozproszonych siedlisk zagrodowych z wyjątkiem urządzeń gospodarki wodnej i leśnej, przy czym zakazy te nie dotyczą zadań na rzecz obronności kraju, prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym - w ramach tych działań istnieje możliwość zapewnienia dojazdu do cieków przez pojazdy mechaniczne w celu poboru wody;
- 8) możliwość wykorzystania istniejących terenów zielonych (parki wiejskie i podworskie, boiska sportowe) w sytuacjach szczególnych na cele obronności;
- 9) możliwość wykorzystania terenów wolnych od zabudowy (tereny upraw rolnych) na cele ewakuacji mieszkańców oraz budowę doraźnych budowli ochronnych w przypadkach szczególnych zagrożeń;
- 10) ochronę mienia i zdrowia ludzi z uwagi na możliwość wystąpienia zdarzeń powodziowych.

7. STAN PRAWNY GRUNTÓW.

Gmina Ozorków zajmuje powierzchnię 9551 ha. Pod względem powierzchni ogólnej jest najmniejszą gminą wiejską powiatu zgierskiego, zajmując 11,7% ogólnej powierzchni tego powiatu. Wiejski charakter gminy warunkuje głównie rolniczy sposób użytkowania gruntów na tych terenach.

Przeznaczenie gruntów na terenie gminy Ozorków.

Wyszczególnienie		Powierzchnia w ha
Użytki rolne		7337
Lasy i grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia		1148
Grunty zabudowane i zurbanizowane		948
w tym	tereny przemysłowe	39
	tereny mieszkalne	488

	drogi	316
	tereny kolejowe	33
	inne tereny komunikacyjne	2
	inne tereny zabudowane	43
	zurbanizowane tereny niezabudowane	23
	tereny rekreacji i wypoczynku	4
	Grunty pod wodami	53
	Nie użytki	57
	Użytki ekologiczne	7
	Tereny różne	1
	OGÓŁEM	9551

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

W ogólnej strukturze użytkowania gruntów gminy Ozorków przeważa własność prywatna - aż 83% stanowią grunty osób fizycznych. Blisko 15% wszystkich gruntów należy do Skarbu Państwa, a tylko 0,86% stanowi własność gminy. 20 ha gruntów należy do związków wyznaniowych. Większość istniejących dróg stanowi własność Skarbu Państwa, częściowo są pod zarządem gminy, a także powiatu i województwa.

Podział gruntów gminy w ujęciu własnościowym.

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogólna	
	w ha	w %
Grunty Skarbu Państwa, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	1290	13,50
Grunty Skarbu Państwa, przekazane w użytkowanie wieczyste	105	1,10
Grunty gmin i związków międzygminnych, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	70	0,73
Grunty gmin i związków międzygminnych, przekazane w użytkowanie wieczyste	12	0,13
Grunty osób fizycznych	7931	83,04
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	20	0,21
Grunty powiatów, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	56	0,59
Grunty województwa, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	3	0,03
Grunty inne	64	0,67
Razem powierzchnia gruntów	9551	100

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013.

8. OBSZARY WYSTĘPOWANIA NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH.

W gminie Ozorków nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

9. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ TERENY I OBSZARY GÓRNICZE.

Udokumentowane złoża surowców mineralnych, obecnie **eksploatowane**:

- Celestynów IV – złoża kruszywa naturalnego – piasku, położone w miejscowości Celestynów na działce nr 75/1. Koncesja nr OS.7513-8/01/04 na wydobywanie kruszywa naturalnego została wydana dnia 27.10.2004 roku przez Starostę Powiatowego. Koncesja jest ważna do 2018 roku. Złoża ma ustanowiony obszar i teren górniczy: obszar górniczy wynosi 19 969 m², a teren górniczy 41769m².
- Celestynów V – złoża kruszywa naturalnego – piasku ze żwirem, położone w miejscowości Celestynów na działce nr 68. Koncesja nr OS.7513-6/06 na wydobywanie kruszywa naturalnego została wydana dnia 19.06.2006 roku. Obszar, na który wydano koncesję wynosi 13 742,00 m². Koncesja jest ważna do 2015 roku. Złoża

ma ustanowiony obszar i teren górniczy: obszar górniczy wynosi 13 742,00 m², a teren górniczy 15 899 m². Zasoby przewidziane do zagospodarowania w okresie ważności koncesji wynoszą 207 779 ton.

- Celestynów VI – złoża kruszywa naturalnego – piasku, położone w miejscowości Celestynów na działce nr 85. Koncesja nr OS.7513-10/06 na wydobywanie kruszywa naturalnego została wydana dnia 19.06.2006 roku. Obszar, na który wydano koncesję wynosi 19 953,00 m². Koncesja jest ważna do 2015 roku. Złoże ma ustanowiony obszar i teren górniczy: obszar górniczy wynosi 19 953,00 m², a teren górniczy 25 873 m². Zasoby przewidziane do zagospodarowania w okresie ważności koncesji wynoszą 239 055 ton.
- Celestynów VII – złoża kruszywa naturalnego – piasku, położone w miejscowości Celestynów na działkach nr 86/1, 86/2, 87/1 i 87/2. Koncesja nr OS.7513-11/06 na wydobywanie kruszywa naturalnego została wydana dnia 19.06.2006 roku. Obszar, na który wydano koncesję wynosi 19 966,00 m². Koncesja jest ważna do 2015 roku. Złoże ma ustanowiony obszar i teren górniczy: obszar górniczy wynosi 19 966,00 m², a teren górniczy 22961 m². Zasoby przewidziane do zagospodarowania w okresie ważności koncesji wynoszą 350 951 ton.

Złoże surowców mineralnych, obecnie nieeksploatowane, **rezerwowe**:

- Sierpów – złoża kruszywa naturalnego gliny żwółej, położone w miejscowości Sierpów. Wielkość zasobów złoża wg. stanu udokumentowania na dzień 31.12.2007 r. wynosi 346 tys m³. Złoże nie ma ustanowionego obszaru i terenu górniczego. Jest to złoże nieeksploatowane rezerwowe.

Złoża surowców mineralnych, obecnie nieeksploatowane, których **koncesje wygasły**:

- Celestynów – Kotowice – Pole X i Y – decyzją RO.VI.7513/13/06 z dnia 09.05.2006 r. stwierdzono wygaśnięcie koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „CELESTYNÓW-KOTOWICE POLE X i Y”, udzielonej decyzją Wojewody Łódzkiego z dnia 28 czerwca 2000 roku znak OS.VII-7512/1/36/00, zniesiono również obszar i teren górniczy. Dla złoża ustalono zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w koncesji dotyczących ochrony środowiska oraz obowiązków związanych z likwidacją zakładu górniczego.
- Celestynów – Kotowice – Pole Z – decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego RO.V-CF-7513-33/09 z dnia 09.06.2009 r. stwierdzono wygaśnięcie koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „Celestynów-Kotowice – Pole Z”, udzielonej decyzją Wojewody Łódzkiego z dnia 23.04.1998 r. i zmienionej decyzją z dnia 16.04.2003 r. SR.VII-7412-2/28/03. Złoże ulokowane było na działkach nr 86/2 i 87/2.

10. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.

Układ komunikacyjny stanowi szkielet układu przestrzennego każdego obszaru. Gęstość jego sieci, stan techniczny oraz układ i relacje stanowią o możliwościach rozwojowych obszaru, natomiast dostępność sieci drogowej i jej powiązania wyznaczają wartość rozwojową terenu.

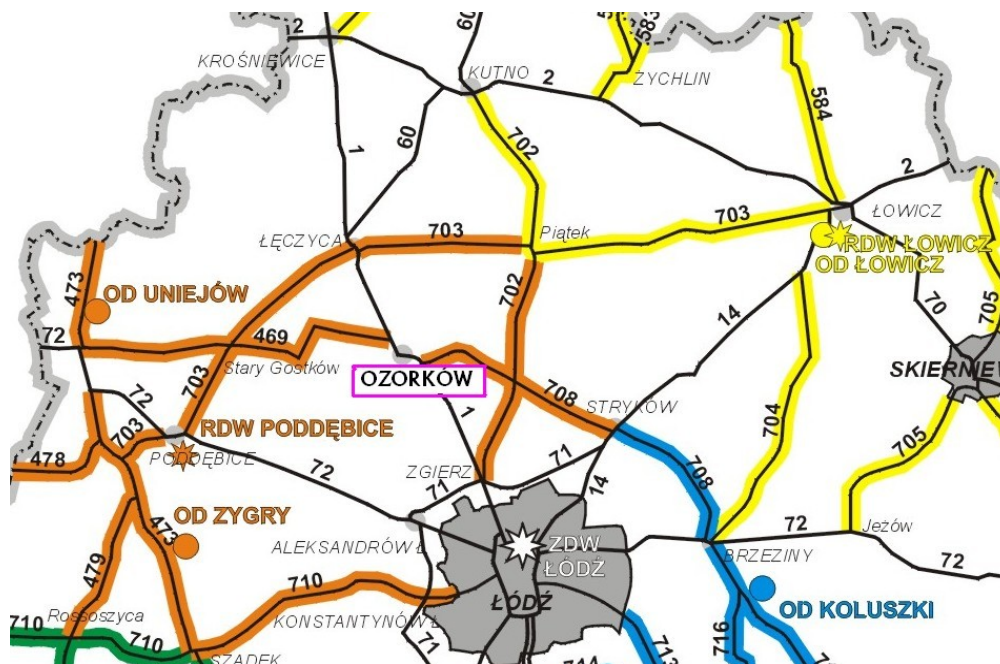
Analizę stanu i uwarunkowania rozwoju układu komunikacyjnego gminy Ozorków opracowano na podstawie zebranych materiałów inwentaryzacyjnych i planistycznych, w oparciu o dane i wnioski uzyskane od zarządców dróg.

Gmina ma bardzo korzystne położenie względem szlaków komunikacyjnych, gdyż jej teren przecinają, bądź przebiegają w jego pobliżu, ważne arterie o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, a także międzyregionalnym i regionalnym. Są to:

- autostrada A-2 (wschód - zachód), położona w odległości 6 km od południowych granic gminy,
- droga krajowa Nr 1 relacji Gdańsk – Łódź – Katowice – Cieszyn, przebiegająca przez

- drogi wojewódzkie, przebiegająca przez gminę w kierunku wschód – zachód:
 - Nr 469 relacji Uniejów – Gostków – Wróblew,
 - Nr 708 relacji Ozorków – Warszycy – Stryków,
- linia kolejowa relacji Łódź – Kutno, przebiegająca przez gminę w kierunku północ – południe,
- linia tramwajowa Ozorków – Zgierz – Łódź – Pabianice, rozpoczynająca swoją trasę w mieście Ozorków, łącząca się z Łódzkim Tramwajem Regionalnym.

Położenie gminy Ozorków na tle sieci dróg krajowych i wojewódzkich.

Rozwój gospodarczy gminy uwarunkowany jest, z jednej strony przebiegiem dróg zewnętrznych, a z drugiej strony układem dróg wewnętrznych, jego stanem technicznym, możliwościami przekształceń i rozbudowy. Główna obsługa komunikacyjna podstawowych jednostek osadniczych i rejonów zagospodarowania gminy możliwa jest poprzez:

- sieć drogową,
- komunikację zbiorową (kolejową, tramwajową, autobusową).

Obsługa komunikacyjna obszaru gminy opiera się głównie na drogach publicznych: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Podstawowy układ komunikacyjny posiada łącznie 230,9 km dróg. Ponadto na obszarze gminy występują ogólnodostępne drogi wewnętrzne i gospodarcze, tworzące uzupełniającą sieć komunikacyjną, obsługującą tereny zabudowy wiejskiej.

Przez obszar gminy przebiega jedna droga krajowa o długości 8 km. Jest to droga krajowa Nr 1 relacji Gdańsk - Łódź – Częstochowa – Cieszyn – Granica Państwa,

stanowiąca polski odcinek międzynarodowego szlaku komunikacyjnego Helsinki – Gdańsk – Łódź – Katowice – Budapeszt – Ateny. Przebiega w układzie północ – południe, rozcinając obszar gminy na dwie części. Droga ta posiada jedną jezdnię, po jednym pasie ruchu z poboczem w każdym kierunku. Planowana jest modernizacja drogi, związana głównie z przebudową skrzyżowań.

Drogi wojewódzkie.

Przez gminę Ozorków obecnie przebiegają dwie drogi wojewódzkie, o łącznej długości 15,2 km, wpisujące się w regionalny system komunikacyjny. Są to drogi:

- Nr 708 Ozorków – Warszycy – Stryków,
- Nr 469 Uniejów – Gostków – Wróblew.

Drogi powiatowe.

Drogi powiatowe zapewniają podstawowe powiązanie gminy Ozorków z sąsiednimi gminami. Na obszarze gminy funkcjonuje 12 dróg powiatowych o łącznej długości 41,4 km, obsługujących ruch lokalny, gminny i międzygminny. Niemal wszystkie mają utwardzoną bitumiczną nawierzchnię. Są to drogi:

- 5109 E Modlna - Gieczno – Kwilno –Władysławów,
- 5168 E Aleksandrów – Nakielnica – Parzęczew – granica województwa (Lubień),
- 5137 E Ozorków – Parzęczew,
- 5139 E Chociszew – Biblianów – Ozorków – Solca Wielka,
- 5145 E Solca Wielka – Wielka Wieś,
- 5147 E Borszyn – Trojany – Różyce Nowe (droga szlakowa),
- 5148 E Sierpów – Parzyce,
- 5149 E Ozorków – Gębice – Cedrowice,
- 5150 E Ozorków – Cedrowice – Leśmierz,
- 2513 E Maszkowice – Leśmierz – Ambrożew,
- 5109 E Modlna – Leśmierz – Mierzyn - Łęczycza,
- 5128 E Emilia – Kania Góra – Sokolniki.

W dotychczasowych opracowaniach planistycznych występuje również projektowana nowa droga, mająca obsługiwać strefę przedsiębiorczości i pełnić rolę południowej obwodnicy miasta Ozorkowa.

Drogi gminne.

Stanowią na obszarze gminy podstawową sieć, zapewniającą bezpośrednią obsługę miejscowości gminnych oraz sąsiednich, a także powiązanie z drogami wyższych klas. Mają istotne znaczenie dla ruchu lokalnego. Na obszarze gminy znajduje 166 km dróg gminnych. 77, 8 km dróg posiada nawierzchnię utwardzoną (47%), a pozostałe 88,2 km stanowią drogi szlakowe i gruntowe.

W gminie Ozorków do dróg gminnych zaliczają się drogi:

- 104067E (Ambrożew) – gr. gm. Góra św. Małgorzaty – Boczek – Tymienica – Ostrów – Cedrowice,
- 104188E (Topola Katowa) – gr. gm. Łęczycza – Tkaczew – Skromnica – Borszyn,
- 104195E (Lubień) - gr. gm. Łęczycza – Sierpów,
- 120101E Sokolniki Parcela – Małachowice Kolonia,
- 120102E Sokolniki Parcela – Małachowice Kolonia – Małachowice – gr. gm. Piątek – (Śladków Podleśny),
- 120104E Solca Mała – Parzyce,
- 120105E Ozorków – Sokolniki Las, ul. Ozorkowska,

- 120106E Modlna – Katarzynów – gr. gm. Zgierz – (Dzierżazna),
- 120107E Solca Wielka – Sierpów,
- 120108E Solca Wielka – Solca Mała – Sierpów,
- 120109E Konary – Sierpów,
- 120110E Sokolniki Las (ul. Malczewskiego) - Modlna – szkoła – Małachowice - Małachowice Kolonia – Dybówka,
- 120111E Sokolniki Las (ul. Kościuszki) – Katarzynów, ul. Akacyjowa - gr. gm. Zgierz,
- 120112E Parzyce – Muchówka – Ostrów,
- 120113E Małachowice Kolonia – gr. gm. Zgierz – (Śladków Górny),
- 120114E Celestynów – (Grabiszew),
- 120115E Solca Wielka – Pełczyska – gr. gm. Parzęczew – (Śliwniki),
- 120116E Cedrowice Parcela – Cedrowice,
- 120117E Boczki - gr. gm. Góra św. Małgorzaty – (Ambrożew),
- 120118E Skromnica - gr. gm. Parzęczew – (Opole),
- 120119 Mrowiny – Skotniki – Boczki – Skotniki - gr. gm. Góra św. Małgorzaty – (Karsznice),
- 120120E Skotniki (Mostki) – Skotniki (Pastwiska),
- 120121E Czerchów – Sokolniki Parcela,
- 120122E Modlna – Sokolniki,
- 120123E Ozorków – Opalanki,
- 120124E Cedrowice – Wróblew,
- 120125E Aleksandria – Sokolniki Las (ul. Graniczna),
- 120126E Helenów -Sokolniki Las (ul. Brzozowa, ul. Orkana),
- 120127E Śliwniki,
- 120128E Leśmierz – Mierczyn,
- 120129E Helenów – Maszkowice,
- 120130E Sokolniki Las, ul. 1 maja, ul. Dzielna,
- 120131E Sokolniki Las, ul. 22 Lipca, ul. Konopnickiej, ul. Kopernika,
- 120132E Sokolniki Las, ul. Białostocka, ul. Krakowska,
- 120133E Sokolniki Las, ul. Chopina,
- 120134E Sokolniki Las, ul. Chrobrego,
- 120135E Sokolniki Las, ul. Dojazdowa,
- 120136E Sokolniki Las, ul. Działkowa, ul. Graniczna, ul. Wiejska,
- 120137E Sokolniki Las, ul. Dzierżonia, ul. Ks. Skorupki,
- 120138E Sokolniki Las, ul. Dębowa, ul. Topolowa,
- 120139E Sokolniki Las, ul. Emilii Szczanieckiej,
- 120140E Sokolniki Las, ul. Gazowa,
- 120141E Sokolniki Las, ul. Gdańska,
- 120142E Sokolniki Las, ul. Harcerska,
- 120143E Sokolniki Las, ul. Husarska,
- 120144E Sokolniki Las, ul. Kaliska,
- 120145E Sokolniki Las, ul. Kasprowicza, ul. Krańcowa,
- 120146E Sokolniki Las, ul. Katowicka,
- 120147E Sokolniki Las, ul. Kielecka, ul. Zwycięska,
- 120148E Sokolniki Las, ul. Kilińskiego,

- 120149E Sokolniki Las, ul. Mickiewicza, ul. Okólna, ul. Sportowa, ul. Klonowa, ul. Nowa,
- 120150E Sokolniki Las, ul. Kochanowskiego,
- 120151E Sokolniki Las, ul. Konarskiego,
- 120152E Sokolniki Las, ul. Żwirki,
- 120153E Sokolniki Las, ul. Kraszewskiego,
- 120154E Sokolniki Las, ul. Kresowa,
- 120155E Sokolniki Las, ul. Królowej Jadwigi,
- 120156E Sokolniki Las, ul. Krótka,
- 120157E Sokolniki Las, ul. Wojska Polskiego, ul. ks. Brzóska,
- 120158E Sokolniki Las, ul. Kujawska,
- 120159E Sokolniki Las, ul. Legionów,
- 120160E Sokolniki Las, ul. Letniskowa,
- 120161E Sokolniki Las, ul. Leśna,
- 120162E Sokolniki Las, ul. Lipowa,
- 120163E Sokolniki Las, ul. Kwiatowa, ul. Ochotnicza, ul. Literacka,
- 120164E Sokolniki Las, ul. Lwowska,
- 120165E Sokolniki Las, ul. Małachowskiego, ul. Rejtana,
- 120166E Sokolniki Las, ul. Mazowiecka,
- 120167E Sokolniki Las, ul. Warszawska, ul. Sowińskiego, ul. Morawska,
- 120168E Sokolniki Las, ul. Narutowicza,
- 120169E Sokolniki Las, ul. Niecała,
- 120170E Sokolniki Las, ul. Nowogrodzka,
- 120171E Sokolniki Las, ul. Okrzei,
- 120172E Sokolniki Las, ul. Ogrodowa,
- 120173E Sokolniki Las, ul. Orla,
- 120174E Sokolniki Las, ul. Oświatowa,
- 120175E Sokolniki Las, ul. Paderewskiego,
- 120176E Sokolniki Las, ul. Pancerna,
- 120177E Sokolniki Las, ul. Piaski Wróblewskie,
- 120178E Sokolniki Las, ul. Żeromskiego,
- 120179E Sokolniki Las, ul. Piotrkowska,
- 120180E Sokolniki Las, ul. PKWN,
- 120181E Sokolniki Las, ul. Pomorska,
- 120182E Sokolniki Las, ul. Poznańska,
- 120183E Sokolniki Las, ul. Prusa,
- 120184E Sokolniki Las, ul. Puławskiego,
- 120185E Sokolniki Las, ul. Płocka,
- 120186E Sokolniki Las, ul. Śląska, ul. Radzymińska, ul. Sporna,
- 120187E Sokolniki Las, ul. Reja,
- 120188E Sokolniki Las, ul. Różana, ul. Średnia,
- 120189E Sokolniki Las, ul. Rycerska,
- 120190E Sokolniki Las, ul. Sanatoryjna,
- 120191E Sokolniki Las, ul. Sienkiewicza,
- 120192E Sokolniki Las, ul. Sieradzka,

- 120193E Sokolniki Las, ul. Skośna,
- 120194E Sokolniki Las, ul. Sobieskiego,
- 120195E Sokolniki Las, ul. Sokolnickiego,
- 120196E Sokolniki Las, ul. Sosnowa,
- 120197E Sokolniki Las, ul. Słoneczna,
- 120198E Sokolniki Las, ul. Słowackiego,
- 120199E Sokolniki Las, ul. Targowa,
- 120200E Sokolniki Las, ul. Toruńska,
- 120201E Sokolniki Las, ul. Traugutta,
- 120202E Sokolniki Las, ul. Wigury,
- 120203E Sokolniki Las, ul. Wilcza,
- 120204E Sokolniki Las, ul. Wileńska, ul. Żeligowskiego, ul. Głowackiego,
- 120205E Sokolniki Las, ul. Wiślana, ul. Marynarska, ul. Spacerowa,
- 120206E Sokolniki Las, ul. Wodna,
- 120207E Sokolniki Las, ul. Wyspiańskiego,
- 120208E Sokolniki Las, ul. Zagajnikowa,
- 120209E Sokolniki Las, ul. Zielna,
- 120210E Sokolniki Las, ul. Szkolna, ul. Łódzka,
- 120211E Sokolniki Las, ul. Strzelecka,
- 120212E Sokolniki Las, ul. Wiśniowa,
- 120213E Sierpów,
- 120214E Borszyn,
- 120215E Sokolniki Las, ul. Wrzosowa,
- 120216E Katarzynów, ul. Jesionowa, ul. Lipowa,
- 120217E Katarzynów, ul. Tatarakowa,
- 120218E Katarzynów, ul. Grabowa, ul. Łąkowa,
- 120219E Katarzynów, ul. Trzciniowa,
- 120220E Katarzynów, ul. Kalinowa,
- 120221E Katarzynów, ul. Jodłowa,
- 120222E Katarzynów, ul. Leszczynowa,
- 120223E Katarzynów, ul. Jałowcowa, ul. Modrzewiowa.

2) Komunikacja zbiorowa.

Obsługę pasażerską mieszkańców gminy Ozorków zapewnia komunikacja autobusowa, kolejowa oraz tramwajowa.

Komunikacja kolejowa.

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa PKP relacji Łódź - Kutno, o długości około 5,7 km, ze stacją kolejową w Ozorkowie i przystankiem w Sierpowie. Linia umożliwia bezpośrednie połączenie z dużymi miastami – Gdańskiem, Toruniem, Poznaniem, Łodzią, Łęczycą, Cieszymem. Poza nią w gminie znajdują się tory boczniczy kolejowa do cukrowni w Leśmierzu oraz trasa nieczynnej zabytkowej kolei wąskotorowej Ozorków – Krośniewice.

Istniejący układ drogowy jest kolizyjny z linią PKP ze względu na brak strzeżonych przejazdów kolejowych.

Komunikacja tramwajowa

Mieszkańcy gminy korzystają z tramwaju kursującego na trasie Ozorków – Zgierz – Łódź. Jego torowisko przebiega wzdłuż drogi krajowej Nr 1 na wysokości sołectwa Aleksandria. Linia ta jest przedłużeniem Łódzkiego Tramwaju Regionalnego kursującego na linii Zgierz – Łódź – Pabianice.

Komunikacja autobusowa.

Obsługę komunikacją zbiorową gminy w zakresie przewozów osób zapewnia Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej oraz prywatni przewoźnicy (szczególnie na trasie dojazdu do Łodzi). Dworzec PKS znajduje się w Łęczycy, a baza - na terenie gminy, w Sierpowie. Linie autobusowe przebiegają głównie drogą krajową, wojewódzkimi i niektórymi drogami powiatowymi.

Mieszkańcy większości wsi położonych na obszarze gminy, mają możliwość podróżowania komunikacją zbiorową autobusową PKS. Wsie położone są przy drogach, które prowadzą linie autobusowe, bądź znajdują się w izochronie dojścia (1,5 km) do przystanku autobusowego. Jest to podstawowy środek transportu uczniów dojeżdżających do szkół podstawowych, gimnazjów i średnich w sąsiednich wsiach i miastach.

3) Analiza powiązań funkcjonalnych układu komunikacyjnego.

Powiązania zewnętrzne obszaru gminy realizowane są poprzez układ drogowy. Główne powiązania drogowe, z i do obszaru gminy, zapewniają wyżej wymienione: droga krajowa i drogi wojewódzkie. Z analizy układu drogowego można wnioskować, iż gmina posiada dogodnie połączenie z siedzibą województwa i z siedzibą powiatu zgierskiego poprzez drogę krajową Nr 1, a także z sąsiednimi gminami poprzez drogę krajową, drogi wojewódzkie i powiatowe. Drogi te mają dość niskie parametry. Układ sieci drogowy jest niewystarczający do rosnących potrzeb.

Transport osób i towarów wewnątrz gminy zapewniają przede wszystkim drogi powiatowe i gminne, ulice wiejskie, drogi śródpolne, wewnętrzne dojazdowe, a także po części droga krajowa i drogi wojewódzkie. W zakresie powiązań wewnątrzgminnych sieć drogowa jest wystarczająco gęsta. Wszystkie wsie są obsługiwane komunikacyjnie, mają połączenie z siedzibą gminy i ze sobą.

Większość dróg wymaga przebudowy bądź modernizacji, szczególnie w zakresie szerokości jezdni i wzmocnienia nawierzchni. Dotyczy to zarówno drogi krajowej, dróg wojewódzkich, powiatowych, a przede wszystkim dróg gminnych, które charakteryzują się często złym stanem technicznym. Wąskie korytarze komunikacyjne są problemem powszechnym, niemniej jednak stanowią ograniczenie w połączeniach komunikacyjnych, szczególnie obecnie w dobie rozwoju motoryzacji i coraz większych gabarytów samochodów dostawczych czy maszyn rolniczych. Przy tym tendencja obustronnego obudowywania dróg i ulic wiejskich zabudową zagrodową i mieszkaniową, w bliskiej odległości od jezdni, jeszcze bardziej utrudnia warunki jazdy lub przewozu, stwarzając również niebezpieczeństwo wypadków. W celu zahamowania tego procesu należy zadbać, aby drogi nie były obustronnie obudowywane, tzn. należy odpowiednio pokierować ruchem budowlanym poprzez lokalizację nowej zabudowy w bezpiecznej odległości od dróg publicznych, szczególnie tych wyższych rangą.

4) Uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na terenie województwa.

Przez teren gminy przebiegają elementy komunikacyjne, które zaliczają się do zadań - propozycji do programów centralnych i wojewódzkich. Do programu centralnego zadań ponadlokalnych kwalifikuje się modernizacja drogi krajowej Nr 1 i wojewódzkiej nr 708.

11. STAN SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.

1) **Zaopatrzenie w wodę.**

Stan wyposażenia gminy w wodociągi zbiorowe jest dobry; Niemal wszystkie zurbanizowane tereny pozostają w zasięgu gminnej sieci wodociągowej. W roku 2007 korzystało z niej prawie 90% mieszkańców oraz większość jednostek produkcyjnych i usługowych. Nieliczne zakłady produkcyjne, w tym: Zakład Ceramiki Tubądzin II Sp. z o. o., Polska Woda Sp. z o. o. i cukrownia w Leśmierzu posiadają własne źródła wody i z wody wodociągowej korzystają w stopniu ograniczonym.

Obszar gminy zaopatrywany jest w wodę z zasobów wód podziemnych występujących w utworach górnej kredy. Na terenie gminy funkcjonuje 4 niezależne systemy wodociągowe oparte o ujęcia głębinowe wykonane w miejscowościach: Tymienica, Celestynów, Modlna i Sokolniki Las. Doprowadzają wodę do mieszkańców 20 wsi. Do wsi położonych w południowo-zachodniej części gminy: Borszyn, Skromnica, Tkaczew, Solca Mała, Solca Wielka, Wróblew i Pełczyska – doprowadzana jest woda z ujęcia „Chrzastów” w gm. Parzęczew, a do wsi Śliwniki z wodociągu miejskiego Ozorkowa.

Podstawowe informacje o ujęciach gminnych zestawiono w tabeli.

L p	Nazwa ujęcia	Głębokość studni [m]	Wydajność eksploatacyjna m³/h]	Dopuszczalna wielkość poboru wg aktualnego pozwolenia wodno - prawnego			Wielkość wydobycia w 2008 r. m³	Zasięg obsługi
				m³/h	[m³/d]	m³/rok		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Tymienica Studnia Nr 1a Studnia Nr 2 (awaryjna)	71,5 80,0	172,0 171,0	139,0 decyzja w-p: OS.62242-11/1/02 z dn.20.09.02, ważna do 30.09.2012r.	1665	507 363	141387	Tymienica, Opalanka, część Skotnik, Boczek, Ostrów, Małachowice, Cedrowice, Cedrowice Parcele, Parzyce, Leśmierz, Sierpów, Konary i Muchówka;
2	Modlna Studnia Nr 1 (awaryjna) Studnia Nr 3 (zasadnicza)	45,0 92,0	20,7 69,3	69,3 decyzja w-p: OS.62242-20/2/01 z dn.28.12.01, ważna do 31.12.2011r.	850,0	310 250	108 432	Modlna, część Celestynowa, Skotniki, Sokolniki Parcele, Sokolniki Wieś, Czerchów, Maszkowice, Małachowice+ Kolonia, Dybówka i Czerchów; <i>Studnia Nr 2 jest obecnie nieczynna, uruchomienie możliwe po renowacji otworu;</i>
3	Celestynów	90,0	16,0	2,0 decyzja w-p OS.6221-19/2/04 z dn.03.12.04, ważna do 31.12.2015r.	19,0	6 935	6 159	Celestynów
4	Sokolniki Las Studnia Nr 1 Studnia Nr 2	100,0 100,0	132,0 90,0	132,0 decyzja w-p OS.62242/23/2/01/0 2 z dn.18.01.02, ważna do 31.01.2012r.	1580	576 700	136 280	Sokolniki Las, Aleksandria, Katarzynów, Helenów;
5	RAZEM			342,3	4114,0	1 401 248	392 258	

Źródłem wody dla wodociągów są zasoby wód podziemnych występujące w wodonośnych utworach trzeciorzędowych, czwartorzędowych i kredowych, ujmowane za pośrednictwem studni głębinowych. Ujmowana woda zawiera ponadnormatywną zawartość związków żelaza i manganu i przed wprowadzeniem do sieci podlega uzdatnianiu, a ze względów profilaktycznych – również chlorowaniu. Stacje wodociągowe pracują w układzie jednostopniowego pompowania wody. Tylko w Modlnej zrealizowany został układ

dwustopniowy: woda z ujęcia pompowana jest do zbiorników, stąd pompami 2° współpracującymi z hydroforami podawana jest do sieci.

Sieć wodociągowa jest dobrze rozbudowana, jej zasięg obejmuje niemal cały obszar gminy. Długość sieci wg stanu na koniec 2007 roku wynosiła 170,8 km, wykonane jest 3057 sztuk podłączeń budynków do sieci, czynne są 3 źródła uliczne. Stan techniczny sieci jest dobry. Przebudowy wymagają jedynie odcinki sieci wykonane z azbestocementu: w Czerchowie (1,0 km) i w Skotnikach (ok. 0,5 km).

Zdolność produkcyjna ujęć wodociągów wiejskich w gminie Ozorków wynosi łącznie 375,3 m³/h i 9007 m³/d i obecnie nie jest wykorzystywana. Łączny pobór wody z ujęć gminnych w roku 2008 wynosił 392 300 m³, tj. ok. 1075 m³/d, co stanowiło wykorzystanie ok. 30% zasobów udostępnionych do eksploatacji.

Dalszy rozwój urbanizacji na terenie gminy następował będzie przy wykorzystaniu istniejących rezerw źródłowych, pod warunkiem modernizacji i rozbudowy urządzeń stacji wodociągowych, w szczególności urządzeń do uzdatniania, gromadzenia i przesyłu wody.

Niewystarczająca dla zaopatrzenia w wodę nowych terenów może się okazać przepustowość sieci wodociągowej. Jej rozbudowa przebiega obecnie równolegle z prowadzonymi procesami budowlanymi. Dalsze działania powinny uwzględniać, w miarę potrzeb, rozbudowę i modernizację sieci dla pokrycia perspektywicznego zapotrzebowania wody na terenach zainwestowanych i wyznaczonych dla rozwoju urbanizacji. Dla poprawy niezawodności dostaw i uniknięcia lokalnych deficytów powinna być rozważana współpraca i wzajemna alimentacja sąsiadujących systemów wodociągowych.

Eksploatację urządzeń i sieci wodociągowej prowadzi Spółka z o.o. BAKUPI, z siedzibą na terenie SUW w Modłej.

2) Odprowadzenie ścieków.

Gospodarka ściekowa na terenie gminy Ozorków wymaga kompleksowego uporządkowania. Zrealizowane dotychczas układy kanalizacji sieciowej obejmują obsługę jedynie fragmenty miejscowości Leśmierz, Pełczyska oraz wieś Skromnicę i Śliwniki oraz część Wróblewa, łącznie ok. 1100 mieszkańców gminy. W latach 1995 – 2008 z dużym udziałem środków gminnych zrealizowane zostało 327 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kilka oczyszczalni przy obiektowych: przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Modłej, przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Solcy Wielkiej, przy Ośrodku Zdrowia w Sokolnikach Parceli, przy Szpitalu dla Dzieci w Sokolnikach. Zakładowe oczyszczalnie ścieków posiadają także: zakłady: Ceramika Tubądzin II w Cedrowicach Parceli, Polska Woda Sp. z o.o., przedsiębiorstwo „Katmar”. Z dużą ostrożnością można szacować, że ok. 40% mieszkańców gminy ma uporządkowaną gospodarkę ściekową.

Na przeważającym obszarze gminy funkcjonują jednak wyłącznie rozwiązania tymczasowe i odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych, realizowane z założeniem wywożenia zgromadzonych nieczystości do punktów zlewnych na oczyszczalniach ścieków w Ozorkowie i Łęczycy; część mieszkańców korzysta z ustępów suchych. W praktyce ścieki często wylewane są na pola właścicieli lub w inne przypadkowe miejsca, albo przesiekają z nieszczelnych szamb do ziemi, wywierając niekorzystne oddziaływanie na stan wód powierzchniowych i wglębnych.

Stan istniejących na terenie gminy urządzeń i sieci do zbiorowego odprowadzania ścieków jest różny:

- Sieć kanalizacyjna w Leśmierzcu ma długość ok. 2,6 km, obsługuje osiedle mieszkaniowe i obiekty cukrowni i jest zakończona mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków na terenie cukrowni. Przepustowość oczyszczalni jest duża i wynosi 912 m³/d, sprawność oczyszczania ścieków mniejsza - technologia oczyszczania dostosowana jest do specyfiki ścieków cukrowniczych; odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Bzura. W związku z kończącą się działalnością cukrowni oczyszczalnia zostanie przejęta przez Urząd Gminy i zmodernizowana celem dostosowania przepustowości urządzeń i technologii oczyszczania ścieków do potrzeb

gminy.

- Sieć kanalizacji w Pełczyskach ma długość ok. 1,0 km i jest zakończona biologiczną oczyszczalnią ścieków typu BIOCLAIRE; oczyszczalnia posiada przepustowość $Q = 10,8 \text{ m}^3/\text{d}$ i obsługuje mieszkańców 10 posesji; eksploatację urządzeń prowadzi Zakład Gospodarki Komunalnej w Parzęczewie.
- W roku 2008 zakończona została budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Skromnica wraz z lokalną oczyszczalnią ścieków typu „Nebraska” o przepustowości $Q_{\text{max}} = 20 \text{ m}^3/\text{d}$ oraz grawitacyjno - pompowy układ kanalizacji sanitarnej na terenie wsi Śliwniki – Wróblew, z odprowadzaniem ścieków do układu kanalizacji m. Ozorkowa, do kanału $\varnothing 0,25 \text{ m}$ w ul. Skrajnej (przy Żytniej). Aktualnie prowadzona jest realizacja podłączeń budynków do sieci.

Mimo istnienia jeszcze znacznych obszarów na terenie gminy, na których brak jest bezpiecznych rozwiązań w zakresie odprowadzania ścieków należy podkreślić zaangażowanie władz gminy w porządkowanie tego problemu.

Realizowany od ponad 10 lat program budowy indywidualnych oczyszczalni ścieków pozwolił na uporządkowanie gospodarki ściekowej u prawie 20% mieszkańców.

Rozwiązanie problemów gospodarki ściekowej w większej skali będzie jednak związane z budową zbiorczej kanalizacji sieciowej na terenie miejscowości Sokolniki Las i we wszystkich miejscowościach o zabudowie skupionej i kontynuacją programu budowy przydomowych i przyobiektowych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej.

3) Odprowadzenie wód opadowych.

Przeważająca część obszaru gminy Ozorków położona jest w dorzeczu rzeki Wisły, w zlewni rzeki Bzury i jej dopływów (rzeka Starówka, ciek bez nazwy). Tylko zachodnia część odwadniana jest do rzeki Gnidy, w zlewni rzeki Ner (dorzecze Odry).

Elementem sieci hydrograficznej są licznie występujące na obszarze gminy rowy i ciek powierzchniowe oraz zbiorniki wodne i stawy; Na terenie gminy znajduje się 12 stawów o łącznej powierzchni ok. 16 ha.

Rzeka Bzura, zgodnie z perspektywnym planem jej zagospodarowania powinna spełniać kryteria III klasy czystości wód, obecnie jednak nie odpowiada wymaganej klasie. Badania przeprowadzone w 2006 roku wykazały w punktach kontrolnych Parzyce i Dzierzbietów przekroczenia stężeń zanieczyszczeń w zakresie: wskaźników fizycznych, tlenowych, biogennych oraz mikrobiologicznych (barwy, azotu Kjeldahla, fosforanów, chromu ogólnego oraz bakterii coli i bakterii coli typu fekalnego), co zakwalifikowało wody rzeki do V klasy czystości.

Wody opadowe odprowadzane są przez infiltrację do ziemi, a także przez spływ powierzchniowy i rowami do rzeki Bzury, rzeki Strugi (dopływ Bzury) i rzeki Ner.

Ważną rolę w systemie odprowadzania wód opadowych (regulacji stosunków wodnych) spełniają również układy melioracji szczegółowych wykonane na znacznym obszarze gminy.

Kanalizacja deszczowa ma charakter lokalny i występuje fragmentarycznie w Leśmierzu, w Sierpowie, na terenie Zakładu Ceramika Tubądzin II w Cedrowicach Parceli, zakładu Polska Woda Sp. z o.o. W Aleksandrii i w innych miejscach wymagających zorganizowanego odwodnienia.

Rowy melioracyjne stanowią odbiorniki podczyszczonych ścieków sanitarnych, odprowadzanych z indywidualnych i lokalnych oczyszczalni ścieków realizowanych na terenie gminy.

4) Ciepłownictwo.

Zaopatrzenie w ciepło dla potrzeb budynków usługowych, użyteczności publicznej i przemysłowych jest realizowane z lokalnych kotłowni oraz z indywidualnych źródeł ciepła (min. ogrzewanie piecowe) wbudowanych u poszczególnych odbiorców w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Źródła ciepła opalane są głównie koksem i węglem oraz

gazem przewodowym, z butli i w mniejszym zakresie olejem opałowym.

Największymi dostawcami ciepła w Gminie są:

- kotłownia gazowa przy Szkole Podstawowej w Modlnej (moc 0,2MW),
- kotłownia olejowa przy Szkole Podstawowej w Solcy Wielkiej (moc 0,13MW),
- kotłownia gazowa przy Ośrodku Zdrowia w Sokolnikach Parceli (moc 77kW),
- kotłownia węglowa w Leśmierzu (o mocy 0.39kW) zaopatrująca w ciepło hotel i jeden blok mieszkalny.

Największym lokalnym dostawcą ciepła była kotłownia węglowa zlokalizowana na terenie cukrowni w Leśmierzu. Pracowała ona dla potrzeb zakładu oraz zaopatrywała w energię cieplną (ogrzewanie i ciepła woda) pobliskie osiedle mieszkaniowe budownictwa wielorodzinnego w Leśmierzu. Kotłownia produkowała również energię elektryczną na potrzeby zakładu i osiedla mieszkaniowego (w kotłowni była zainstalowana turbina przeciwprężna). Nadwyżki energii elektrycznej były sprzedawane do zakładu energetycznego. Obecnie zakład jest w likwidacji a wyłączenie kotłowni planowane jest na rok 2010. Taka sytuacja wymusza podjęcie działań w zakresie zaopatrzenia w ciepło osiedla mieszkaniowego z innych źródeł m. in. w oparciu o gaz przewodowy.

Zagęszczenie źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi takimi jak węgiel i koks tworzy efekt „niskiej emisji”. Zminimalizowanie tego efektu należy rozpatrywać w aspekcie modernizacji istniejących źródeł ciepła z jednoczesną podmianną paliwa stałego na paliwo bezpieczne ekologicznie, takie jak:

- paliwo tradycyjne, zapewniające wysoki stopień czystości emisji spalin: gaz przewodowy, gaz płynny, olej opałowy niskosiarkowy, energia elektryczna i inne,
- paliwo ze źródeł odnawialnych: energia słońca, wiatru i wody, biomasa, wody geotermalne i inne.

5) Gazownictwo.

Przez teren gminy, przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Gostynin – Łódź. Z gazociągu tego, poprzez dwie stacje redukcyjno - pomiarowe I-go stopnia, gaz dostarczany jest do odbiorów w gminie na średnim ciśnieniu. Ze stacji redukcyjnej, zlokalizowanej na terenie Celestynowa (wydajność 1500m³/h) zaopatrywana jest obecnie południowo - wschodnia część gminy.

Sieć gazowa średniego ciśnienia obejmuje swym zasięgiem miejscowości: Celestynów, Dybówka, Modlna, Małachowice, Sokolniki. Stacja w Celestynowie będzie stanowiła podstawowe źródło gazu dla Sokolnik, Aleksandrii i dalszej północno – wschodniej części gminy.

Ze stacji redukcyjnej w Ozorkowie (wydajność 6000 m³/h) zasilani są w gaz nieliczni odbiorcy we Wróblewie (poprzez gazociąg Ø125) oraz w Cedrowicach (poprzez gazociąg Ø110, wybudowany dla „Ceramiki Tubądzin”). Wybudowane gazociągi będą podstawą do dalszej rozbudowy sieci w tej części gminy.

Z istniejącego i projektowanego układu sieci gazowej w gminie nie ma możliwości zaopatrzenia w gaz do celów gospodarczych i grzewczych miejscowości Leśmierz. Po wyłączeniu kotłowni (w związku z likwidacją cukrowni), odbiorcy zaopatrywani w ciepło z kotłowni zakładowej zostaną odłączeni. W związku z powyższym rozpatrywana jest możliwość doprowadzenia do Leśmierza gazu średniego ciśnienia z kierunku Łęczycy.

Dla gazociągu wysokiego ciśnienia ze względów bezpieczeństwa i eksploatacyjnych obowiązuje strefa ochronna określona podstawowymi odległościami obiektów terenowych od gazociągu (Dz. U. Nr 139, poz. 686, zał. Nr 2).

6) Elektroenergetyka.

Podstawowymi źródłami zasilania w energię elektryczną odbiorców na terenie gminy

Ozorków są stacje transformatorowo - rozdzielcze 110/15kV w Ozorkowie (RPZ „Ozorków”) i w Łęczycy (RPZ „Leszcze”). Stacje te są powiązane ze sobą napowietrznymi liniami 110kV. Trasy tych linii przebiegają przez teren gminy. Sieć 110kV posiada rezerwy przepustowości i jest w dobrym stanie technicznym.

Wzdłuż linii 110kV występują strefy bezpieczeństwa, związane z oddziaływaniem pola elektromagnetycznego na środowisko i na warunki zabudowy przeznaczonej dla stałego pobytu człowieka oraz na bezpieczną pracę w pobliżu czynnych linii elektromagnetycznych.

Przemysł i dystrybucja energii elektrycznej na obszarze gminy odbywa się siecią rozdzielczą średniego napięcia SN-15kV, które pracuje w układzie linii magistralnych z odgałęzieniem. Do lokalnych stacji trafo 15/0,4/0,23kV usytuowanych w poszczególnych miejscowościach gminy. Ze stacji trafo energia doprowadzana jest do poszczególnych odbiorców liniami rozdzielczymi napowietrznymi bądź kablowymi niskiego napięcia 0,4/0,23kV.

Na terenie gminy pracują generalnie stacje transformatorowe słupowe o stosunkowo małej mocy transformatorów. Zakres znamionowych mocy trafo zawiera się w zakresie od 20kVA do 400kVA. Obiekty usługowe i przemysłowe posiadają stacje własne, w większości wykonane jako wewnętrzne, których eksploatację i konserwację prowadzi odbiorca zasilany z danej stacji.

Sieć średniego i niskiego napięcia wykonana jest liniami napowietrznymi, linie 15kV wykonane są przewodami 25 mm², 35 mm², 50 mm², 70 mm² („piony sieci”).

Sieć kablowa w gminie występuje w ograniczonym zakresie, to jest:

- w Leśmierzu,
- w Cedrowicach,
- we Wróblewie,
- w Sokolnikach.

W Cedrowicach w wyniku kolizji linii napowietrzno – kablowej przebiegającej przez teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowana jest przebudowa w/w linii poprzez układ napowietrzno – kablowy, składający się z odcinka dwutorowej linii 15kV i linii kablowej 15kV.

W Leśmierzu, odbiorcy energii elektrycznej, wcześniej zasilani ze stacji transformatorowej, wybudowanej dla potrzeb cukrowni, w związku z jej likwidacją zostali od niej odłączeni i są zasilani z istniejących na terenie stacji trafo będących w zarządzaniu przedsiębiorstwa energetycznego (Zakład Energetyczny w Łodzi).

Nasylenie stacjami 15/0,4kV jest dostateczne. Sieć jest zmodernizowana w znacznym stopniu, ale nadal modernizacji wymaga sieć niskiego napięcia w zakresie skracania obwodów poprzez zagęszczanie stacjami trafo oraz wymiany linii napowietrznych na kable bądź przewody izolowane.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Zakładzie Energetycznym, modernizację sieci niskiego i średniego napięcia objęte zostaną Sokolniki. Ponadto wymagana jest budowa stacji transformatorowych w Solcy Wielkiej przede wszystkim na poprawianie jakości dostarczanej energii (zmniejszenie spadków napięć w istniejącej sieci).

Operatorem całego układu sieci dystrybucyjnej (110kV; 15kV; 0,4/0,23kV) jest PGE-dystrybucja Sp. z o. o. z siedzibą w Łodzi.

7) Telekomunikacja.

W zakresie usług telekomunikacyjnych teren gminy jest obecnie obsługiwany przez operatorów telefonii stacjonarnej, głównie przez Telekomunikację Polską S.A. oraz telefonię Dialog, która objęła swym zasięgiem część miejscowości Cedrowice.

Gmina jest obsługiwana przez dwie centrale elektroniczne, zlokalizowane w Sokolnikach i Parzęczewie. Centrale te są powiązane światłowodami z centralą nadrzędną w

Zgierzu. Wzdłuż drogi krajowej nr 1 ułożony jest światłowód, który stanowi ważny trakt telekomunikacyjny dla obsługi łączności z północną częścią kraju.

Lokalną sieć telekomunikacyjną stanowią przede wszystkim linie napowietrzne i kable doziemne oraz kable ułożone w kanalizacji telefonicznej. Sieć przewodowa jest dobrze rozbudowana.

Na terenie gminy działa operator telefonii komórkowej Plus GSM. Stacja bazowa tej telefonii zlokalizowana jest w miejscowości Modlna.

8) Gospodarka odpadami.

Składowisko odpadów

Gmina Ozorków umieszcza swoje odpady na składowisku miasta Ozorkowa, założonym w miejscowości Modlna w 1978 roku. Składowanie odpadów odbywa się zgodnie z zatwierdzoną „Instrukcją eksploatacji składowiska odpadów komunalnych” z 2002 r. oraz na mocy decyzji, dotyczącej sposobu prowadzenia eksploatacji składowiska z 1985 r..

Składowisko zlokalizowane jest na terenie po byłym wyrobisku żwiru. Eksploatowana obecnie część zajmuje powierzchnię 2,6 ha, co stanowi połowę powierzchni przeznaczonej pod składowisko. Rocznie gromadzi się na nim 26 000 m³ odpadów. Wskaźnik jego wypełnienia wynosił 153 000 m³ w 2003 roku. Na przedmiotowym obszarze produkuje się rocznie około 1 600 ton odpadów, z czego większość pochodzi z gospodarstw domowych. Gmina dysponuje 71 pojemnikami na odpady stałe.

Na składowisku deponowane są odpady komunalne i osady ściekowe z oczyszczalni ścieków w Ozorkowie. Teren otoczony jest lasem. Planuje się dalsze zalesianie sąsiednich terenów w celu zwiększenia przestrzeni izolacyjnej. Składowisko nie ma uszczelnionego dna, gdyż położone jest na gruncie zaglinionym i zakłada się, że jest tym samym zabezpieczone przed infiltracją zanieczyszczeń. Nie posiada również instalacji odgazowującej, co rzutuje na sposób składowania odpadów, które, w celu ograniczenia oddziaływania odoru i zagrożenia pożarowego, gromadzone są warstwowo i przesypywane piaskiem.

Selektywna zbiórka odpadów.

Gmina realizuje program selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Rozstawione zostały pojemniki na makulaturę (10 sztuk), butelki plastikowe (31 sztuk) i szkło (6 sztuk) oraz na zużyte ogniwa galwaniczne (4 sztuki). Według danych, w 2002 roku zebrano 1,14 tony tworzyw sztucznych, 19,5 tony szkła i 12 ton makulatury. Odbiorem odpadów z tych pojemników zajmują się wyspecjalizowane firmy.

Odpady niebezpieczne i przemysłowe.

Źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych są procesy przemysłowe, rolnictwo, a także część odpadów komunalnych. Dotychczas największym wytwórcą odpadów niebezpiecznych i przemysłowych na terenie gminy Ozorków była cukrownia w Leśmierzu – obecnie w stanie likwidacji. Drugim dużym wytwórcą odpadów niebezpiecznych i przemysłowych pozostaje „Polska Woda” Sp. z o. o.. Odpady przemysłowe są w znacznej części zagospodarowywane bądź unieszkodliwiane - zgodnie z programami określonymi w decyzjach Starosty Powiatu Zgierskiego. Poza tym większość odpadów niebezpiecznych powstaje w rolnictwie (pozostałości ze środków ochrony roślin, nawozów) oraz w sektorze komunalnym. Szacuje się, że rocznie w gminie mieszkańcy produkują ponad 10 ton odpadów niebezpiecznych – świetlówek, lakierów, środków farmaceutycznych, które trafiają na składowisko komunalne w Modlnej. Na jego terenie znajduje się mogilnik ze środkami ochrony roślin i opakowaniami po nich z Wojewódzkiego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w ilości 28 ton.

Innym zagrożeniem są dzikie wysypiska, powstające na terenach lasów, zagłębiach poeksploatacyjnych i w przydrożnych rowach. Często zawierają również odpady

niebezpieczne. Zanieczyszczają toksynami glebę i wody – podziemne i powierzchniowe, a także częściowo powietrze.

A.IV. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY OZORKÓW.

Przeprowadzone analizy stanu istniejącego, stanu formalno - prawnego, zamierzeń inwestycyjnych oraz programów samorządowych pozwoliły sformułować listę najważniejszych uwarunkowań – możliwości i ograniczeń rozwojowych gminy.

- PREFERENCJE ROZWOJU GMINY:

- 1) cenne walory środowiska – tereny otwarte, doliny rzeczne, gleby wysokiej klasy;
- 2) położenie w północnej części województwa łódzkiego, w powiecie zgierskim, w bliskim sąsiedztwie Łodzi;
- 3) położenie w obszarze metropolitalnym Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej;
- 4) położenie na szlaku komunikacyjnym o znaczeniu międzynarodowym (istniejąca droga krajowa nr 1);
- 5) wzrost liczby ludności w ostatnich latach (ludność napływowa);
- 6) znaczący przyrost w ostatnich latach liczby podmiotów gospodarczych;
- 7) dominująca rola rolnictwa w życiu gospodarczym gminy;
- 8) dominujące użytkowanie rolne gruntów wynikające z wiejskiego charakteru gminy i bardzo dobrych warunków glebowych;
- 9) pełnienie funkcji wypoczynkowo – rekreacyjno – urlopowej;
- 10) położenie w obszarze najkorzystniejszej eksploatacji wód mineralno – geotermalnych;
- 11) występowanie złóż surowców mineralnych;
- 12) tereny wartościowe przyrodniczo – istniejąca ochronna strefa balneologiczna Rogóżna, użytki ekologiczne i pomniki przyrody oraz projektowane: Sokolnicko – Piątkowski Obszar Chronionego Krajobrazu i proponowany obszar mający znaczenie dla wspólnoty „Słone Łąki w Pełczyskach” kod PLH100029;
- 13) tereny wartościowe kulturowo – obiekty wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków, strefy ochrony ekspozycji, stanowiska archeologiczne (w tym rejestrowe) i strefy ochrony archeologicznej;
- 14) unikalny układ urbanistyczny „miasta – ogrodu” Sokolniki Las;
- 15) występowanie magistralnego uzbrojenia;
- 16) funkcjonowanie składowiska odpadów.

- OGRANICZENIA W ROZWOJU GMINY:

- 1) ujemny przyrost naturalny;
- 2) ograniczona możliwość urbanizacji terenów rolniczych – gleby wysokiej klasy bonitacyjnej;
- 3) monofunkcyjność terenów wyznaczonych w planie zagospodarowania gminy (budownictwo mieszkaniowe) hamuje możliwość rozwoju innego rodzaju działalności inwestycyjnej;
- 4) problem braku dojazdów do zabudowy lokalizowanej przy drodze krajowej;
- 5) niedostateczne wyposażenie gminy w kanalizację sanitarną i gaz sieciowy;
- 6) ograniczenia w użytkowaniu stref bezpieczeństwa od sieci magistralnego uzbrojenia – zakaz zabudowy stref budynkami mieszkalnymi;
- 7) ograniczenia w użytkowaniu terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (rzeka Bzura).

CZĘŚĆ B

POLITYKA PRZESTRZENNA I KIERUNKI ROZWOJU.

B.I. KIERUNKI ROZWOJU ORAZ ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY OZORKÓW ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.

Podstawowym celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju gminy. Studium to opracowanie o charakterze strategicznym, w którym gminę rozpatruje się wielorako, od badania szans rozwojowych na tle regionu, po wyznaczanie jednostek i obszarów o danych cechach zagospodarowania. Ma ona za zadanie stworzenie podstaw prawnych, ram, wytycznych i koordynatów dla tworzonych planów miejscowych. Ustalenia w nim zawarte są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studium powstaje w wyniku badania stanu formalno – prawnego, analizy dokumentów i opracowań pomocniczych, syntezy uwarunkowań oraz wniosków skonfrontowanych z aktualnymi potrzebami i możliwościami samorządu. Przyjęte w dokumencie rozwiązania są wyrazem polityki lokalnej z uwzględnieniem przesądzeń na szczeblu wojewódzkim i krajowym.

Studium przyjmuje ustalenia Planu Zagospodarowania Województwa Łódzkiego (Uchwała Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 roku), Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013 przyjętego Uchwałą Nr XXIII/224/08 Rady Gminy Ozorków z dnia 13 czerwca 2008 r., zmian do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków uchwalonych Uchwałą Nr XXXVIII/297/98 Rady Gminy Ozorków z dnia 30 kwietnia 1998 roku, zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków zatwierdzonej Uchwałą Nr XXII/182/2000 Rady Gminy Ozorków z dnia 26 października 2000 roku, zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków zatwierdzonej uchwałą Nr X/70/2003 Rady Gminy Ozorków z dnia 4 września 2003 roku i zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków dla obszaru Sokolniki Las – działki nr ew. 4002, 4003, 4004, 4005, 4006 zatwierdzonej uchwałą nr IX/82/07 Rady Gminy w Ozorkowie z dnia 28 czerwca 2007 roku. Na podstawie tych dokumentów określono istniejące przesądzenia oraz nowe ponadlokalne i lokalne cele polityki przestrzennej.

Podstawowymi dokumentami determinującym kierunki zmian w strukturze przestrzennej, przeznaczeniu funkcjonalnym terenów oraz parametrach zagospodarowania i kształtowania zabudowy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków. Posłużyły one jako materiał wyjściowy i baza do zmiany obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków, uchwalonego przez Radę Gminy Ozorków uchwałą Nr XX/157/2000 z dnia 29 czerwca 2000 r. Rady Gminy Ozorków. Wykorzystano je przy określaniu przeznaczenia terenów z uwzględnieniem zachodzących zmian, wniosków władz gminy, instytucji i mieszkańców oraz faktycznego użytkowania terenu.

Za podstawowy cel prac studialnych uznano krytyczne i racjonalne podejście do zachodzących procesów urbanizacji. Wyraża się ono w oszacowaniu stopnia wykorzystania wyznaczonych w planach rezerw budowlanych w stosunku do potrzeb i możliwości gminy, powstrzymaniu nadmiernego rozpraszania zabudowy, ochrony cennych przyrodniczo oraz historycznie obszarów i obiektów.

- Istniejące rezerwy rozwojowe na tle sytuacji demograficznej

Z prac przeprowadzonych na etapie inwentaryzacji, analiz i badań wynika, że w obowiązujących planach miejscowych wyznaczono na terenie gminy dwukrotnie więcej

nowych terenów budowlanych niż obecnie jest zagospodarowanych.

Analizy wykonane na podstawie roczników statystycznych z lat 2002 – 2008 (dane wg Głównego Urzędu Statystycznego) dowodzą, że liczba mieszkańców gminy pozostaje na wyrównanym poziomie i, nieznacznie wzrastając, oscyluje w granicach 6,5 tysiąca mieszkańców. Rozwój demograficzny gminy jest uzależniony obecnie od przepływów i migracji populacji zewnętrznej, gdyż przyrost naturalny wykazuje corocznie niekorzystną proporcję urodzeń do zgonów, a elementem wpływającym na uzupełnianie ilości mieszkańców w gminie jest napływ ludności zewnętrznej. Generuje ona stosunkowo niewielki ruch budowlany – roczny przyrost liczby mieszkań wynosi ok. 1%. Z analizy demograficznej wynika, że rezerwa terenowa, jak na obecne i przewidywane potrzeby gminy, jest bardzo duża. Jej powiększanie doprowadzić może do niepożądanych skutków w postaci:

- trudności ekonomicznych samorządu lokalnego jako głównego inwestora budowy infrastruktury technicznej (wykup gruntów, budowa dróg, sieci infrastruktury, ich utrzymanie, tworzenie infrastruktury społecznej, budowa i utrzymywanie obiektów),
 - chaosu przestrzennego w postaci braku zwartych układów osiedleńczych, wdzierania się pojedynczych budynków w przestrzenie otwarte, przyrodnicze, rolne i leśne a przez to niszczenie zasad ich życiodajnego i gospodarczego funkcjonowania.
- Rozpraszenie zabudowy

Gmina Ozorków ma charakter typowo wiejski – przeważają w niej otwarte tereny upraw polowych z zabudową zagrodową. Wsie uformowały się głównie w formie rzędówek, w których trudno sprecyzować centrum miejscowości. Wytyczone w planach zagospodarowania gminy tereny pod mieszkalnictwo, kontynuują istniejące ciągi zabudowy, które przenikając się, zacierają naturalne granice między sołectwami.

Istniejąca zabudowa – ok. 2000 mieszkań, stanowi ok. 1/3 terenów wskazanych w planach zagospodarowania do zainwestowania. Wobec umiarkowanego ruchu budowlanego w gminie (w ostatnich latach ok. 20 nowych mieszkań rocznie), zabudowa powstająca na dużych obszarach mieszkaniowych ma charakter incydentalny. Nowe budynki powstają często w oderwaniu od istniejących zespołów zabudowy, co jest niekorzystne z punktu widzenia zarządzania zasobami gminy – zarówno ekonomicznymi (tworzenie infrastruktury i jej eksploatacja), jak i krajobrazowymi (dezintegracja miejscowości, degradacja walorów przyrodniczych gminy). Przy tym istniejące układy urbanistyczne pozostają wciąż niedoinwestowane. W tej sytuacji wskazanym by było raczej uzupełnianie braków, niż otwieranie nowych terenów budowlanych, pozbawionych wartości przestrzennej.

Rozpraszenie zabudowy może też rodzić skutki w przyszłości, przy doinwestowywaniu terenów. Na obszarach, na których plany nie precyzowały zasad obsługi komunikacyjnej i podziału działek – a takich występuje w gminie dużo – zaistniałe chaotyczne pojedyncze podziały i zabudowa będą znacznie ograniczać i utrudniać uzupełnianie pozostałych działek i uładzenie przestrzeni.

- Obudowa dróg

Obudowa istniejącego układu drogowego (różnych kategorii) w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jako szkieletu urbanizacji, jest niezwykle niekorzystnym zjawiskiem. Ciągi te, zwłaszcza wyższych kategorii, służą połączeniom międzygminnym, wojewódzkim i krajowym. Ich obudowa doprowadza do utraty parametrów i bezpieczeństwa ruchu po przemieszaniu ruchu tranzytowego z lokalnym. Dochodzi do zjawiska permanentnej jazdy przez obszar zabudowany, co zasadniczo ogranicza komfort jazdy. Z drugiej strony zwrócić należy uwagę, że zwiększanie natężenia ruchu również istotnie obniża jakość życia przy drodze.

Obudowa dróg ma negatywny wpływ na kształtowanie krajobrazu. Zjawisko to zaciera tradycyjny podział przestrzeni na skupiska zabudowy oraz przestrzenie otwarte – rolne, leśne, doliny rzek, itp., przecina przewietrzające korytarze ekologiczne, szlaki migracji zwierząt, zakłóca ciągłość ekosystemów. Efekt potęguje się w przypadku całkowitej obudowy przestrzeni biologicznych bez przerw, przepustów i rozwiązań zastępczych. W przypadku nowych inwestycji realizowanych przez ludność napływową, niezwiązaną z uprawą i użytkowaniem roli (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna na terenach rolnych), obudowa

dróg doprowadza do odcięcia właścicieli pól od dróg dojazdu i dalszej degradacji rolniczego charakteru gminy.

W studium dużo uwagi poświęcono możliwości wykorzystania walorów gminy jakimi są: położenie w obszarze metropolitalnym miasta Łodzi w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego – autostrady A-2 oraz wzdłuż drogi krajowej Nr 1, występowanie dużych obszarów gleb najwyższych klas rolniczych, wartościowego układu osiedleńczego Sokolniki Las, zasobów przyrodniczych z dużą ilością terenów otwartych oraz wartościowych obiektów zabytkowych i archeologicznych.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ WYNIKAJĄCE Z ANALIZY WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH DO STUDIUM.

Złożone przez mieszkańców wnioski do studium dotyczyły głównie zmiany przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Dotyczyło to zarówno terenów nowych (rolnych i leśnych), jak i już przeznaczonych w planie zagospodarowania gminy pod zabudowę zagrodową. Duże zainteresowanie budziło otwarcie nowych terenów pod zabudowę produkcyjno – przemysłową (przy drodze krajowej Nr 1 oraz w Leśmierzu). Po dokonaniu waloryzacji wniosków, te, uznane za niezgodne z podstawami zachowania ładu przestrzennego i ekonomicznego funkcjonowania samorządu oraz sprzeczne z warunkami środowiska, zaopiniowano negatywnie. Argumentem za odrzuceniem wielu pomysłów inwestycyjnych były przytoczone negatywne skutki rozpraszania zabudowy z dala od istniejących układów osiedleńczych, dróg, bez wyposażenia w infrastrukturę techniczną, a także ograniczenia wynikające z istniejących uwarunkowań i przepisów odrębnych.

W wyniku rozpatrzenia wniosków, w sposób ograniczony powiększono wyznaczone w obowiązującym planie miejscowym tereny budowlane, dostosowując ich zasięg do granic ewidencyjnych, poszerzając je o działki graniczące z terenami już zainwestowanymi, wypełniające luki w zabudowie lub o miejsca niezbędne do poprawnego funkcjonowania skoncentrowanych układów.

2. GŁÓWNE CELE I KIERUNKI ROZWOJU GMINY OZORKÓW.

Studium, z racji ciągłości procesu planowania, przyjmuje i rozwija główne założenia aktualnie obowiązujących planów zagospodarowania gminy Ozorków. Zawarte w studium ustalenia koncentrują się na trzech zasadniczych kierunkach działania:

- I. **Adaptacji** – polegającej na utrzymaniu prawa do zabudowy na terenach już zabudowanych i wymagających uzupełnień. Rozwój tych terenów będzie następował poprzez porządkowanie i intensyfikację zabudowy. Są to tereny szczególnie predysponowane do lokowania nowych inwestycji, przy jednoczesnym założeniu zachowania bądź przywracania ładu przestrzennego oraz uzupełniania brakujących elementów infrastruktury technicznej i społecznej.
- II. **Rozwoju** – polegającego na przeniesieniu praw do zabudowy z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i określeniu zasad i wytycznych realizacji inwestycji w obszarach budowlanych zainwestowanych w niewielkim stopniu lub wcale. Zakłada się uzupełnianie brakującej zabudowy i elementów infrastruktury technicznej i społecznej, poprawy jakości życia i estetyki przestrzeni. Podstawowy element rozwoju dokonywać się będzie na płaszczyźnie jakości a nie ilości. Założenie to ogranicza terytorialny rozwój terenów zurbanizowanych, skupiając się na poprawie funkcjonowania już istniejących i kształtowaniu przestrzeni skończonych urbanistycznie.
- III. **Ochrony** – polegającej na powstrzymaniu presji urbanizacji na środowisko naturalne, zabezpieczeniu praw i zasad funkcjonowania terenów rolnych, leśnych, dolin rzecznych, cieków wodnych jako podstawowego elementu krajobrazu gminy. Ochronie podlegają również cenne obiekty i układy przestrzenne.

Wobec zmieniających się uwarunkowań, w tym również przepisów prawa, w studium proponuje się zmianę kwalifikacji niektórych terenów wskazanych w planach zagospodarowania gminy. Przez zmianę kwalifikacji należy rozumieć dodatkowe uwarunkowania w inwestowaniu na tych terenach, wynikające z:

- sąsiedztwa dróg tranzytowych (droga krajowa Nr 1, drogi wojewódzkie nr 469 i 708, drogi dojazdowe do terenów produkcyjno - magazynowych w Leśmierzu i Cedrowicach) i związanej z tym utrudnionej obsługi komunikacyjnej działek przy nich położonych, a także uciążliwości stwarzanej dla mieszkalnictwa przez intensywny ruch kołowy;
- sąsiedztwa terenów produkcyjnych – uciążliwego dla zabudowy mieszkaniowej;
- położenia na terenach obecnie całkowicie niezainwestowanych oraz wrażliwych przyrodniczo i krajobrazowo, trudnych warunkach gruntowych – ze względu na potrzebę ochrony środowiska, krajobrazu oraz dostępu do pól uprawnych.

Tereny te zostały wskazane na rysunku studium - polityka przestrzenna i kierunki rozwoju. Możliwość realizacji ich zagospodarowania powinna być w niektórych przypadkach potwierdzona w zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Otwarcie terenów niezainwestowanych powinno następować dopiero po realizacji pełnego ich uzbrojenia.

W niniejszym studium nie pokazano niektórych terenów, wskazanych w obowiązujących planach zagospodarowania gminy jako tereny do zabudowy. Są to przede wszystkim obszary, których zainwestowanie jest niewskazane lub niebezpieczne w świetle istniejących uwarunkowań i aktualnych przepisów. Obejmują one tereny:

- niezainwestowane położone wzdłuż dróg tranzytowych (droga krajowa Nr 1, drogi wojewódzkie nr 469 i 708), gdzie niemożliwa jest obsługa komunikacyjna działek z tych dróg;
- niezainwestowane położone na proponowanym obszarze mającym znaczenie dla wspólnoty „Słone Łąki w Pełczyskach” kod PLH100029 i w jego bezpośrednim sąsiedztwie;
- położone wzdłuż dolin rzecznych, w tym narażone na niebezpieczeństwo powodzi i podtapiania;
- położone na glebach chronionych wysokiej klasy bonitacyjnej (I – III) i wzdłuż ciągów komunikacyjnych (odcinające dostęp do pól uprawnych), gdzie możliwa jest realizacja wyłącznie zabudowy zagrodowej.

Uwzględnienie wymienionych kwestii wymagać będzie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy.

W następstwie analiz i przemyśleń przeprowadzonych na etapie konstruowania studium pozwoliła sformułować główne założenie jakim jest:

KONCENTRACJA ŚRODKÓW I DZIAŁAŃ W WYBRANYCH PRIORYTETOWYCH MIEJSCACH GMINY.

Za najważniejsze zadania polityki przestrzennej gminy należy uznać:

1. Harmonijny rozwój wsi poprzez w pierwszej kolejności dogęszczanie zabudowy, spowolnienie urbanizacji na terenach obecnie mało lub wcale niezainwestowanych oraz z utrudnieniami dla zabudowy.
2. Na terenie miejscowości **Solca Wielka, Leśmierz i Modlna** – jako ważnych ośrodków położonych przy ważnych szlakach komunikacyjnych, z zarysowującymi się centrami – wykształcenie centrów o znaczeniu społecznym poprzez utrzymanie i rozwój usług o charakterze publicznym, zachowanie i eksponowanie walorów miejsc i obiektów zabytkowych i dogęszczanie zabudowy przy położeniu nacisku na wykształcenie odpowiedniej jakości przestrzeni.
3. Na terenie **osiedla Sokolniki Las** - ochrona charakteru „miasta – ogrodu” (miasta w lesie) z jego układem urbanistycznym, przy zachowaniu dotychczasowego

przeznaczenia i charakteru nowej zabudowy.

4. Rozwój **miejsowości Sokolniki, Katarzynów, Maszkowice i Helenów** jako głównych miejsc migracji i wypoczynku ludności spoza gminy. Z racji nieskoordynowanego charakteru procesów budowlanych dalszy rozwój powinien opierać się o miejscowe plany ukazujące obsługę komunikacyjną i infrastrukturalną działek z uwzględnieniem wszystkich wymogów prawnych. Prace należy wykonać niezwłocznie, póki stopień zainwestowania jest nieznaczny. Niepodjęcie działań grozi odcięciem gruntów położonych z dala od dróg od możliwości organizacji dojazdu i wykorzystania działek zgodnie ze swoim przeznaczeniem i bezwładem przestrzennym oraz budową przez gminę nieracjonalnych logicznie i ekonomicznie dróg i systemów infrastruktury (np. wodociągów). Miejscowości te wymagają stworzenia układu przestrzennego i organizacji zagospodarowania harmonizujących z sąsiadującym osiedlem Sokolniki Las, w sposób nie obniżający walorów tego wyjątkowego założenia, poprzez m. in. realizację działek leśno – budowlanych.
5. Rozwój **funkcji usługowych i produkcyjnych** w sąsiedztwie drogi krajowej Nr 1 w **Sierpowie i Aleksandrii** oraz przy drodze wojewódzkiej nr 469 we **Wróblewie**, wymaga określenia klarownych zasad obsługi komunikacyjnej i ich realizację. Zakłada się obsługę tych terenów z dróg dojazdowych i serwisowych wskazanych na rysunku w studium.
6. Rozwój **funkcji przemysłowych** związanych z terenami byłej cukrowni w **Leśmierzu** i rozwijającymi się magazynami w **Cedrowicach**. Otwarcie tych terenów wymaga realizacji obsługi komunikacyjnej o odpowiednich parametrach. Szczególną uwagę należy zwrócić na ustalenie i egzekwowanie standardów dotyczących ochrony środowiska, ze względu na wyjątkową wrażliwość przyrodniczą terenów (dolina rzeki Bzury). Zagospodarowanie tych terenów wymaga uwzględnienia uwarunkowań wynikających z ochrony konserwatorskiej.
7. Ochrona **terenów rolnych** poprzez powstrzymanie presji inwestowania na terenach otwartych oraz ochrona cennych przyrodniczo kompleksów rolnych, dolin rzek i cieków wodnych.
8. Ochrona **kompleksów leśnych** poprzez powstrzymanie inwestowania na ich obszarze oraz zwiększanie lesistości gminy poprzez **zalesianie** terenów o małej przydatności dla rolnictwa i obszarów tworzących strefy izolacyjne od uciążliwych obiektów w sposób kształtujący większe kompleksy. Nowe zespoły zabudowy w sąsiedztwie **Sokolnik Lasu** powinny przyjąć sposób zagospodarowania „miasta w lesie”, wpisując się w system lasów.
9. **Ochrona miejsc i obiektów zabytkowych**, w tym zespołu cukrowni „Leśmierz”, parków podworskich i obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Powyżej wymienione cele rozwinięte zostały w ustaleniach szczegółowych dla danych obszarów i stref funkcjonalnych, zawartych w punkcie B.II.

B.II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.

W wyniku przyjętych zasad rozwoju oraz zmian w strukturze przestrzennej gminy Ozorków wyodrębniono układ funkcjonalno – przestrzenny, tworzony przez następujące strefy funkcjonalne:

1. **strefa mieszkalna,**
 2. **strefa działalności gospodarczej,**
 3. **strefa przyrodnicza oraz rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,**
- uzupełnione o infrastrukturę drogową i techniczną.

Dla każdej ze stref określono przeznaczenie, zakres działań i wskaźniki zagospodarowania, użytkowania i zabudowy, które stanowią wytyczne dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. STREFA MIESZKALNA.

W tej strefie wydzielono następujące rodzaje przeznaczenia:

- tereny budownictwa wiejskiego – **M**;
ze względu na odmienne uwarunkowania zróżnicowano je według kierunków działań w zakresie zagospodarowania przestrzennego następująco:
 - tereny **M I** – intensyfikacja zabudowy (zachowanie istniejącej zabudowy z przebudową i rozbudową oraz uzupełnieniami działek wolnych od zabudowy),
 - tereny **M II** – rozwojowe (sukcesywne zagospodarowanie terenów wolnych od zabudowy);
- tereny mieszkalnictwa jednorodzinnego – **MN**;
- tereny mieszkalnictwa jednorodzinnego i rekreacyjnego na działkach leśnych – **MNL**;
- tereny mieszkalnictwa wielorodzinnego – **MW**.

USTALENIA DLA TERENÓW OZNACZONYCH SYMBOLAMI:	
M – TERENY BUDOWNICTWA WIEJSKIEGO	
M I – intensyfikacja zabudowy	
przeznaczenie	– zabudowa zagrodowa; – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; – usługi związane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców; – usługi agroturystyki; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– ciągi i zespoły istniejącej zabudowy na terenach wiejskich;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy; – intensyfikacja zabudowy; – zachowanie istniejącej zabudowy wielorodzinnej we Wróblewie;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– budowa nowych obiektów budowlanych oraz zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy; – dla budynku wielorodzinnego we Wróblewie – możliwość zachowania obiektu z możliwością remontu i przebudowy; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych: ▪ dla zabudowy zagrodowej – 2000 m², ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej – 1000 m²; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej: ▪ dla zabudowy zagrodowej – 0,8, ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej – 0,6; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: ▪ dla zabudowy zagrodowej – nie ustala się, ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 60%, ▪ dla zabudowy usługowej – 40%; – maksymalna wysokość budynków mieszkalnych i usługowych – 2 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym; – geometria dachów budynków mieszkalnych i usługowych – dachy dwuspadowe i wielospadowe; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej w liczbie co najmniej 1 na 1 lokal mieszkalny; – lokalizacja budynków w sąsiedztwie drogi krajowej z zachowaniem przepisów odrębnych dotyczących wpływu ruchu drogowego na obiekty wymagające szczególnej ochrony przed hałasem oraz z zastosowaniem

	odpowiednich rozwiązań dla ochrony przed uciążliwościami powodowanymi przez ruch drogowy;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– sytuowanie budynków na działkach w taki sposób, aby tworzyły one uporządkowane ciągi – jednorodną linię zabudowy wzdłuż dróg, wokół placów i pozostałych przestrzeni publicznych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania, poprzez ustalenie cech charakterystycznych dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek, zadrzewień ulicznych i przydrożnych, zieleni łąkowej i nadwodnej, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczyca” obowiązuje: ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t. położonych w końcowej części powierzchni podejścia, ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy

	urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – w obszarach znajdujących się w granicach strefy ochrony sanitarnej od czynnych cmentarzy możliwość sytuowania zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
M II - rozwojowe	
przeznaczenie	– zabudowa zagrodowa; – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; – usługi związane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców; – usługi agroturystyczne; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– niezainwestowane lub zainwestowane w niewielkim stopniu tereny na obszarach wiejskich; – tereny z ograniczeniami komunikacyjnymi i środowiskowymi na obszarach wiejskich;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy; – sukcesywne wprowadzanie nowej zabudowy w miarę potrzeb;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i robudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych: ▪ dla zabudowy zagrodowej – 2500 m², ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej – 1500 m², ▪ dla zabudowy lokalizowanej na terenach o dodatkowych uwarunkowaniach lub ograniczeniach w użytkowaniu – 2500 m²; – minimalna szerokość wydzielanych działek budowlanych – 25 m; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej: ▪ dla zabudowy zagrodowej – 0,8, ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej – 0,6, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: ▪ dla zabudowy zagrodowej – nie ustala się, ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 60%, ▪ dla zabudowy usługowej – 40%, – maksymalna wysokość budynków mieszkalnych i usługowych – 2 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym; – geometria dachów budynków mieszkalnych i usługowych - dachy dwuspadowe i wielospadowe; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej w liczbie co najmniej 1 na 1 lokal mieszkalny;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– lokalizacja nowej zabudowy po realizacji podstawowego uzbrojenia terenu; – lokalizacja nowej zabudowy preferowana na działkach sąsiadujących z terenami zainwestowanymi; – sytuowanie budynków na działkach w taki sposób, aby tworzyły one uporządkowane ciągi – jednorodną linię zabudowy wzdłuż dróg, wokół

	placów i pozostałych przestrzeni publicznych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystyczne dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek, zadrzewień ulicznych i przydrożnych, zieleni łąkowej i nadwodnej, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczyca” obowiązuje: ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t. położonych w końcowej części powierzchni podejścia, ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej; – obowiązek odsunięcia linii zabudowy mieszkaniowej od dróg o dużej uciążliwości i natężeniu ruchu (drogi wojewódzkie i dojazdowe do terenów przemysłowych); – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na

	terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – w obszarach znajdujących się w granicach strefy ochrony sanitarnej od czynnych cmentarzy możliwość sytuowania zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
MN – TERENY MIESZKALNICTWA JEDNORODZINNEGO	
przeznaczenie	– zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; – zabudowa rekreacyjna; – usługi związane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– obszary wokół osiedla Sokolniki Las – teren wsi Katarzynów, Sokolniki Helenów, Maszkowice oraz w Aleksandrii;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy; – sukcesywne wprowadzanie nowej zabudowy; – zachowanie ładu w otoczeniu Sokolnik Lasu;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 1500 m²; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej – 0,6; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej – 70%, ▪ dla zabudowy usługowej – 50%; – maksymalna wysokość budynków mieszkalnych, rekreacyjnych i usługowych – 2 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym; – geometria dachów budynków mieszkalnych i usługowych - dachy dwuspadowe i wielospadowe; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej w liczbie co najmniej 1 na 1 lokal mieszkalny;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– lokalizacja nowej zabudowy po realizacji podstawowego uzbrojenia terenu; – lokalizacja nowej zabudowy preferowana na działkach sąsiadujących z terenami zainwestowanymi; – sytuowanie budynków na działkach w taki sposób, aby tworzyły one uporządkowane ciągi – jednorodną linię zabudowy wzdłuż dróg, wokół placów i pozostałych przestrzeni publicznych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystyczne dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu;

	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ zachowanie wysokiego współczynnika powierzchni biologicznie czynnej i uzupełnianie zieleni na terenie działek – preferowane nasadzenia leśne, ▪ uzupełnianie zadrzewień ulicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek uzupełniania terenów zielenią wysoką – na wskazanych terenach preferowane nasadzenia leśne; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
MNL – TERENY MIESZKALNICTWA JEDNORODZINNEGO I REKREACYJNEGO NA DZIAŁKACH LEŚNYCH	
przeznaczenie	– zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; – zabudowa rekreacyjna; – usługi związane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– obszary w granicach osiedla Sokolniki Las i na terenach sąsiadujących;
charakter działań	– ochrona układu przestrzennego Sokolnik Lasu; – zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy; – zachowanie leśnego charakteru działek;
zasady	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu,

zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 1500 m²; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej – 0,4; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: ▪ dla zabudowy na terenach zalesionych – 85%, ▪ dla zabudowy na terenach niezalesionych – 80%; – maksymalna wysokość budynków mieszkalnych, rekreacyjnych i usługowych – 2 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym; – geometria dachów budynków mieszkalnych i usługowych - dachy dwuspadowe i wielospadowe; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej w liczbie co najmniej 1 na 1 lokal mieszkalny;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– sytuowanie budynków na działkach w taki sposób, aby tworzyły one uporządkowane ciągi – jednorodną linię zabudowy wzdłuż dróg i pozostałych przestrzeni publicznych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystyczne dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę pomników przyrody, ▪ zachowanie wysokiego współczynnika powierzchni biologicznie czynnej i zieleni leśnej na terenie działek, ▪ uzupełnianie zieleni na terenie działek – preferowane nasadzenia leśne i uzupełnianie zadrzewień ulicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek zachowania i uzupełniania zieleni leśnej na działkach; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych,

	odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
MW – TERENY MIESZKALNICTWA WIELORODZINNEGO	
przeznaczenie	– zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna; – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna; – usługi; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny w miejscowości Leśmierz;
charakter działań	– zachowanie i istniejącej zabudowy wielorodzinnej; – zachowanie istniejącej zabudowy jednorodzinnej; – uporządkowanie zabudowy;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych, – z uwagi na wymieszanie typów istniejącej zabudowy, określenie minimalnych powierzchni wydzielanych działek powinno nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – z dostosowaniem do charakteru zabudowy; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej: ▪ dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – 1,5, ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej – 0,8, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej: ▪ dla zabudowy wielorodzinnej i usługowej – 40%, ▪ dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 60%; – wysokość budynków mieszkalnych z dostosowaniem do wysokości istniejących budynków sąsiednich, ale nie więcej niż: ▪ 4 kondygnacje naziemne w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, ▪ 2 kondygnacje naziemne w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym, – wysokość budynków usługowych z dostosowaniem do wysokości istniejących budynków sąsiednich, ale nie więcej niż 2 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym, – geometria dachów budynków mieszkalnych i usługowych – dachy płaskie, dwuspadowe i wielospadowe; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m; – zapewnienie miejsc parkingowych;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– sytuowanie budynków na działkach w taki sposób, aby tworzyły one uporządkowane ciągi – jednorodną linię zabudowy wzdłuż dróg, wokół placów i pozostałych przestrzeni publicznych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystyczne dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu;

	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – obowiązek zapewnienia miejsc parkingowych w liczbie co najmniej 1 na 1 lokal mieszkalny, 1 na 50 m² powierzchni lokalu użytkowego; – w obszarach znajdujących się w granicach strefy ochrony sanitarnej od czynnych cmentarzy możliwość sytuowania zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.

2. STREFA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.

W tej strefie wydzielono następujące rodzaje przeznaczenia oznaczone symbolami:

- tereny usług o charakterze publicznym – **UP**,
- tereny usług – **U**;
ze względu na odmienne uwarunkowania zróżnicowano je według kierunków działań w zakresie zagospodarowania przestrzennego następująco:
 - tereny **U I** – intensyfikacja zabudowy (zachowanie istniejącej zabudowy z przebudową i rozbudową oraz uzupełnieniami działek wolnych od zabudowy),
 - tereny **U II** – rozwojowe (sukcesywne zagospodarowanie terenów wolnych od zabudowy);
- tereny usług turystyki i rekreacji – **UT**,
- tereny obiektów produkcyjnych, magazynów i usług – **P**,
- tereny obiektów magazynowych i usług – **Pm**,
- tereny obiektów magazynowych i usług w zieleni – **PmZ**,
- tereny i obszary górnicze – **PG**.

USTALENIA DLA TERENÓW OZNACZONYCH SYMBOLAMI:	
UP – TERENY USŁUG O CHARAKTERZE PUBLICZNYM	
przeznaczenie	– usługi o charakterze publicznym, w tym: obiekty administracyjne, oświaty, kultury, zdrowia, sportu, obiekty Policji, Ochotniczej Straży Pożarnej, itp.; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny głównie w centrach miejscowości;

charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy; – poprawa ładu oraz uatrakcyjnienie przestrzeni;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – parametry, takie jak wielkość wydzielanych działek budowlanych, intensywność zabudowy, wielkość powierzchni biologicznie czynnej, geometria dachów, powinny zostać ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem następujących zasad: ▪ wielkość wydzielanych działek budowlanych oraz parametry kształtowania zabudowy dostosowane do charakteru działalności usługowej, ▪ dla działek położonych na wskazanych terenach z dużym udziałem zieleni leśnej (w Sokolnikach i Sokolnikach Lesie) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: ◦ dla zabudowy na terenach zalesionych – 80%, ◦ dla zabudowy na terenach niezalesionych – 50%, ▪ wysokość budynków usługowych z dostosowaniem do wysokości istniejących budynków sąsiednich, ale nie więcej niż 3 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym, z wyjątkiem kościołów, obiektów sportowych i obiektów Ochotniczej Straży Pożarnej, których nie dotyczy ograniczenie wysokości, ▪ maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m, ▪ zapewnienie miejsc parkingowych;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– operowanie elementami zagospodarowania przestrzennego w sposób porządkujący przestrzeń, poprzez odpowiednio – kształtowanie ciągu pierzei, operowanie zamknięciami i otwarciem oraz osiami widokowymi, tworzenie dominant wysokościowych lub przestrzennych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystyczne dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na obszarach wskazanych jako tereny z dużym udziałem zieleni leśnej (w Sokolnikach, Sokolnikach Lesie) – obowiązek uzupełniania zieleni wysokiej na terenie działek (preferowane nasadzenia leśne);

	– zakaz wprowadzania nowej zabudowy na terenie znajdującym się w strefie ekspozycji parku w Sokolnikach Parceli; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczyca” – w końcowej części powierzchni podejścia – obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t.; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
U – TERENY USŁUG	
U I – intensyfikacja zabudowy	
przeznaczenie	– usługi, w tym obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m², usługi związane z rolnictwem, itp.; – produkcja nieprzemysłowa, nieuciążliwa; – urządzenia produkcji rolnej, hodowli oraz obsługi gospodarki rolnej; – obiekty logistyczne; – zieleń izolacyjna; – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna dla właściciela usług; – infrastruktura drogowa (w tym parkingi) i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny głównie wzdłuż drogi krajowej nr 1, dróg wojewódzkich oraz w centrach miejscowości;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy usługowej i produkcyjnej; – zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– budowa nowych obiektów budowlanych oraz zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 2000 m²; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki – 30%; dla działek położonych na wskazanych terenach z dużym udziałem zieleni leśnej (w Sokolnikach Lesie i sąsiedztwie tego osiedla) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: ▪ dla zabudowy na terenach zalesionych – 80%, ▪ dla zabudowy na terenach niezalesionych – 50%; – maksymalna wysokość budynków usługowych i mieszkalnych – 3 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym;

	– maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej; – lokalizacja budynków w sąsiedztwie drogi krajowej z zachowaniem przepisów odrębnych dotyczących wpływu ruchu drogowego na obiekty wymagające szczególnej ochrony przed hałasem oraz z zastosowaniem odpowiednich rozwiązań dla ochrony przed uciążliwościami powodowanymi przez ruch drogowy; – zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów położonych wzdłuż drogi krajowej Nr 1 z dróg niższych klas lub zgodnie ze wskazaniem studium; – zapewnienie obsługi komunikacyjnej obiektów logistycznych z dróg zbiorczych, lokalnych i dojazdowych o odpowiednich parametrach;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– sytuowanie budynków na działkach w taki sposób, aby tworzyły one uporządkowane ciągi – jednorodną linię zabudowy wzdłuż dróg, wokół placów i pozostałych przestrzeni publicznych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystyczne dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych i przydrożnych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów; – sytuowanie obiektów logistycznych wyłącznie na terenach w sąsiedztwie drogi krajowej nr 1 (Sierpów, Aleksandria, Wróblew);
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej bez usług; – zakaz realizacji urządzeń produkcji rolnej, hodowli oraz obsługi gospodarki rolnej na terenie Sokolnik Lasu; – na obszarach wskazanych jako tereny z dużym udziałem zieleni leśnej – na osiedlu Sokolniki Las i w jego sąsiedztwie – obowiązek uzupełniania zieleni wysokiej na terenie działek (preferowane nasadzenia leśne); – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczycza” – w

	końcowej części powierzchni podejścia – obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p .t.; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – obowiązek zorganizowania strefy zieleni izolacyjnej na działkach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową – zgodnie ze wskazaniem studium; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – w obszarach znajdujących się w granicach strefy ochrony sanitarnej od czynnych cmentarzy możliwość sytuowania zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
U II - rozwojowe	
przeznaczenie	– usługi, w tym obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m², usługi związane z rolnictwem, itp.; – produkcja nieprzemysłowa, nieuciążliwa; – obiekty logistyczne; – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna dla właściciela usług; – zieleń izolacyjna; – infrastruktura drogowa (w tym parkingi) i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny głównie wzdłuż drogi krajowej nr 1, dróg wojewódzkich oraz w centrach miejscowości;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy usługowej; – sukcesywne wprowadzanie nowej zabudowy; – zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– budowa nowych obiektów budowlanych oraz zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 2000 m²; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki – 30%; dla działek położonych na wskazanych terenach z dużym udziałem zieleni leśnej (w Sokolnikach Lesie i sąsiedztwie tego osiedla) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: ▪ dla zabudowy na terenach zalesionych – 80%, ▪ dla zabudowy na terenach niezalesionych – 50%, – maksymalna wysokość budynków usługowych i mieszkalnych – 3 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być

	poddaszem użytkowym; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 1,8 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej; – lokalizacja budynków w sąsiedztwie drogi krajowej z zachowaniem przepisów odrębnych dotyczących wpływu ruchu drogowego na obiekty wymagające szczególnej ochrony przed hałasem oraz z zastosowaniem odpowiednich rozwiązań dla ochrony przed uciążliwościami powodowanymi przez ruch drogowy; – zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów położonych wzdłuż drogi krajowej Nr 1 z dróg niższych klas lub zgodnie ze wskazaniem studium; – zapewnienie obsługi komunikacyjnej obiektów logistycznych z dróg zbiorczych, lokalnych i dojazdowych o odpowiednich parametrach;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– lokalizacja nowej zabudowy po realizacji podstawowego uzbrojenia terenu; – sytuowanie budynków na działkach w taki sposób, aby tworzyły one uporządkowane ciągi – jednorodną linię zabudowy wzdłuż dróg, wokół placów i pozostałych przestrzeni publicznych; – budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystyczne dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku, ▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych i przydrożnych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów; – sytuowanie obiektów logistycznych wyłącznie na terenach w sąsiedztwie drogi krajowej nr 1 (Sierpów, Aleksandria, Wróblew);
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej bez usług; – na obszarach wskazanych jako tereny z dużym udziałem zieleni leśnej – na osiedlu Sokolniki Las i w jego sąsiedztwie – obowiązek uzupełniania zieleni wysokiej na terenie działek (preferowane nasadzenia leśne); – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczyca”

	obowiązuje: ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t. położonych w końcowej części powierzchni podejścia, ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
UT – TERENY USŁUG TURYSTYKI I REKREACJI	
przeznaczenie	– obiekty turystyczne, w tym: pensjonaty, obiekty gastronomiczne, itp.; – usługi agroturystyki; – obiekty rekreacyjne, w tym: pola namiotowe, terenowe urządzenia rekreacyjne, itp.; – zabudowa rekreacyjna; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny w rejonie projektowanego zbiornika „Sierpów” i kompleksu leśnego w Skotnikach;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy; – rozwój terenów służących wypoczynkowi;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu i przebudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 2500 m²; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej – 0,7; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej – 50%; – maksymalna wysokość budynków – 2 kondygnacje naziemne, z czego ostatnia kondygnacja może być poddaszem użytkowym; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny oraz nawiązywać do istniejącego wartościowego zainwestowania poprzez ustalenie cech charakterystycznych dla danej jednostki, takich jak: ▪ proporcje wysokości ścian do wysokości dachu, ▪ wysokość całkowita budynku,

	▪ kształt i rodzaj dachu, ilość połaci dachowych i kąt ich nachylenia, sposób usytuowania kalenicy dachu, ▪ detale, kolorystyka i rodzaj materiałów wykończeniowych ścian i dachu; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych i przydrożnych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek uzupełnienia terenów zielenią; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
P – TERENY OBIEKTÓW PRZEMYSŁOWYCH, MAGAZYNÓW I USŁUG	
przeznaczenie	– obiekty produkcyjne i usługowe; – obiekty magazynowe, bazy, składy, obiekty logistyczne; – obiekty służące obsłudze komunikacji samochodowej, w tym: stacje paliw, warsztaty naprawcze, pojazdów i maszyn, itp.; – urządzenia produkcji rolnej, hodowli oraz obsługi gospodarki rolnej; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny w Leśmierzu;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy przemysłowej; – wprowadzanie nowych obiektów produkcyjnych; – ochrona i rewitalizacja obiektów zabytkowych; – ochrona terenów niebudowlanych po stawach technologicznych w dolinie Bzury;
zasady	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu,

zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 5000 m²; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej – 0,8; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej – 30%; na terenach o dodatkowych uwarunkowaniach i ograniczeniach w użytkowaniu (teren po stawach technologicznych w Leśmierzu) – 50%; – maksymalna wysokość budynków – 2 kondygnacje naziemne, przy czym na terenach objętych formami ochrony konserwatorskiej ich łączna wysokość nie może przekraczać 15 m; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 2 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej; – zapewnienie obsługi komunikacyjnej z dróg lokalnych i dojazdowych o odpowiednich parametrach, zgodnie ze wskazaniem studium;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych i przydrożnych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – nakaz wykonania badań gruntowych i oceny możliwości posadowienia przed realizacją obiektów budowlanych na terenach po stawach technologicznych cukrowni w Leśmierzu, wskazanych jako tereny o dodatkowych uwarunkowaniach lub ograniczeniach w użytkowaniu; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – w obszarach znajdujących się w granicach strefy ochrony sanitarnej od czynnych cmentarzy możliwość sytuowania zabudowy zgodnie z przepisami

	odrębnymi; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
Pm – TERENY OBIEKTÓW MAGAZYNOWYCH I USŁUG	
przeznaczenie	– obiekty magazynowe; – obiekty logistyczne; – obiekty usługowe; – urządzenia produkcji rolnej, hodowli oraz obsługi gospodarki rolnej; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny w Cedrowicach;
charakter działań	– zachowanie i rozwój istniejącej zabudowy magazynowej; – wprowadzanie nowych obiektów magazynowych i usługowych;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 5000 m ² ; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej – 0,8; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej – 30%; – maksymalna wysokość budynków – 2 kondygnacje naziemne; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 2 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej; – zapewnienie obsługi komunikacyjnej z dróg lokalnych i sdojazdowych o odpowiednich parametrach;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych i przydrożnych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi;

	– na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed realizacją obiektów budowlanych, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – obowiązek zorganizowania strefy zieleni izolacyjnej na działkach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową – istniejącą i planowaną – zgodnie ze wskazaniami studium; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
PmZ – TEREN OBIEKTÓW MAGAZYNOWYCH I USŁUG W ZIELENI	
przeznaczenie	– obiekty magazynowe; – obiekty usługowe; – urządzenia produkcji rolnej, hodowli oraz obsługi gospodarki rolnej; – zieleń urządzona; – infrastruktura drogowa i techniczna;
lokalizacja przeznaczenia	– teren w Cedrowicach;
charakter działań	– wprowadzanie nowych obiektów magazynowych i usługowych; – utworzenie zielonej strefy o charakterze izolacyjnym;
zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – minimalna wielkość wydzielanych działek budowlanych – 5000 m²; – maksymalna intensywność zabudowy działki budowlanej – 0,7; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna działki budowlanej – 50%; – maksymalna wysokość budynków – 2 kondygnacje naziemne; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 2 m; – zapewnienie miejsc parkingowych w granicach działki budowlanej;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– budynki zlokalizowane w danej jednostce planistycznej lub w danym obszarze, wyodrębnionym z przestrzeni, powinny tworzyć harmonijny, jednorodny układ urbanistyczny; – ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę istniejących cieków wodnych i związanych z nimi obniżeń przed zainwestowaniem, ▪ zachowanie i uzupełnianie zieleni na terenie działek oraz zadrzewień ulicznych i przydrożnych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez, np. pozyskiwanie energii ze źródeł ekologicznych, podłączanie budynków do zbiorczej kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni oraz segregację i gromadzenie odpadów w urządzeniach do tego przystosowanych oraz wywóz na składowisko odpadów;
zakazy i nakazy	– zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, zgodnie z przepisami odrębnymi; – obowiązek uzupełnienia terenu zielenią wysoką; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia

	sposobu oznakowania przeszkodowego; – obowiązek zagospodarowania dróg i przestrzeni publicznych oraz obiektów budowlanych o charakterze ogólnodostępnym w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – obowiązek zorganizowania strefy zieleni izolacyjnej na działkach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową – istniejącą i planowaną – zgodnie ze wskazaniami studium; – na terenie sąsiadującym z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
PG – TERENY I OBSZARY GÓRNICZE	
przeznaczenie	– tereny powierzchniowej eksploatacji złóż, posiadające koncesje na wydobywanie kopalin;
lokalizacja przeznaczenia	– tereny na obszarze wsi Celestynów;
charakter działań	– powierzchniowa eksploatacja złóż kopalin;
zasady zagospodarowania terenu	– użytkowanie i zagospodarowanie terenu według koncesji i przepisów odrębnych; – po zakończeniu eksploatacji złoża obowiązek rekultywacji terenu według koncesji i przepisów odrębnych;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę stanowisk archeologicznych, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych;
zakazy i nakazy	– obowiązek eksploatacji złoża przy zachowaniu warunków bezpieczeństwa powszechnego oraz w taki sposób, aby nie powodować szkód i uciążliwości na terenach sąsiednich nieruchomości; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek wykonania przed eksploatacją kopaliny odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich.

3. STREFA PRZYRODNICZA ORAZ ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

W tej strefie wydzielono następujące rodzaje przeznaczenia oznaczone symbolami:

- tereny rolnicze – **R**,
- tereny rolnicze (uprawy polowe i użytki zielone) w granicach ciągów ekologicznych i obniżeń dolinnych – **Rz**,
- tereny lasów – **ZL**,
- tereny do zalesienia – **ZLz**,
- tereny zieleni urządzonej – **ZP**,
- tereny cmentarzy – **ZC**,
- tereny ogrodów działkowych – **ZD**,
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych – **WS**.

USTALENIA DLA TERENÓW OZNACZONYCH SYMBOLAMI:	
R – TERENY ROLNICZE	
przeznaczenie podstawowe	– uprawy rolne, ogrodnictwo i sadownictwo;
przeznaczenie dopuszczalne	– obiekty budowlane związane z gospodarką rolną; – powierzchniowa eksploatacja złóż; – infrastruktura drogowa i techniczna;
zasady zagospodarowania terenu	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – możliwość zalesienia nieużytków oraz gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, po sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; – możliwość powierzchniowej eksploatacji złóż, wyłącznie w granicach wyznaczonego na rysunku studium „obszaru potencjalnego występowania złóż kruszywa naturalnego oraz udokumentowanych złóż kopalin nie posiadających koncesji na eksploatację”, po sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i uzyskaniu koncesji na eksploatację kopaliny;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ zachowanie zadrzewień przydrożnych, zieleni śródpolnej, leśnej, łąkowej i nadwodnej, ▪ zachowanie naturalnego ukształtowania terenu, ▪ niezanieczyszczanie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych;
zakazy i nakazy	– zakaz budowy nowych budynków niezwiązanych z gospodarką rolną; – zakaz wprowadzania zabudowy na terenie znajdującym się w strefie ekspozycji parku w Sokolnikach Parceli; – nakaz utrzymania użytkowania proponowanego obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty „Słone łąki w Pełczyskach” kod PLH100029 jako użytków zielonych (zakaz zabudowy i zalesiania); – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczycza” obowiązuje: ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t. położonych w końcowej części powierzchni podejścia, ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej;
	– obowiązek zachowania warunków bezpieczeństwa powszechnego przy prowadzeniu eksploatacji złoża w Sierpowie oraz prowadzenia jej w taki sposób, aby nie powodować szkód i uciążliwości na terenach sąsiednich nieruchomości;
	– zakaz sytuowania reklam;
	– zakaz wykonywania robót utrudniających ochronę przeciwpowodziową;

	– zakaz niszczenia urządzeń melioracyjnych; – zakaz składowania odpadów; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
RZ – TERENY ROLNICZE (UPRAWY POŁOWE I UŻYTKI ZIELONE) W GRANICACH CIĄGÓW EKOLOGICZNYCH I OBNIŻEŃ DOLINNYCH	
przeznaczenie	– uprawy rolne, łąki, pastwiska; – ciek wodny i stawy; – zbiorniki i kanały melioracyjne wraz z urządzeniami i instalacjami towarzyszącymi; – infrastruktura drogowa i techniczna;
zasady zagospodarowania terenu	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy, pod warunkiem wykazania, że te obiekty nie są narażone na niebezpieczeństwo powodzi; – zachowanie istniejących oraz budowa nowych zbiorników wodnych i kanałów służących retencji,
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ zachowanie zadrzewień przydrożnych, zieleni śródpolnej, leśnej, łąkowej i nadwodnej, ▪ zachowanie istniejących zbiorników wodnych, oczek, cieków i kanałów, ▪ zachowanie naturalnego ukształtowania terenu, ▪ niezanieczyszczanie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych;
zakazy i nakazy	– zakaz budowy nowych budynków poza granicami istniejących siedlisk i gospodarstw rolnych; – zakaz budowy nowych budynków nie związanych z gospodarką rolną; – nakaz utrzymania użytkowania proponowanego obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty „Słone łąki w Pełczyskach” kod PLH100029 jako użytków zielonych (zakaz zabudowy i zalesiania); – zakaz sytuowania reklam; – zakaz wykonywania robót utrudniających ochronę przeciwpowodziową; – zakaz niszczenia urządzeń melioracyjnych; – zakaz składowania odpadów; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczycza” obowiązuje: ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów

	kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t. położonych w końcowej części powierzchni podejścia, ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej; – przy lokalizacji ogrodzeń wzdłuż publicznych wód powierzchniowych, obowiązek zachowania odległości umożliwiającej dostęp do tych wód, zgodnie z przepisami odrębnymi; – na terenach sąsiadujących z lasami obowiązek sytuowania budynków w odległości ustalonej w przepisach odrębnych; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
ZL – TERENY LASÓW	
przeznaczenie	– lasy;
przeznaczenie dopuszczalne	– infrastruktura drogowa i techniczna;
zasady zagospodarowania terenu	– gospodarka leśna zgodnie z przepisami odrębnymi; – zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę lasów według przepisów odrębnych, ▪ ochronę pomników przyrody, ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ zachowanie istniejących zbiorników wodnych, oczek, cieków i kanałów, ▪ zachowanie naturalnego ukształtowania terenu, ▪ niezanieczyszczanie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych;
zakazy i nakazy	– zakaz budowy nowych budynków nie związanych z gospodarką leśną; – zakaz sytuowania reklam; – zakaz składowania odpadów; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczycy” obowiązuje: ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t. położonych w końcowej części powierzchni podejścia, ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”.

ZLz – TERENY DO ZALESIENIA	
przeznaczenie	– tereny do zalesienia;
przeznaczenie dopuszczalne	– infrastruktura drogowa i techniczna;
zasady zagospodarowania terenu	– gospodarka leśna zgodnie z planem urządzenia lasu oraz przepisami odrębnymi; – zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy i rozbudowy;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych, ▪ zachowanie istniejących zbiorników wodnych, oczek, cieków i kanałów, ▪ zachowanie naturalnego ukształtowania terenu, ▪ niezanieczyszczanie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych;
zakazy i nakazy	– zakaz budowy nowych budynków nie związanych z gospodarką rolną lub leśną; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – zakaz sytuowania reklam; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – zakaz składowania odpadów.
ZP – TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ	
przeznaczenie	– tereny zieleni urządzonej; – zbiorniki wodne;
przeznaczenie dopuszczalne	– istniejące usługi i mieszkalnictwo w istniejących obiektach;
lokalizacja przeznaczenia	– park przyfabryczny w Leśmierzu; – parki podworskie w Tkaczewie, Skotnikach, Sokolnikach i Modlnej; – zbiornik wodny z otaczającą zielenią na osiedlu Sokolniki Las;
zasady zagospodarowania terenu	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy, rozbudowy i odbudowy; – zachowanie istniejącego zbiornika wodnego na osiedlu Sokolniki Las; – zachowanie maksymalnej powierzchni biologicznie czynnej; – poza zielenią wysoką i niską, możliwość zagospodarowania części terenu jako ścieżki piesze, place zabaw dla dzieci, terenowe urządzenia sportowe, dojazdy do istniejących budynków, obiekty małej architektury, itp.; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 2 m;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych, ▪ ochronę pomników przyrody, ▪ zachowanie i uzupełnianie istniejącej zieleni, ▪ stosowanie rozwiązań niepowodujących zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych;

zakazy i nakazy	– zakaz budowy nowych budynków; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczyca” – w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej – obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych; – zakaz sytuowania wielkogabarytowych reklam; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
ZC – TERENY CMENTARZY	
przeznaczenie	– cmentarz z zielenią towarzyszącą i obiektami towarzyszącymi;
lokalizacja przeznaczenia	– cmentarze w Solcy Wielkiej, Leśmierzu i Modlnej; – nieczynny cmentarz ewangelicki w Celestynowie;
zasady zagospodarowania terenu	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu, przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i odbudowy; – budowa nowych obiektów budowlanych związanych z działalnością cmentarza; – poza miejscami pochówku, możliwość zagospodarowania części terenu jako zieleni wysoką i niską, ścieżki piesze, obiekty małej architektury, itp.; – maksymalna wysokość ogrodzeń – 2 m;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę cmentarzy i obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków, ▪ zachowanie i uzupełnianie istniejącej zieleni;
zakazy i nakazy	– obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczyca” – w końcowej części powierzchni podejścia – obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t.; – zakaz sytuowania reklam; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
ZD – TEREN OGRODÓW DZIAŁKOWYCH	
przeznaczenie	– ogrody działkowe z towarzyszącą zabudową w formie altan ogrodowych;
lokalizacja przeznaczenia	– istniejące ogrody działkowe na obszarze Sokolnik Lasu;
zasady zagospodarowania terenu	– zagospodarowanie istniejących działek zgodnie z przepisami odrębnymi; – zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu i przebudowy; – budowa nowych obiektów budowlanych w formie altan ogrodowych; – minimalna powierzchnia biologicznie czynna terenu – 70%;

	– poza zielenią wysoką i niską, możliwość zagospodarowania części terenu jako ścieżki piesze, place zabaw dla dzieci, dojazdy do istniejących budynków, obiekty małej architektury, itp.;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego poprzez zachowanie i uzupełnianie istniejącej zieleni;
zakazy i nakazy	– zakaz sytuowania reklam; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”; – zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
WS – TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH ŚRÓDLĄDOWYCH	
przeznaczenie	– wody powierzchniowe śródlądowe, w tym rzeki, ciek wodne, zbiorniki retencyjne, itp.;
przeznaczenie dopuszczalne	– urządzenia służące celom energetycznym;
lokalizacja przeznaczenia	– rzeka Bzura; – projektowane zbiorniki retencyjne „Sierpów” i „Cedrowice”;
zasady zagospodarowania terenu	– zachowanie istniejących oraz budowa nowych zbiorników wodnych i kanałów służących retencji oraz obiektów budowlanych towarzyszących tym zbiornikom;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ zachowanie zieleni lęgowej i nadwodnej, ▪ zachowanie istniejących zbiorników wodnych, oczek, cieków i kanałów, ▪ niezanieczyszczanie wód powierzchniowych i podziemnych;
zakazy i nakazy	– zakaz zanieczyszczania wód; – zakaz zmiany stosunków wodnych; – dopuszcza się wykorzystanie rzek do celów energetycznych pod warunkiem spełnienia wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym w zakresie lokalizacji oraz wpływu na podstawowe komponenty szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego; – na terenach znajdujących się w strefach bezpieczeństwa lub pasach technologicznych od sieci infrastruktury technicznej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w punkcie B.VI - „Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej”.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

W zakresie infrastruktury technicznej wydzielono następujące rodzaje przeznaczenia oznaczone symbolami:

- tereny infrastruktury wodociągowej – ujęcia wód i stacje wodociągowe – **W**,
- tereny infrastruktury kanalizacyjnej – oczyszczalnie ścieków – **K**,
- tereny infrastruktury gazowniczej – stacje redukcyjne gazu – **G**,
- teren składowiska odpadów – **O**.

USTALENIA DLA TERENÓW OZNACZONYCH SYMBOLAMI: W, K, G, O	
przeznaczenie	– urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej (W – wodociągowej, K – kanalizacyjnej, G – gazowniczej, O – składowania odpadów);
lokalizacja przeznaczenia	– ujęcia wody i stacje wodociągowe w Modlnej, Sokolnikach Lesie, Tymienicy, Solcy Wielkiej, Skrominicy i Celestynowie; – oczyszczalnie ścieków w Cedrowicach i Leśmierzu; – stacja redukcyjna gazu w Celestynowie; – składowisko odpadów w Modlnej;
zasady zagospodarowania terenu	– zachowanie istniejących obiektów budowlanych z możliwością remontu i przebudowy oraz budowa nowych obiektów budowlanych; – zachowanie dojazdu do obiektów; – zagospodarowanie terenu oraz parametry, takie jak wielkość wydzielanych działek budowlanych, intensywność zabudowy, wielkość powierzchni biologicznie czynnej, wysokość budynków, geometria dachów, powinny zostać ustalone w programie rozwoju danej sieci i projektach budowy urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
zakazy i nakazy	– zakaz ponadnormatywnego zanieczyszczania powietrza atmosferycznego, gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed budową obiektu, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczyca” – w końcowej części powierzchni podejścia – obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t..

5. KOMUNIKACJA.

W zakresie komunikacji wydzielono następujące rodzaje przeznaczenia oznaczone symbolami:

- teren drogi głównej ruchu przyspieszonego – **KDGP**,
- teren drogi głównej – **KDG**,
- tereny dróg zbiorczych – **KDZ**,
- tereny dróg lokalnych – **KDL**,
- tereny obiektów i urządzeń transportu kolejowego – **KK**.

WYTYCZNE DLA TERENÓW OZNACZONYCH SYMBOLAMI: KDGP, KDG, KDZ, KDL, KK	
przeznaczenie	– drogi publiczne; – obiekty i urządzenia transportu kolejowego;
lokalizacja przeznaczenia	– na całym obszarze gminy;

zasady zagospodarowania terenu	– możliwość lokalizacji w liniach rozgraniczających dróg: kiosków ulicznych, obiektów małej architektury, zieleni urządzonej, ciągów komunikacji pieszej i rowerowej, miejsc parkingowych ogólnodostępnych, przystanków komunikacji zbiorowej, urządzeń związanych z eksploatacją dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej; – parametry dróg zgodnie z przepisami odrębnymi oraz wymogami zarządcy drogi;
ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego	– ochrona walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego poprzez: ▪ ochronę stanowisk archeologicznych i obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków, ▪ maksymalne zachowanie istniejącej zieleni, w tym drzew przydrożnych; – zharmonizowanie formy, kolorystyki i rodzajów materiałów użytych do budowy nawierzchni, w szczególności chodników i miejsc postojowych, kiosków ulicznych, obiektów małej architektury (słupy ogłoszeniowe, latarnie, kosze, ławki, itp.), tablic z nazwami ulic i nr posesji, urządzeń infrastruktury technicznej (szafki energetyczne i telekomunikacyjne, stacje transformatorowe itp.);
zakazy i nakazy	– zakaz sytuowania reklam; – dla drogi krajowej zakaz: ▪ budowy nowych skrzyżowań i zjazdów na działki nie wyznaczonych w projektach modernizacji tej drogi, ▪ lokalizacji infrastruktury technicznej w pasach drogowych; – obowiązek zagospodarowania terenu dróg w sposób umożliwiający korzystanie osobom niepełnosprawnym; – na terenach zmeliorowanych, obowiązek dokonania, przed budową drogi, odpowiednich zabezpieczeń lub przebudowy urządzeń melioracyjnych umożliwiających funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich; – obowiązek zgłoszenia, przed wydaniem pozwolenia na zabudowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, wszelkich obiektów o wysokości 50 m n. p. t. i większej w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego; – na terenach położonych w zasięgu określonych na rysunku studium powierzchni ograniczających dla lotniska wojskowego „Łęczycza” obowiązuje: ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza (wież, masztów, słupów trakcyjnych itp.) oraz obiektów kubaturowych o wysokości powyżej 8 m n. p. t. położonych w końcowej części powierzchni podejścia, ▪ obowiązek zgłoszenia i uzgodnienia z Szefostwem SRŁ SZ RP wszelkich obiektów o wysokości powyżej 35 m n. p. t. położonych w obrębie powierzchni poziomej wewnętrznej.

B.III. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.

1. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ FIZJOGRAFICZNYCH I PRZYRODNICZYCH.

Z punktu widzenia warunków gruntowo - wodnych, rejonami predysponowanymi dla rozwoju urbanizacji jest praktycznie cały obszar wysoczyzny gminy, z wyjątkiem obniżeń dolinnych, lokalnych obniżeń terenowych.

Lokalnie mniej przydatne warunki dla zabudowy wynikają głównie z potencjalnie

gorszych stosunków wodnych (wody śródoglinowe, płytkie wody wierzchówkowe).

Ograniczeniem dla rozwoju urbanizacji są tereny zmeliorowane, złoża surowców mineralnych oraz kompleksy gleb wysokich klas bonitacyjnych.

Ochrona obniżeń dolinnych.

Generalnie obowiązuje zakaz zabudowy w obrębie terenów obniżeń dolinnych z uwagi na:

- 1) względy techniczne (zabudowa nie wskazana na gruntach słabonośnych lub nienośnych);
- 2) względy przyrodnicze (doliny stanowiące naturalne korytarze ekologiczne z zielenią oraz rynną wentylacyjną, winny bezwzględnie pozostawać jako tereny otwarte);
- 3) względy bezpieczeństwa (są to obszary narażone na podtapianie w okresach występowania wielkich wód oraz potencjalne zalewanie).

Obowiązuje również zakaz przegradzania i ogradzania cieków i rowów, uniemożliwiającego dostęp do wód.

Ochrona terenów zmeliorowanych.

Grunty zmeliorowane winny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem. Dla ochrony terenów zmeliorowanych i nawadnianych ustala się głównie rolnicze zagospodarowanie terenu. Tereny zmeliorowane powinny być chronione jako tereny rolne i wyłączone z zabudowy.

W przypadku lokalizowania terenów zurbanizowanych i terenów pod zalesienie na obszarach wyposażonych w urządzenia melioracyjne, konieczna będzie po wcześniejszym uzgodnieniu z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Łodzi, przebudowa urządzeń melioracyjnych w sposób umożliwiający funkcjonowanie sieci na terenach sąsiednich, jak również konieczne będzie wystąpienie o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji szczegółowych. Na terenach zmeliorowanych, a przewidzianych w „Studium...” do zalesienia należy zapewnić pas wolny od nasadzeń oddzielający teren zalesiany od rowów melioracyjnych i rzek w celu umożliwienia ich prawidłowej eksploatacji.

Ochrona surowców mineralnych.

Wszystkie udokumentowane złoża umieszcza się w planie zagospodarowania przestrzennego. Podlegają one ochronie przed trwałym zainwestowaniem. Złoża te zabezpieczają lokalne zapotrzebowanie gminy na ten surowce

Dopuszcza się powierzchnię eksploatację złóż surowców na gruntach rolnych klas V i VI.

Ochrona gleb.

1. Przed zmianą użytkowania na podstawie przepisów odrębnych podlegają gleby wysokich klas bonitacyjnych I – III stanowiące wartościowy zasób przyrodniczy gminy. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zabudowę na terenach na których występują gleby chronione pod warunkiem uzyskania zgody Ministra na wyłączenie z użytkowania rolniczego.
2. Przed zanieczyszczeniem środkami chemicznymi wykorzystywanymi w rolnictwie poprzez prowadzenie właściwej gospodarki tymi środkami.
3. Przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi kumulującymi się wzdłuż dróg o dużym nasileniu ruchu przez wprowadzenie obudowy biologicznej dróg.
4. Przed składowaniem odpadów i zanieczyszczeniem terenów poeksploatacyjnych i wyrobisk.

2. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ SANITARNYCH.

Zakładając zrównoważony i proekologiczny rozwój gminy, obowiązuje zachowanie właściwych standardów sanitarnych. Na terenach wyznaczonych dopuszcza się wszelką działalność gospodarczą (usługową i produkcyjną) o uciążliwości nie wykraczającej poza granice działki tj. zastosowanie rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, które wyeliminują szkodliwe oddziaływanie na środowisko poza terenem, do którego jednostka ma tytuł prawny, a w przypadku usług wbudowanych, poza lokal. W uzasadnionych przypadkach może być opracowanie raportu oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ponadto obowiązuje:

Ochrona wód.

- 1) dążenie docelowo do osiągnięcia planowanej czystości wód powierzchniowych;
- 2) zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- 3) likwidacja nieszczelnych szamb;
- 4) opróżnianie taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego zbiorników bezodpływowych na ścieki sanitarne. Zbiorniki bezodpływowe powinny posiadać atest szczelności;
- 5) dążenie docelowo do coraz pełniejszego uzbrojenia sieciowego w wodociągi, a zwłaszcza w kanalizację;
- 6) modernizacja urządzeń wodnych w celu osiągnięcia wymaganych standardów jakościowych wody pitnej;
- 7) udostępnienie rowów dla prowadzenia prac porządkowych, oczyszczających i udrażniających. Obowiązuje pozostawienie pasa technicznego wzdłuż jednego z brzegów;
- 8) zachowanie istniejącej sieci rowów w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji szczegółowych i właściwych warunków odbioru wód powierzchniowych;
- 9) konieczność zapewnienia dostępu do rzeki Bzury, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 10) gospodarowanie uwzględniające potrzebę ochrony wód podziemnych w strefach zasilania głównych i użytkowych zbiorników wód podziemnych, poprzez zakaz lokalizacji obiektów budowlanych, robót lub innych czynności, które mogą spowodować zanieczyszczenie gruntów lub wód bez zaprojektowania i wykonania odpowiednich zabezpieczeń. Nowe inwestycje w tym obszarze powinny być realizowane przy zastosowaniu wszelkich zabezpieczeń technicznych dla ochrony środowiska, szczególnie wód podziemnych i powierzchniowych;
- 11) retencjonowanie wody. W Wojewódzkim Programie Małej Retencji przewiduje się budowę zbiorników: „Cedrowice” na rzece Bzurze, „Sierpów” oraz „Tymienica” i „Leśmierz II”.

Ochrona powietrza.

W systemie ogrzewania indywidualnego należy sukcesywnie przechodzić na paliwa bezpieczne ekologicznie (gaz, olej opałowy, także energia elektryczna) szczególnie w rejonach dużych zgrupowań zabudowy. Dla projektowanych większych rejonów urbanizacji należy rozważyć możliwość zastosowania kotłowni lokalnych, bazujących również na ekologicznych nośnikach energii.

Ochrona przed hałasem.

W terenach możliwych przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego, tj. wzdłuż głównych dróg na terenach o funkcji chronionej (zabudowa mieszkaniowa, rekreacyjna, usługi oświaty i zdrowia itp.) należy liczyć się z koniecznością

odpowiedniego zabezpieczenia w postaci pasów zieleni wysokiej (w miejscach gdzie pozwalają na to warunki terenowe), ekranów akustycznych lub okien dźwiękoszczelnych, ewentualnie innych skutecznych rodzajów zabezpieczeń. Wszelkie działania w zakresie ochrony przed hałasem powinny być prowadzone kompleksowo, w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony zdrowia mieszkańców gminy.

Racjonalna gospodarka odpadami.

Prowadzenie segregacji śmieci w każdym gospodarstwie domowym poprzez oddzielenie biomasy – właściwa, prawidłowo zorganizowana zbiórka i wywóz śmieci, połączone z zagospodarowaniem szkła, makulatury, tworzyw sztucznych, złomu, olejów, itp.

Ograniczenia rozwoju wynikające z istniejących i projektowanych stref sanitarnych i bezpieczeństwa.

Obowiązuje zakaz lokalizacji nowych funkcji chronionych w wyznaczonych strefach ochrony sanitarnej od istniejących cmentarzy oraz w strefach bezpieczeństwa od linii elektroenergetycznych i gazociągów.

3. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ EKOLOGICZNYCH I OCHRONY PRAWNEJ.

W celu zachowania bioróżnorodności, utrzymania zdolności ekosystemów do odtworzenia zasobów przyrodniczych oraz odpowiedniego kształtowania krajobrazu, należy dążyć w powiązaniu z rozwojem zabudowy do zabezpieczenia przestrzennego i funkcjonalnego systemu wszystkich elementów przyrody poprzez:

1. ochronę zieleni:

- a. maksymalne zachowanie i ochrona istniejących kompleksów leśnych,
- b. prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzania lasów,
- c. zwiększenie wskaźnika lesistości poprzez zalesienie gleb najslabszych klas bonitacyjnych o małej przydatności dla produkcji rolnej,
- d. ochronę parków, cmentarzy i innych urządzonych grup zieleni wysokiej,
- e. maksymalną ochronę wszelkich zadrzewień, w tym szczególnie szpalerów przydrożnych, jak również zieleni łąkowej i śródpolnej.

2. ochronę prawną wartości przyrodniczych:

- a. ochrona istniejących użytków ekologicznych,
- b. ochrona pomników przyrody zgodnie z zasadami wskazanymi w aktach prawnych ustanawiających te obiekty. Pielęgnację pomników przyrody powinny przeprowadzać przedsiębiorstwa posiadające stosowne uprawnienia.
- c. ochrona parków zabytkowych i wiejskich.

3. obszary projektowane do objęcia ochroną:

- a. proponowany obszar mający znaczenie dla wspólnoty „Słone Łąki w Pełczyskach” kod PLH100029,
- b. projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Sokolnicko – Piątkowski.
Zasady ochrony tych obszarów zostaną wskazane w aktach ustanawiających te obszary oraz przez przepisy odrębne.

4. ochronę krajobrazu:

W celu ochrony krajobrazu oraz włączenia terenu gminy w wieloprzestrzenny system obszarów chronionych proponuje się stworzenie wewnętrznego systemu przyrodniczego gminy w oparciu o:

- a. węzły przyrodnicze – istniejące kompleksy leśne i parki podworskie, o dużych walorach przyrodniczych (różnorodność gatunków, naturalność zbiorowisk, stabilność), odgrywające rolę zasilającą w funkcjonowaniu systemu,
- b. korytarze ekologiczne – doliny rzeczne, głównie rzeki Bzury – strefy, których cechy

- przyrodnicze predysponują je do pełnienia roli łączników między węzłami,
- c. sięgające ekologiczne – doliny boczne, łączące główne systemy dolinne z obszarami wysoczyznowymi i węzłowymi,
 - d. łączniki przyrodnicze – strefy łączące system lokalny, bazujące na mniejszych obniżeniach terenowych, wykorzystujące większe skupiska zieleni (ogrody, zielen przydrożną, obszary proponowanych zalesień i inne).

Wskazuje się w w/w obszarach i strefach uwzględnianie warunków ochrony przedstawionych wyżej (dot. ochrony terenów dolinnych, wód, zieleni) a także w miarę możliwości maksymalne nasycanie stref zielenią (zadrzewienia śródpolne, przydrożne, przydolne, pasy wiatrochronne, zalesienia) w celu wytworzenia ciągłości systemu oraz więzi krajobrazowej z terenami sąsiednimi. Strefy te powinny być chronione przed przerywaniem lub osłabianiem ciągłości.

B.IV. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

Gmina Ozorków położona jest w obrębie Łęczyckiego Podregionu Kulturowego. Ze względu na szczególne walory przyrodniczo – kulturowe, projektowana aktualizacja „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” objęła jej obszar zasięgiem pasma kulturowo – turystycznego. Część terenów gminy proponuje włączyć do „Kręgu przyrodniczo – kulturowego potencjalnego Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego” oraz „Parku kulturowego nasycenia kościołów w rejonie Zgierza”, których zasięg pokazany został na schemacie „Elementy kulturowo-turystyczne rekomendowane w aktualizacji planu zagospodarowania województwa łódzkiego”. Poniżej przedstawione zostały zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków znajdujących się na terenie gminy.

1. Zasady ochrony obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.

Na terenie gminy objęto ochroną konserwatorską zachowane obiekty zabytkowe. Zostały wpisane do rejestru zabytków. Sporządzono również gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości. Wykaz obiektów i parków wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków znajduje się w części A niniejszego tekstu, w punkcie A.III.4.3), natomiast obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków w punkcie A.III.4.4). W tabeli podano funkcje obiektów, adres oraz rodzaj własności. Miejsce lokalizacji obiektów wraz z numerem porządkowym, zgodnym z tabelą, pokazano również na rysunku studium.

Dla obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków obowiązują ustalenia zawarte w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. wszelkie prace przy obiektach wpisanych do rejestru i mogące wpłynąć na wygląd zabytku oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe, a także prowadzenie robót budowlanych w otoczeniu zabytku wymagają pozwoleń Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wykorzystanie na cele użytkowe zabytku wpisanego do rejestru zabytków może odbywać się wyłącznie w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości. Wojewódzki Konserwator Zabytków, na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku, może wydać zalecenia konserwatorskie określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia, wykonania prac konserwatorskich, a także zmian dopuszczalnych w zabytku.

Dla parków wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków – przyfabrycznego w Leśmierzu i podworskiego w Sokolnikach Parceli, ustala się następujące zasady ochrony i działań:

- 1) wszelkie zabiegi, zmieniające układ kompozycyjny parku muszą być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- 2) konieczność uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na

- usunięcie drzew i krzewów;
- 3) możliwość wprowadzenia nowych nasadzeń i ogrodzeń po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
 - 4) zakaz umieszczania reklam;
 - 5) zakaz prowadzenia napowietrznych linii energetycznych i telefonicznych;
 - 6) zakaz podziału na odrębne działki budowlane.

Celem ochrony obiektów i obszarów wskazanych w gminnej ewidencji zabytków jest zachowanie ich walorów architektonicznych i historycznych. Dla obiektów objętych ochroną konserwatorską, wpisanych do gminnej ewidencji zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- 1) przed przystąpieniem do sporządzenia projektu prac budowlanych, obejmujących obiekt zabytkowy, należy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wytyczne konserwatorskie do planowanej inwestycji;
- 2) obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich działań przy obiektach zabytkowych i przy zagospodarowaniu ich otoczenia, m.in. prac związanych z ich przebudową, rozbudową, remontami zmianami bryły i elewacji budynku, rozbiórki lub wyburzenia;
- 3) ewentualna rozbiórka obiektu wpisanego do ewidencji zabytków jest dopuszczalna po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podstawie orzeczenia o stanie technicznym, analizie opłacalności remontu i prac renowacyjnych i po przedłożeniu stosownej dokumentacji inwentaryzacyjnej.

2. Zasady ochrony obiektów znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej i ochrony ekspozycji.

Strefą ochrony konserwatorskiej objęto, na podstawie wskazań obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków, zespół cukrowni „Leśmierz”.

W celu ochrony zabytkowych zespołów i obiektów, ochroną konserwatorską otoczono również obszary zawarte w strefach ekspozycji, ustalonych w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania gminy, obejmujące widok:

- na kościoły w Modłej i w Leśmierzu,
- na parki podworskie w Sokolnikach Parceli, Skotnikach i Tkaczewie,
- na cmentarz w Modłej,

oraz w strefach ekspozycji, którymi niniejsze studium proponuje objąć widok na wiatrak w Solcy Wielkiej i park przyfabryczny w Leśmierzu. Granice stref pokazano na rysunku studium.

Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:

- 1) obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkiej działalności związanej z obiektami zabytkowymi i ich otoczeniem (w tym zmiany funkcji użytkowania);
- 2) nakaz uzyskania zgody na wszelkie prace budowlane prowadzone w strefie (w tym wyburzeniowe);
- 3) nakaz uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków lokalizacji, formy, gabarytów i rozwiązań detali architektonicznych nowo realizowanych obiektów w ramach strefy;
- 4) przy realizacji zabudowy uzupełniającej lub modernizacji istniejącej zabudowy ustala się obowiązek uwzględnienia lokalnych tradycji kształtowania zabudowy – głównie gabarytów, form i charakterystycznych podziałów elewacyjnych (linie gzymsów pośrednich, wieńczących, układ i wielkość otworów na elewacji, itp.) oraz stosowanych materiałów wykończeniowych elewacji, stolarki zewnętrznej i pokrycia dachu;
- 5) obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków form obiektów małej architektury, rozmieszczenia i formy oświetlenia, lokalizacji reklam, ukształtowania i kompozycji nawierzchni, realizacji zieleni urządzonej, realizacji napowietrznej infrastruktury technicznej;

- 6) zakaz lokalizacji reklam wielkoformatowych;
- 7) obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków budowy urządzeń wodnych i regulacji wód.

Dla stref ochrony ekspozycji ustala się:

- 1) przy podejmowaniu wszelkich działań inwestycyjnych obowiązuje każdorazowe ustalanie zakresu i stopnia ochrony przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2) zakaz realizacji obiektów kubaturowych o gabarytach konkurujących przestrzennie lub mogących zubażać prezentację obiektów, dla których ustalono ochronę ekspozycji, a w strefie ochrony ekspozycji parku w Sokolnikach Parceli – całkowity zakaz realizacji obiektów kubaturowych;
- 3) zakaz zwartych nasadzeń wysoką roślinnością;
- 4) zakaz lokalizacji reklam i napowietrznych liniowych sieci infrastruktury technicznej – docelowo należy skablować istniejące linie napowietrzne.

Szczegółowy zakres działań w strefie ochrony konserwatorskiej i strefach ochrony ekspozycji powinien zostać uściślony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3. Zasady ochrony obiektów i stanowisk archeologicznych.

W granicach stanowisk archeologicznych, przed rozpoczęciem inwestycji wymagającej prac ziemnych oraz nasadzeń leśnych, obowiązuje przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych. Na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. O pozwolenie należy wystąpić nie później niż 21 dni przed rozpoczęciem badań.

Na obszarze stanowisk wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje zakaz prowadzenia jakiejkolwiek działalności inwestycyjnej, rolniczej czy leśnej. W przypadku planowania dużych inwestycji celu publicznego, jakiejkolwiek działania naruszające strukturę gruntu należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Stanowiska wpisane do rejestru zabytków znajdują się:

- w Czerchowie (dec. z 29 kwietnia 1988 r., nr rej. A/211) – jest to grodzisko pierścieniowate, z okresu X – XI w.;
- w Sierpowie (dec. z 3 maja 1988 r., nr rej. A/315) – jest to cmentarzysko ciałopalne z IV. okresu epoki brązu.

Strefy ochrony archeologicznej obejmują obszary istniejących i potencjalnych stanowisk archeologicznych. W strefie ochrony archeologicznej obowiązuje przeprowadzenie nadzorów archeologicznych przy wszelkich inwestycjach związanych z robotami ziemnymi, a na terenach leśnych także przy nowych nasadzeniach, karczowaniu i przeprowadzaniu wszelkich inwestycji liniowych. W strefach szczególnej ochrony archeologicznej, obejmujących obszary wokół stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, obowiązuje dodatkowo nakaz uzgadniania wszelkich inwestycji naruszających grunt z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Na prowadzenie nadzorów archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. O pozwolenie należy wystąpić nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem inwestycji.

W sytuacji ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego w obszarze ochrony archeologicznej wymagane jest wykonanie badań archeologicznych. W takiej sytuacji wszelkie prace budowlane powinny zostać przerwane, a teren udostępniony do badań archeologicznych. Wszystkie nowoodkryte stanowiska archeologiczne należy oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dopuszczalne jest powiększenie strefy ochrony archeologicznej po odkryciu nowych stanowisk i wciągnięciu ich do ewidencji zabytków archeologicznych.

Przy wszystkich inwestycjach liniowych dłuższych niż 20 m i szerszych niż 30 cm, wymagających prac ziemnych należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków konieczność przeprowadzenia prac archeologicznych.

Wszystkie stanowiska archeologiczne wraz ze strefami ochrony archeologicznej

pokazano na rysunku studium.

B.V. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.

Podstawowym rodzajem komunikacji w gminie Ozorków jest transport drogowy. Drogi pełnią dwie podstawowe funkcje: służą obsłudze komunikacyjnej oraz kształtują strukturę przestrzenną gminy. Dostępność do dróg wpływa na zagospodarowanie, wartość terenu i możliwości jego rozwoju.

Zasady polityki komunikacyjnej oraz kierunki rozwoju oparto o analizy stanu istniejącego, zadań i wniosków z planów wyższego rzędu – Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Ozorków.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie komunikacji:

- 1) stworzenie warunków do rozwoju przestrzennego gminy, poprzez usprawnianie i rozbudowę sieci komunikacyjnej;
- 2) zapewnienie i utrzymanie powiązania wewnętrznego układu komunikacyjnego gminy z układem zewnętrznym, głównie z drogą krajową nr 1;
- 3) zapewnienie obsługi komunikacyjnej do terenów przeznaczonych pod zabudowę i inwestycje;
- 4) ograniczenie lokalizacji zabudowy wzdłuż dróg tranzytowych, o wysokiej kategorii technicznej;
- 5) podnoszenie parametrów technicznych dróg istniejących, poprzez dostosowanie do pełnionej przez drogę funkcji i natężenia ruchu;
- 6) budowa ścieżek rowerowych łączących tereny mieszkaniowe z rekreacyjnymi i usługowymi.

1. Układ drogowy.

Podstawowy system drogowy na terenie gminy obejmuje drogi następujących kategorii:

1. KDGP – droga główna ruchu przyspieszonego:

- **droga krajowa nr 1** – istniejąca droga relacji Gdańsk – Toruń – Łódź – Cieszyn. Droga ta przebiega przez środek gminy w kierunku północ – południe. Obecnie jest to droga jednojezdniowa z jednym pasem ruchu w każdym kierunku jazdy. Stanowi główne połączenie z zewnętrznym układem komunikacyjnym – w tym dojazd do autostrady A-2. Obsługa terenów położonych przy drodze nr 1 będzie docelowo odbywać się poprzez pomocnicze drogi dojazdowe i serwisowe. Zakłada się zmniejszenie obecnej ilości skrzyżowań pełnych na rzecz skrzyżowań z prawoskrętami.

2. KDG – drogi główne:

- **droga wojewódzka nr 708** – istniejąca droga relacji Ozorków – Stryków, od granicy miasta Ozorków, do granicy gminy Zgierz,
- **droga wojewódzka nr 469** – istniejąca droga relacji Ozorków – Uniejów – Turek, od drogi krajowej nr 1 do granicy gminy Parzęczew.

3. KDZ – drogi zbiorcze:

- **droga powiatowa nr 5109 E** – od granicy gminy Góra Św. Małgorzaty do granicy gminy Zgierz,
- **droga powiatowa nr 2513 E** – od drogi wojewódzkiej nr 708 do granicy gminy Góra Św. Małgorzaty,
- **droga powiatowa nr 5128 E** – od drogi wojewódzkiej nr 708 do granicy wsi Sokolniki Las,
- **droga powiatowa nr 5150 E** – od drogi krajowej nr 1 do drogi powiatowej 2513 E,
- **droga powiatowa nr 5148 E** – od drogi krajowej nr 1 do drogi powiatowej

5150 E,

- **droga powiatowa nr 5168 E** – w granicach gminy,
- **droga powiatowa nr 5147 E** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do granicy gminy Parzęczew,
- **droga powiatowa nr 5145 E** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do granicy gminy Parzęczew,
- **droga powiatowa nr 5137 E** – od projektowanej zachodniej obwodnicy miasta Ozorków do granicy gminy Parzęczew,
- **projektowana zachodnia obwodnica miasta Ozorków** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do drogi powiatowej nr 5139 E,
- **projektowana południowa obwodnica miasta Ozorków** – od drogi krajowej nr 1 do granicy gminy z miastem Ozorków.

4. KDL – drogi lokalne:

- **droga powiatowa nr 5139 E** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do projektowanej zachodniej obwodnicy miasta Ozorków,
- **droga powiatowa nr 5149 E** – od drogi powiatowej nr 5150 E do granicy miasta Ozorków,
- **droga gminna nr 120107E** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do drogi gminnej nr 104195E,
- **droga gminna nr 120108E** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do drogi gminnej nr 120104E,
- **droga gminna nr 104195E** z projektowanym odcinkiem drogi nowym śladem wzdłuż kolejki wąskotorowej i skrzyżowania z drogą powiatową nr 5148 E i drogą krajową nr 1 – od granicy gminy do drogi krajowej nr 1,
- **droga gminna nr 104188E** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do granicy gminy Łęczyca oraz do drogi powiatowej nr 5168 E,
- **droga gminna nr 120104E** – od drogi powiatowej nr 5168 E do drogi powiatowej nr 5150 E oraz drogi gminnej nr 120107E,
- **droga gminna nr 120124E** z projektowanym odcinkiem drogi nowym śladem do skrzyżowania z drogami gminnymi nr 120104E i 120109E – od drogi powiatowej nr 5150 E do drogi gminnej nr 120104E,
- **droga gminna nr 120115E** – od drogi wojewódzkiej nr 469 do granicy gminy Parzęczew,
- **droga gminna nr 120109E** – od drogi gminnej 120104E i drogi powiatowej nr 5148 E do granicy gminy Łęczyca,
- **droga gminna nr 120128E** – od drogi powiatowej nr 5150 E do granicy gminy Góra Św. Małgorzaty,
- **droga gminna nr 120128E** – od drogi powiatowej nr 2513 E do granicy gminy Góra Św. Małgorzaty,
- **droga gminna nr 104067E** – od drogi gminnej nr 120116E do drogi gminnej nr 120117E,
- **droga gminna nr 120112E** – od drogi powiatowej nr 5150 E do drogi gminnej nr 104067E,
- **droga gminna nr 120117E** – od drogi powiatowej nr 2513 E do granicy gminy Góra Św. Małgorzaty,
- **droga gminna nr 120116E** – od drogi powiatowej nr 5149 E do granicy gminy miasta Ozorków,
- **droga gminna nr 120127E** – od projektowanej zachodniej obwodnicy miasta Ozorków do granicy gminy Parzęczew,
- **droga gminna nr 120105E** – od drogi wojewódzkiej nr 708 do granicy wsi Sokolniki Las,
- **droga gminna nr 120125E** z projektowanym odcinkiem drogi nowym śladem od skrzyżowania z drogą krajową nr 1 i projektowaną południową obwodnicą miasta Ozorków – od drogi krajowej nr 1 do granicy wsi Sokolniki Las,
- **droga gminna nr 120119E** – od drogi powiatowej nr 2513 E do granicy gminy

Góra Św. Małgorzaty,

- **droga gminna nr 120119E** – od drogi powiatowej nr 2513 E do drogi gminnej nr 120113E,
- **droga gminna nr 225** – od drogi powiatowej nr 5109 E do drogi gminnej nr 120102E,
- **droga gminna nr 120110E** – od drogi powiatowej nr 2513 E do drogi gminnej nr 120111E,
- **droga gminna nr 120121E** – od drogi powiatowej nr 2513 E do drogi wojewódzkiej nr 708,
- **droga gminna nr 120101E** – od drogi wojewódzkiej nr 708 do drogi gminnej nr 120110E,
- **droga gminna nr 120113E** – od drogi gminnej nr 120110E do drogi gminnej nr 120102E,
- **projektowany nowym śladem odcinek drogi gminnej nr 120113E** – od drogi powiatowej nr 5109 E do istniejącej drogi gminnej nr 120113E,
- **droga gminna nr 120102E** – od drogi wojewódzkiej nr 708 do granicy gminy Piątek,
- **droga gminna nr 120122E** – od drogi gminnej nr 120110E do drogi powiatowej nr 5128 E,
- **droga gminna nr 120111E** – od drogi gminnej nr 120110E do granicy gminy Zgierz,
- **droga gminna nr 120106E** – od drogi gminnej nr 120110E do granicy gminy Zgierz,
- **droga gminna nr 120114E** – od drogi wojewódzkiej nr 708 do granicy gminy Zgierz.

W studium wyznaczono generalny układ dróg, poczynając od drogi krajowej i dróg wojewódzkich, po drogi powiatowe i gminne, ograniczając się do dróg lokalnych. Nie wyznaczono przebiegu dróg niższych klas – dróg dojazdowych ani dróg wewnętrznych, gdyż doprecyzowanie obsługi poszczególnych terenów i działek należy do zadań planu miejscowego. W celu wskazania możliwości obsługi dużych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie wskazano orientacyjny przebieg uzupełniających dróg, których przebieg i parametry należy uściślić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

2. Komunikacja zbiorowa.

Komunikacja kolejowa.

Przebiegająca przez teren gminy Ozorków linia kolejowa PKP relacji Łódź Kaliska – Kutno – Toruń – Bydgoszcz przewidziana jest w „Master planie dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku” do modernizacji w latach 2021 – 2030. W jej ramach planowana jest dobudowa drugiego toru na odcinku Zgierz – Kutno (co miałyby miejsce również na na obszarze gminy) lub alternatywnie budowa nowego odcinka Zgierz – Kutno wzdłuż autostrady A1.

W studium utrzymuje się również trasę zabytkowej kolejki wąskotorowej Ozorków – Łęczyca – Krośnice, zakładając jej modernizację i reaktywację do celów głównie turystycznych.

Komunikacja tramwajowa.

Studium utrzymuje trasę tramwajową Ozorków – Zgierz – Łódź, przewidując jej modernizację do funkcji tramwaju regionalnego.

Komunikacja autobusowa.

Zbiorową obsługę komunikacją gminy w zakresie przewozu osób zapewnia Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej oraz prywatni przewoźnicy

(szczególnie na trasie dojazdu do Ozorkowa i Łodzi).

3. Ścieżki rowerowe.

Na terenie gminy Ozorków nie ma urządnego systemu ścieżek rowerowych. Zrealizowano jedynie odcinek ścieżki prowadzący z Ozorkowa przez Helenów do Sokolnik Lasu. Poza tym rowerzyści poruszają się po istniejących drogach, które często nie posiadają odpowiedniej szerokości do jazdy rowerem obok ruchu samochodowego.

Na rysunku studium zaznaczono przebieg istniejącej ścieżki rowerowej oraz trasy szlaków rowerowych przebiegających przez teren gminy - „Po Ziemi Parzęczewskiej” i „Łódzka Magistrała Rowerowa N-S”. Szlaki przebiegają poza drogami o dużym nasileniu ruchu, mogą więc funkcjonować w oparciu o istniejące jezdnie, choć lepszym, bezpieczniejszym rozwiązaniem jest budowa ścieżki rowerowej wydzielonej z jezdni. Możliwe jest to jednak wyłącznie w drogach, których szerokość umożliwia oprócz umieszczenia jezdni i chodnika lub poboczy, budowę pasa dla ruchu rowerowego.

B.VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

1. Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Ozorków nadal będzie zaopatrywana w wodę z istniejących systemów wodociągowych, których źródła: ujęcia ze stacjami wodociagowymi, znajdują się na terenie gminy oraz przez zakup wody z ujęcia komunalnego w Ozorkowie i Chrzęstowie w gminie Parzęczew i z Łęczycy.

Istniejące rezerwy w źródłach poboru wody oraz możliwość doprowadzania wody ze źródeł zewnętrznych zapewnią zaspokojenie przyszłościowych potrzeb gminy bez konieczności budowy nowych ujęć. Zwiększanie poboru wody z ujęć i wydajności stacji wodociagowych następować będzie zgodnie z przyszłymi potrzebami gminy.

Działania perspektywiczne koncentrować należy na utrzymywaniu sprawności funkcjonowania systemów wodociagowych:

- istniejące systemy wodociagowe funkcjonujące w układzie jednostopniowego podawania wody do sieci (Celestynów, Tymienica i Sokolniki Las) powinny podlegać modernizacji i przebudowie na układy dwustopniowe;
- dla zapewnienia warunków dla dalszego rozwoju urbanizacji prowadzić należy modernizację stacji wodociagowych w Tymienicy w zakresie obejmującym modernizację procesów uzdatniania wody, rozbudowę zbiorników retencyjnych i pompowni 2° w Modlnej i Tymienicy oraz hydroforni w Sokolnikach Lesie;
- należy prowadzić rozbudowę sieci wodociagowej w Katarzynowie, Sokolnikach Lesie, Sokolnikach Parceli, Aleksandrii i Helenowie dla zwiększania zasięgów obsługi i tworzenia warunków pełnej dostępności do sieci wszystkim odbiorcom. Standard obsługi zapewniać powinien korzystanie z sieci w 100% dla mieszkańców i usług, z dopuszczeniem własnych ujęć wody na potrzeby p.pożarowe i przemysłowe w wodochłonnych zakładach;
- należy prowadzić działania ochronne, mające na celu zabezpieczenie dobrej jakości ujmowanej wody. Ochroną zasobową należy objąć ujęcia wodociagów gminnych, jeśli taka potrzeba zostanie wskazana w ramach aneksów do dokumentacji hydrogeologicznych lub w pozwoleniach wodno-prawnych na korzystanie z wód.

Zaopatrzenie ludności w wodę w sytuacjach kryzysowych następować będzie w oparciu o studnie wodociagów gminnych, zgodnie z opracowanym „Planem zaopatrzenia gminy w wodę w sytuacjach nadzwyczajnych”.

Dopuszcza się korzystanie z indywidualnych ujęć własnych i zakładowych, istniejących i nowobudowanych.

2. Odprowadzenie ścieków.

Gospodarka ściekowa gminy Ozorków wymaga kompleksowego uporządkowania. Działania prowadzone na obszarze gminy na rzecz porządkowania stanu gospodarki ściekowej poprzez rozbudowę przydomowych oczyszczalni ścieków uznaje się za uzasadnione jedynie w terenach zabudowy rozproszonej. W przypadku miejscowości o zabudowie intensywnej, zwartej lub skupionej właściwym rozwiązaniem jest budowa sieciowej kanalizacji zbiorczej.

Zagospodarowanie wyznaczonych w *Studium* terenów prowadzić będzie do intensyfikacji zabudowy i powstawania większych ilości ścieków, co uzasadnia potrzebę budowy zbiorowych systemów kanalizacyjnych, skutecznie chroniących środowisko przed niekontrolowanym zrzutami ścieków. Polityka gminy powinna więc zmierzać do ograniczania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, na rzecz budowy oczyszczalni gminnych, o zasięgu obejmującym wsie położone w promieniu nawet kilku kilometrów od oczyszczalni.

Przejęcie przez gminę oczyszczalni ścieków w **Leśmierzu**, a następnie jej modernizacja i rozbudowa otworzy możliwość porządkowania gospodarki ściekowej na terenie miejscowości: Leśmierz, Sierpów, Konary, Parzyce, Ostrów, Muchówka, Tymienica, częściowo Cedrowice, Cedrowice Parcele, Skotniki i Boczek;

Kierunek dalszych działań powinien prowadzić do uregulowania stanu odprowadzania ścieków w sposób bezpieczny dla środowiska na wszystkich zurbanizowanych terenach gminy. Uwzględniając zamierzenia rozwoju przestrzennego zawarte w *Studium...* i propozycję obsługi w oparciu o opracowaną przez firmę „JUST CONSULTING” w Łodzi wariantową „Koncepcją programowo-przestrzenną odprowadzania i oczyszczania ścieków dla gminy Ozorków” uznaje się za celowe rozpatrzenie możliwości i potrzeby budowy gminnych oczyszczalni ścieków w następujących rejonach:

- w rejonie wsi **Modlna lub Małachowice** dla obsługi miejscowości: Modlna, Sokolniki Wieś, Małachowice, Kolonia Małachowice i Dybówka, z odprowadzaniem oczyszczonych ścieków do cieków w zlewni rzeki Strugi,
- w rejonie **Czerchowa** – dla obsługi wsi Czerchów i terenów przyległych,
- w rejonie **Solcy Małej**, w zlewni rzeki Bzury dla miejscowości: Solca Mała, Solca Wielka i część Wróblewa,

Na komunalną oczyszczalnię w **Ozorkowie** mogą być skierowane ścieki z miejscowości: Sokolniki – Las, Helenów, Aleksandria oraz części miejscowości Cedrowice Parcela, pod warunkiem zawarcia odpowiedniego porozumienia międzygminnego.

W zabudowie rozproszonej, oddalonej od planowanych układów sieciowych oraz w terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej będzie ekonomicznie nieuzasadniona nadal należy realizować przydomowe oczyszczalnie ścieków.

We wszystkich terenach dopuszcza się do czasu wyposażenia terenów w zbiorczą sieć gminnej kanalizacji sanitarnej gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych na terenie nieruchomości, z obowiązkiem ich okresowego wywozu na oczyszczalnię ścieków w Ozorkowie lub Łęczycy.

Rozwój gminnego systemu sieci kanalizacji sanitarnej powinien zapewniać docelowo obsługę wszystkich intensywnie zurbanizowanych terenów, nowych terenów przeznaczonych do urbanizacji oraz umożliwiać podłączenie do kanalizacji co najmniej 70% stałych mieszkańców gminy.

3. Odprowadzenie wód opadowych. Kanalizacja deszczowa.

Na terenach wiejskich nie przewiduje się tworzenia zorganizowanego systemu odprowadzania wód opadowych. Na terenach stref wyznaczonych dla rozwoju przedsiębiorczości powinny być realizowane indywidualne systemy odprowadzania wód opadowych, z retencją tych wód i ich oczyszczaniem we własnym zakresie i w granicach terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny. Odprowadzanie wód nadmiarowych do istniejących odbiorników powierzchniowych, za zgodą i na warunkach uzgodnionych z właścicielami oraz właściwymi służbami ochrony środowiska.

4. Elektroenergetyka.

Na terenie opracowania nie istnieje Główny Punkt Zasilania 110/15 kV. Doprowadzanie energii elektrycznej do odbiorców odbywa się ze źródeł zewnętrznych, t. j. RPZ „Ozorków” i RPZ „Leszcze” w Łęczycy.

System elektroenergetyczny, w skład którego wchodzi: napowietrzno-kablowa sieć dystrybucyjna średniego napięcia SN - 15 kV, stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/0,4 kV oraz sieć niskiego napięcia 0,4/0,231 kV w pełni zabezpiecza obecne zapotrzebowanie na moc i energię elektryczną.

Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy zakłada się stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. Wzrost ten będzie kształtowany postępującą racjonalizacją użytkowania energii, stopniową eliminacją odbiorników energochłonnych, poziomem cen za energię elektryczną oraz opłat za usługi przesyłowe związane z jej dystrybucją.

Wynikające z przyjętych kierunków rozwoju gminy warunki prawidłowego zasilania w energię elektryczną wymagać będą przede wszystkim:

- sukcesywnej modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej średniego i niskiego napięcia poprzez dobudowę stacji trafo 15/0,4/0,231 kV i skracanie obwodów liniowych niskiego napięcia,
- budowy sieci dystrybucyjnej średniego i niskiego napięcia oraz stacji trafo na terenach przewidzianych do zainwestowania.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy dopuścić przebieg linii elektroenergetycznych napowietrznych i kablowych poza liniami rozgraniczającymi ulic. Dla linii napowietrznych ze względów eksploatacyjnych i bezpieczeństwa ludzi obowiązują strefy bezpieczeństwa, stanowiące ograniczenie w zagospodarowaniu przestrzennym:

- dla LN 110 kV – 36 m (18 m od osi linii na każdą stronę),
- dla LN 15 kV – 12 m (6 m od osi linii na każdą stronę).

Strefy wynikają z odległości:

- 14,5 m – od skrajnego przewodu linii do budynku mieszkalnego ze względu na szkodliwe oddziaływanie pola elektromagnetycznego. Strefa ta może być mniejsza w zależności od rodzaju i budowy linii;
- 15 m i 5 m – od rzutu skrajnego przewodu linii z tytułu bezpiecznej pracy w pobliżu czynnych linii elektroenergetycznych 110kV i 15kV (Dz. U. z dnia 19.03.2003 r.).

Dopuszcza się możliwość weryfikowania, w decyzjach o pozwoleniu na budowę, stref bezpieczeństwa dla linii elektroenergetycznych, w trybie i na zasadach określonych w przepisach odrębnych, po uzgodnieniu z zarządcą sieci.

5. Gazownictwo.

Na terenie gminy zakłada się dalszą rozbudowę systemu gazu średniego ciśnienia w oparciu o istniejące stacje redukcyjno pomiarowe I-go stopnia, wybudowane przy gazociągu wysokiego ciśnienia DN300. Stacja w Celestynowie (1500m³/h) będzie obsługiwała Sokolniki i północno – wschodnie tereny gminy. Stacja w Ozorkowie (6000m³/h) będzie obsługiwała pozostałą część gminy.

W kierunku Wróblewa został wybudowany gazociąg DN125, który będzie podstawą do dalszej rozbudowy sieci w kierunku północno – zachodnim.

W kierunku Cedrowic został wybudowany gazociąg DN110 (dla potrzeb „Ceramiki Tubądzin”), który umożliwi rozbudowę sieci w kierunku północnym gminy, ale w ograniczonym zakresie tzn. rozbudowa sieci gazowej w gminie nie obejmie gazyfikacji miejscowości Leśmierz. Dotychczasowi odbiorcy ciepła w Leśmierzu zaopatrywani byli w energię ciepłą z kotłowni Cukrowni Leśmierz. Po likwidacji zakładu, kotłownia zostanie wyłączona. Potrzeby ciepłe osiedla mieszkaniowego zakłada się realizować z gazociągu średniego ciśnienia. Rozpatrywana jest możliwość gazyfikacji z kierunku Łęczycy.

Na terenach obecnie zgazyfikowanych i przewidzianych do zainwestowania,

planowane jest doprowadzenie gazu średniego ciśnienia. Dostawa gazu do nowych odbiorców jest uwarunkowana spełnieniem kryteriów opłacalności budowy sieci oraz muszą być zawarte odpowiednie porozumienia z odbiorcami bądź gminą.

Dla gazociągu wysokiego ciśnienia obowiązuje strefa ochronna o szerokości całkowitej 30 m t.j. po 15 m od osi na każdą stronę. Strefa określa minimalną odległość zabudowy mieszkaniowej od gazociągu.

Sieć gazowa wysokiego ciśnienia t.j. gazociąg i stacja redukcyjno – pomiarowa pierwszego stopnia są administrowane i eksploatowane przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. - oddział w Warszawie.

6. Ciepłownictwo.

Na terenie gminy nie występuje zorganizowana gospodarka energią ciepłą.

Zaopatrzenie w ciepło będzie realizowane nadal z lokalnych kotłowni i indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych u poszczególnych odbiorców.

W celu ograniczenia efektu „niskiej emisji” zakłada się w miarę możliwości modernizację istniejących źródeł ciepła oraz tworzenie nowych, w których jako czynnik grzewczy planuje się wykorzystanie:

- konwencjonalnych paliw ekologicznych, t.j. gaz, olej opałowy, energia elektryczna i inne,
- energii pozyskiwanej ze źródeł niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych, t. j. energia wiatru, promieniowania słonecznego, wody, energia z przetwarzania biomasy oraz wykorzystanie ciepła wód geotermalnych.

Powyższe jest zgodne z programem ochrony powietrza w celu ochrony środowiska i bezpieczeństwa zdrowia ludzi.

7. Telekomunikacja.

Zakłada się pełną dostępność mieszkańców i podmiotów gospodarczych do usług telekomunikacyjnych. Wiąże się to przede wszystkim ze wzrostem ilości łączy telefonicznej, które mają zapewnić dostęp do internetu w całej gminie. Obecnie mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z internetu w świetlicach:

- w miejscowości Małachowice Kolonia,
- w miejscowości Parzyce,
- w miejscowości Solca Wielka,
- w Gminnym Ośrodku Kultury w Leśmierzu.

GOK w Leśmierzu bierze udział w programie „Wioska internetowa - kształcenie na odległość na terenach wiejskich”. W całym województwie łódzkim działa obecnie 18 takich centrów. Projekt zakłada utworzenie ogólnopolskiej sieci 256 Centrów Kształcenia na odległość jako głównych ośrodków działalności oświatowej w miejscach ich lokalizacji. Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa.

Z usług uruchomionych Centrów Kształcenia będzie mogła korzystać każda osoba zamieszkująca tereny wiejskie, zainteresowana zdobywaniem i uzupełnianiem swojej wiedzy.

W zakresie telefonii bezprzewodowej zakłada się pełny dostęp do sieci. Potrzeba rozwoju systemów telefonii komórkowej jest wynikiem przewidywanego intensywnego rozwoju obszarów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej.

8. Gospodarka odpadami.

Składowisko odpadów.

Odpady z terenu Gminy Ozorków nadal będą składowane na składowisku odpadów komunalnych, które zlokalizowane jest w miejscowości Modlna. Składowisko zlokalizowane jest na dwóch działkach: nr 388 we wsi Modlna, o powierzchni 2,573 ha i nr 389/2 we wsi Modlna, o powierzchni 3,351 ha. Średnia rzędna docelowej składowania wynosi 163,22 m

npm. (średnia wysokość przyzmy 6,3 m). Podmiotem prowadzącym i posiadającym tytuł prawny do składowiska jest Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp.z.o.o. z siedzibą w Ozorkowie, ul. Żwirki 30. Przedsiębiorstwo posiada decyzję Nr PZ/57 z dnia 10.05.2007 r w sprawie pozwolenia zintegrowanego wydaną przez Wojewodę Łódzkiego.

W w/w decyzji określono sposoby gospodarowania wytworzonymi odpadami, określono miejsce i sposób magazynowania wytwarzanych odpadów, udzielono Ozorkowskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z.o.o zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów, zbierania i transportu odpadów oraz warunki unieszkodliwiania odpadów wymienionych w decyzji.

Obecna kwatera deponowania odpadów, jak i poprzednie, nie posiada uszczelnienia. Wyniki monitoringu prowadzonego w latach 2004-2006 nie wskazały jednak na występowanie negatywnego oddziaływania na środowisko. W decyzji zostały ustalone warunki w zakresie monitoringu środowiska i eksploatacji instalacji. Zobowiązano Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z.o.o do prowadzenia monitoringu środowiska w fazie eksploatacyjnej składowiska, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów i prowadzenia dodatkowych badań wody w piezometrach na zawartość pestycydów oraz do monitoringu ilości ujmowanej wody i monitoringu emisji hałasu.

Potrzeby i dyspozycje dotyczące prawidłowej eksploatacji i zamknięcia składowiska odpadów, a w szczególności wymogi najlepszej dostępnej techniki BAT określone przez prawo krajowe wymagały uzupełnienia zakresu technicznego składowiska odpadów w Modlnej poprzez dostosowanie instalacji do wymogów przepisów o odpadach, w tym jej wyposażenie w:

- piezometry,
- instalację odgazowującą;
- urządzenie do mycia i dezynfekcji kół,
- wagę kołową o nośności 35 t,
- pas zieleni izolacyjnej,
- rowy paskowe zabezpieczające przed dopływem wód opadowych do złoża odpadów.

Przez zarządzającego zostały wykonane 4 piezometry do monitoringu wód podziemnych, waga samochodowa, brodzik dezynfekcyjny, repery geodezyjne oraz odwodnienie powierzchniowe w postaci rowów opaskowych i zbiornika odparowującego, dokonano również nasadzeń izolacyjnych.

Kierunki rozwoju gospodarki odpadami.

Głównym celem rozwoju gospodarki odpadami jest ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowisko odpadów komunalnych. Osiągnąć to można poprzez:

1. Selektywną zbiórkę odpadów, z których można pozyskać surowce wtórne: plastik, szkło, papier. W tym celu na terenie gminy rozstawione zostały pojemniki do segregacji odpadów. Odbiorem odpadów z tych pojemników zajmuje się, na zlecenie gminy, firma prowadząca działalność w tym zakresie, która przekazuje surowce do dalszego odzysku.
2. Zbiórkę odpadów ulegających biodegradacji lub kompostowanie na posesjach mieszkańców gminy.
3. Zmniejszenie ilości komunalnych osadów ściekowych poprzez ich kompostowanie, wykorzystanie do nawożenia gleb, termiczne unieszkodliwianie w instalacji do spalania.
4. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów azbestowych.
5. Podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców poprzez stworzenie programu edukacji ekologicznej.

B.VII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym to inwestycje, które wykraczają zasięgiem i oddziaływaniem poza obszar gminy. Na obszarze gminy Ozorków nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych, natomiast występują inwestycje określone w Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego.

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wyznaczonych dla gminy Ozorków w Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego należą:

- 1) modernizacja istniejącej drogi krajowej Nr 1 – droga główna ruchu przyspieszonego relacji Gdańsk – Toruń – Łódź – Katowice – Cieszyn;
- 2) modernizacja istniejącej drogi wojewódzkiej nr 708 – drogi zbiorczej relacji Ozorków Stryków;
- 3) modernizacja istniejącej linii kolejowej nr 16 relacji Łódź Widzew – Kutno;
- 4) magistralne uzbrojenie: linie energetyczne przesyłowe 110 kV oraz magistrala gazowa wysokiego ciśnienia o średnicy 300 mm relacji Gostynin – Łódź;
- 5) budowa zbiorników retencyjnych „Sierpów” i „Cedrowice” wg „Programu małej retencji dla województwa łódzkiego”;
- 6) ochrona terenów najbardziej wartościowych przyrodniczo: proponowany obszar mający znaczenie dla wspólnoty „Stone łąki w Pełczyskach” kod PLH100029 oraz projektowany Sokolnicko – Piątkowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

B.VIII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym to inwestycje, które nie wykraczają zasięgiem i oddziaływaniem poza obszar gminy, czyli służą wyłącznie potrzebom mieszkańców gminy.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym określone zostały w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008 – 2013. Należą do nich:

- 1) w zakresie rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury:
 - a) budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych,
 - b) budowa oświetlenia dróg gminnych;
- 2) w zakresie poprawy stanu środowiska:
 - a) budowa kanalizacji sanitarnej,
 - b) budowa lokalnych oczyszczalni ścieków z kanalizacją zbiorczą,
 - c) budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach z rozproszoną zabudową,
 - d) rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej,
 - e) wymiana sieci wodociągowej azbestowo – cementowej na PCV,
 - f) modernizacja stacji wodociągowych,
 - g) rozbudowa hydroforni,
 - h) rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów;
- 3) w zakresie infrastruktury społecznej:
 - a) rozbudowa budynku Zespołu Szkół w Solcy Wielkiej.

B.IX. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH.

Zgodnie z art. 2 pkt. 6 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym za „obszar przestrzeni publicznej należy uznać obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy”.

W studium wyznaczono najważniejsze obszary istniejących przestrzeni publicznych, którymi są:

- 1) plac wokół kościoła w Solcy Wielkiej;
- 2) plac przy Gminnym Ośrodku Kultury w Leśmierzu;
- 3) teren parku przyfabrycznego w Leśmierzu.

Powyższe przestrzenie pokazano na rysunku studium.

Oprócz powyższych, istniejących obszarów przestrzeni publicznych, studium dopuszcza traktowanie jako przestrzenie publiczne (istniejące i projektowane): place, rynki, skwery, drogi i ulice (poza drogami tranzytowymi lub służącymi intensywnemu przemieszczaniu pojazdów – takimi jak droga krajowa, drogi wojewódzkie), parki (we władaniu publicznym), itp. – jako miejsca życia społecznego, przestrzenie krystalizujące strukturę urbanistyczną, budujące centra miejskie, osiedlowe lub wiejskie. Ze względu na skalę niniejszego opracowania, dokładny wybór pozostałych elementów uznanych za przestrzeń publiczną pozostawiono autorom planów miejscowych.

B.X. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Spośród obszarów, dla których wymagane jest sporządzenie planów miejscowych, w studium wyznaczono obszary przestrzeni publicznych, co zostało opisane w pkt B.IX. Nie wyznaczono natomiast obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości oraz obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

B.XI. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE ROLNICZE I NIELEŚNE.

Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków sporządzane były w większości na podstawie przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r.. Ustawa ta została w dniu 27 marca 2003 r. zastąpiona ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu część ustaleń zawartych w aktualnych planach może być już niezgodna z obowiązującymi przepisami lub wymagać innego sformułowania. Ponadto, z dużej skali opracowania planu dla całej gminy – 1:10 000, wynika jego niewielka szczegółowość.

Wszystkie zmiany w sposobie zagospodarowania, które wykraczają poza uchwalone w obowiązujących planach miejscowych zapisy, wymagać będą sporządzenia „zmian” tych planów w tym samym trybie i zakresie jak tworzenie nowych.

Kierując się zasadą realizacji priorytetowych celów rozwoju przestrzennego gminy, za **tereny wymagające opracowań planów miejscowych** w skalach 1 : 1000 bądź 1 : 2000 należy uznać:

1. **Osiedla letniskowo – mieszkaniowe w Sokolnikach, Maszkowicach, Helenowie i Katarzynowie** jako główne miejsca migracji i wypoczynku ludności spoza gminy. W dotychczasowych opracowaniach planistycznych obszary te pokazywano jako skoncentrowaną przestrzeń terenów mieszkaniowych z obwodową obsługą komunikacyjną i infrastrukturalną. Brak zasad podziału przestrzeni podstawowym wewnętrznym układem komunikacyjnym prowadzi do tworzenia indywidualnych, skomplikowanych, nielogicznych z punktu widzenia całości, dróg i drózek wewnętrznych. Z racji żywiołowego i nieskoordynowanego charakteru procesów budowlanych dalszy rozwój powinien opierać się o szczegółowe plany ukazujące obsługę komunikacyjną i infrastrukturalną działek z uwzględnieniem wszystkich wymogów prawnych.

Uporządkowanie tego stanu wymagać będzie determinacji (skomplikowana struktura własnościowa, wąskie, nieprzelotowe drogi). Prace należy wykonać niezwłocznie, póki stopień zainwestowania jest nieznaczący. Niepodjęcie działań grozi odcięciem gruntów położonych w głębi obszaru od możliwości organizacji dojazdu i wykorzystania działek zgodnie ze swoim przeznaczeniem, degradacją przestrzenną oraz budową nieracjonalnych ekonomicznie dróg i systemów infrastruktury (zbyt gęsta siatka nieprzelotowych dróg tworzonych indywidualnie na każdej działce).

Osiedla te, z racji sąsiedztwa, wymagają przy tym zharmonizowania z istniejącym historycznym zagospodarowaniem Sokolniki Lasu, tak aby nie obniżać walorów cennego założenia i jego otoczenia oraz jego walorów uzdrowiskowych.

2. **Strefy aktywności gospodarczej – usługowej i przemysłowej**, przy drodze krajowej Nr 1 oraz w miejscowościach **Leśmierz, Sierpów i Aleksandria**, jako priorytetowe obszary rozwojowe gminy. W szczegółowych planach miejscowych obszary te wymagają dookreślenia zasad obsługi komunikacyjnej. Na rysunku pokazano podstawowy układ drogowy z włączeniem do skrzyżowań, jezdni serwisowych i arterii obrzeżnych. Studium dopuszcza realizację innego schematu komunikacyjnego pod warunkiem propozycji układów pętlowych z różnymi wjazdami i wyjazdami. Na terenach tych, oprócz ustalenia i realizacji dogodnych i bezpiecznych zjazdów na drogę krajową Nr 1, projekt powinien uwzględniać możliwość podziału na mniejsze jednostki inwestycyjne z zapewnieniem dojazdu, obsługi infrastrukturalnej, miejsc parkowania i zasad wzajemnego oddziaływania. Kwestią do rozwiązania w planach pozostaje określenie odpowiednich zasad dobrego sąsiedztwa z terenami przyległymi. Opisany w studium szeroki wachlarz działalności gospodarczej musi ulec doprecyzowaniu i uszczegółowieniu na zasadzie wyboru profilu prowadzonej działalności.

W miejscowości **Leśmierz** prace projektowe powinny podjąć temat rewitalizacji kompleksu cukrowni, uwzględniającej zabytkowy charakter zespołu w planowanych inwestycjach. Podstawowym zadaniem tego opracowania powinno być porządkowanie zainwestowania poprzez precyzyjne określenie gabarytów (dokładna wysokość, ułożenie i rodzaj dachu), usytuowania, wyglądu zewnętrznego (kolorystyka, podziały elewacji, otwory i kolorystyka) i funkcji nowych, wymienianych, przebudowywanych i remontowanych obiektów i elementów wyposażenia.

Szczególną uwagę należy w tych opracowaniach zwrócić na wszelkie aspekty związane z ochroną środowiska, ze względu na dużą wrażliwość przyrodniczą terenów gminy, położonej w dolinie Bzury. Plany powinny określić warunki zagospodarowania zarówno umożliwiające poprawne funkcjonowanie ekosystemu i ochronę doliny rzecznej, jak i zabezpieczające inwestycje przed zagrożeniami z takiego położenia wynikającymi.

Zasięgi w/w obszarów pokazano na rysunku studium - polityka przestrzenna i kierunki rozwoju.

Do pozostałych terenów, dla których wskazane byłoby sporządzenie dokładnych opracowań planistycznych (w skali planu miejscowego), należą:

- 1) obszary istniejącej koncentracji zabudowy, dla których wymagane jest uściślenie obsługi komunikacyjnej i szczegółowych zasad zagospodarowania i użytkowania terenu;
- 2) obszary niezainwestowane, przeznaczone pod zabudowę, dla których wymagane jest określenie zasad obsługi komunikacyjnej i ustalenie szczegółowych zasad zagospodarowania i użytkowania terenu;
- 3) obszary zabytkowych parków podworskich i pofabrycznych z otoczeniem oraz skupiska obiektów zabytkowych.

Zmiana obowiązujących obecnie planów miejscowych będzie konieczna również na obszarach przeznaczonych pod zainwestowanie, a położonych na gruntach rolnych lub leśnych, dla których wymagana jest **zmiana przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne**. Zmiany wprowadzone w studium w większości obejmują już obszary posiadające taką zgodę – do obowiązujących planów miejscowych, na etapie ich sporządzania, wykonywane

były wnioski o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, zakończone prawomocnymi decyzjami uprawnionych organów. Część terenów, która tej zgody nie otrzymała, studium pozostawia w dotychczasowym zainwestowaniu, ze względu na wysoką bonitację gleb (klasy I – III), dopuszczając na nich jedynie, zgodnie z przepisami odrębnymi, realizację zabudowy zagrodowej. Na pozostałej części terenów, które dotychczas nie otrzymały zgody na zmianę przeznaczenia, studium utrzymuje funkcje nadane w planach (tereny przeznaczone pod zabudowę), gdyż w świetle obecnie obowiązujących przepisów ta zgoda nie jest dla nich wymagana. Zasięgi obszarów, dla których wymagana jest zmiana przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, pokazano na rysunku studium.

Gmina przystąpi do aktualizacji planów miejscowych w momencie i w zakresie podyktowanym prowadzoną przez siebie polityką przestrzenną.

B.XII. KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

Obszary terenów otwartych, cennych przyrodniczo kompleksów leśnych, rolnych, dolin rzek i cieków wodnych studium chroni przed nadmierną presją zainwestowania. Ma to swoje odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu wniosków do studium oraz weryfikacji ustaleń obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez ograniczanie zabudowy zlokalizowanej z dala od istniejących układów osiedleńczych.

Tereny otwarte zostały zakwalifikowane do stref funkcjonalnych zgodnie ze swoim obecnym użytkowaniem i przeznaczeniem. Dzielą się one na: R – tereny rolnicze, Rz – tereny rolnicze (uprawy polowe i użytki zielone) w granicach ciągów ekologicznych i obniżeń dolinnych, ZL – lasy, ZLz – zalesienia, ZP – zieleń urządzona, ZC – cmentarze, ZD – ogrody działkowe, WS – wody powierzchniowe śródlądowe.

Zakres możliwych działań na tych terenach, zawiera rozdział „Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy”. Cechą wspólną owych zapisów jest zakaz lokalizowania nowej zabudowy, adaptacja istniejącej rozproszonej oraz nakaz prowadzenia gospodarki rolnej bądź leśnej.

Na rysunku studium „Polityka przestrzenna i kierunki rozwoju”, wskazano obszary do zalesienia.

B.XIII. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

Dla doliny rzeki Bzury, przepływającej przez teren gminy Ozorków, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie opracował operat określający zasięgi wód powodziowych (dla wody 1% oraz 0,5%). Na ich podstawie wskazano w studium obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Obejmują one znaczną część doliny rzecznej w południowej części gminy. Opracowania zakładają, że w części północnej, w okolicach Leśmierza, rzeka pomieści wody powodziowe w swoim korycie. Sprzyjają temu liczne stawy i kanały stworzone dla potrzeb cukrowni, rozprowadzające wodę szeroko po terenie, pełniące rolę swoistych zbiorników retencyjnych. Niemniej jednak tereny te są podmokłe. W związku z tym przyjęto, że te tereny oraz pozostałe obniżenia dolinne, łąki, pastwiska i obszary w sąsiedztwie licznych na obszarze gminy cieków wodnych, mogą być narażone na podtopienie lub powódź. Na tych terenach również obowiązuje zakaz lokalizacji nowej zabudowy.

Na terenie gminy Ozorków nie ma udokumentowanych obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

B.XIV. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.

Na terenie gminy Ozorków nie występują obiekty i obszary, dla których wyznacza się złożu kopaliny filar ochronny.

B.XV. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady).

Na terenie gminy Ozorków nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

B.XVI. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.

Rekultywacja to przywracanie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdewastowanym i zdegradowanym przez działalność człowieka, taką jak: górnictwo, przemysł, rolnictwo. Rekultywacja gruntów rolnych polega głównie na przywróceniu zdewastowanym terenom ich dawnej wartości przyrodniczej, użytkowej i produkcyjnej, poprzez zasypywanie wyrobisk, nawożenie gleb, neutralizację szkodliwych środków w glebach zanieczyszczonych chemicznie, wprowadzanie roślinności pionierskiej. W przypadku rekultywacji terenów leśnych działania skupiają się na zalesianiu wypalonych przez pożar lub wyciętych fragmentów lasu.

Rekultywacja odnosi się również do terenów przemysłowych, poeksploatacyjnych i składowisk odpadów. Wówczas przyjmuje się rolny, leśny lub wodny kierunek rekultywacji. W przypadku terenów poeksploatacyjnych prace naprawcze polegają na zasypywaniu wyrobisk i niwelowaniu hałd, regulacji stosunków wodnych, użyźnianiu gleby oraz obsadzeniu roślinnością, często leśną lub wypełnianiu zagłębień wodą w celu rekreacyjnego wykorzystania. Rekultywacja składowisk odpadów polega na neutralizacji substancji szkodliwych i zabezpieczeniu przed przenikaniem ich do gleby, przykryciu hałdy warstwą gleby i nasadzeniu roślinności oraz budowie instalacji do pozyskania biogazu do wytwarzania energii cieplnej.

Na terenie gminy Ozorków rekultywacja odnosi się głównie do terenów poeksploatacyjnych powstałych w wyniku wydobywania złóż kopalin, które w większości mają postać piaszczystych lub porośniętych trawistą roślinnością znacznych zagłębień w ziemi. Rekultywacja tych terenów powinna być zgodna z kierunkiem wyznaczonym przez odpowiednie decyzje i przepisy wydane przez upoważnione organy.

Rehabilitacja natomiast odnosi się do zdegradowanych obszarów zabudowanych, budynków oraz obiektów infrastruktury technicznej i drogowej. Działania zmierzające do poprawy tego stanu polegają na rewitalizacji, czyli ożywieniu zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, które w wyniku przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych, itp. utraciły swoją dawną funkcję. Rewitalizacją najczęściej obejmowane są centra miast, które utraciły rolę centrum życia społeczno – handlowego, wielkie osiedla mieszkaniowe, w których zaniżona jest jakość życia mieszkańców oraz tereny przemysłowe. Rewitalizacja jest zespołem wielokierunkowych działań z zakresu budownictwa, planowania przestrzennego, ekonomii i polityki społecznej.

Na terenie gminy Ozorków rewitalizacji w pierwszej kolejności powinny podlegać: zespół cukrowni „Leśmierz” objęty strefą ochrony konserwatorskiej, zabytkowe parki podworskie i przyfabryczne oraz teren osiedla domów pracowników w cukrowni w Leśmierz. W tych obszarach konieczna jest modernizacja i ochrona przed dalszym niszczeniem obiektów zabytkowych, uporządkowanie zabudowy, uzupełnienie i uporządkowanie zieleni, zmiana funkcji niektórych obiektów lub przywrócenie funkcji

pierwotnej, likwidacja elementów dysharmonijnych, wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną i drogową. Konieczne jest również uzupełnienie tych działań programami mającymi na celu ożywienie gospodarcze i rozwiązywanie problemów społecznych.

Przekształceniu powinien natomiast podlegać teren nieczynnego, ujętego w gminnej ewidencji zabytków, zabytkowego cmentarza ewangelickiego w Katarzynowie. Działania na tym terenie powinny polegać na stworzeniu ogólnodostępnej przestrzeni, uporządkowaniu istniejących nagrobków i otaczającej zieleni, wytyczeniu ścieżek i ogrodzeniu.

B.XVII. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.

Tereny zamknięte to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

W studium wyznaczono granice tych obszarów oraz określono ich funkcję. Na obszarze gminy Ozorków występują następujące tereny zakwalifikowane do terenów zamkniętych:

- 1) teren wojskowy – teren stacji naprowadzającej lotniska wojskowego w Leżnicy Wielkiej, zlokalizowany w Solcy Wielkiej;
- 2) tereny kolejowe – tereny Skarbu Państwa, wieczysty użytkownik PKP S.A., przebiegające przez gminę wzdłuż drogi krajowej Nr 1 w kierunku północ – południe; obowiązują dla nich strefy ochronne zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami odrębnymi.

B.XVIII. INNE OBSZARY PROBLEMOWE.

Obszar problemowy to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych. Z racji braku na szczeblu ponadlokalnym (Plan Zagospodarowania Województwa Łódzkiego) i lokalnym (dokumenty, programy, plany gminne) innych obszarów problemowych, studium takowych nie wyznacza.

B.XIX. UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW.

Rada Gminy w Ozorkowie w dniu 25 października 2007 r. podjęła uchwałę Nr XIII/121/07 w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ozorków” uchwalonego uchwałą nr XX/157/2000 Rady Gminy w Ozorkowie z dnia 29 czerwca 2000 roku. Konieczność zmiany dotychczas obowiązującego „Studium...” wynika z wprowadzonej w życie w dniu 27 marca 2003 roku nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717). Ustawa ta zmieniła wymogi w zakresie sporządzania studium i planów miejscowych zarówno pod względem formalno – prawnym jak i merytorycznym oraz nałożyła obowiązek zgodności przepisów planu miejscowego z ustaleniami studium. Pojawiły się również nowe uregulowania prawne, m. in. z zakresu ochrony środowiska.

Wprawdzie gmina Ozorków posiada plany miejscowe dla całego obszaru w obrębie granic administracyjnych, jednakże one również powstały na podstawie poprzedniej ustawy o planowaniu przestrzennym i nie wyczerpują do końca obecnej problematyki planu. Przy tym, wobec pojawienia się zmian w przepisach odrębnych oraz nowych uwarunkowań przyrodniczych, zostały zredukowane możliwości realizacji zamierzeń władz gminy Ozorków w zakresie gospodarki przestrzennej, jak również ograniczone działania mieszkańców. Dlatego jednym z celów przy opracowywaniu nowego studium było także racjonalne oszacowanie potrzeb i możliwości zainwestowania wskazanego w dotychczas obowiązujących dokumentach. Wobec zmieniających się uwarunkowań, w studium proponuje się zmianę kwalifikacji niektórych terenów wskazanych w planach zagospodarowania gminy, w tym także ograniczenie prawa do inwestowania.

Przystępując do studium, przeanalizowano wnioski zgłoszone przez instytucje i organy państwowe, a także wnioski od mieszkańców i wszystkich zainteresowanych zmianami w opracowaniu. Z wniosków wypłynęły dodatkowe uwarunkowania, które miały wpływ na kształt ustaleń.

Rozwiązania przyjęte w niniejszym opracowaniu stanowią generalnie kontynuację kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy określonych w dotychczas opracowanych dokumentach planistycznych – zarówno w dotychczas obowiązującym „Studium...”, jak i w planach miejscowych dla gminy Ozorków, uzupełnionych o wnioski mieszkańców i instytucji, wytycznych określonych w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” oraz „Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Ozorków na lata 2008–2013” – z uwzględnieniem dotychczasowej struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Ozorków, uwarunkowań oraz sytuacji prawnej i gospodarczej.

B.XX. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OZORKÓW.

Za główne założenie polityki przestrzennej gminy Ozorków uznano: **koncentrację środków i działań w wybranych priorytetowych miejscach gminy**, tak, aby zapewnić warunki przestrzenne dla trwałego zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, chronić dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze oraz poprawić warunki życia mieszkańców.

Wyznaczone w „Studium...” cele polityki przestrzennej gminy Ozorków obejmują:

- 1) **poprawę ładu przestrzennego**, czyli takie ukształtowanie przestrzeni, które utworzy harmonijną całość oraz uwzględni w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne, poprzez:
 - a) wyznaczenie czytelnych stref funkcjonalno - przestrzennych, z uwzględnieniem ich zróżnicowanej struktury: strefa mieszkalna, strefa działalności gospodarczej, strefa przyrodnicza oraz rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej uzupełnione o komunikację drogową i infrastrukturę techniczną,
 - b) określenie zasad zagospodarowania i zabudowy poszczególnych stref,
 - c) ograniczenie działań inwestycyjnych na terenach cennych przyrodniczo w celu ich ochrony przed niszczeniem i zabudowywaniem,
 - d) ustalenie ochrony obiektów i obszarów o znaczeniu historyczno - kulturowym w celu zachowania zabytków w możliwie nienaruszonej formie,
 - e) wyznaczenie obszarów przeznaczonych na usługi o charakterze publicznym, mające na celu zaspokojenie potrzeb mieszkańców i poprawę ich życia,
 - f) wyznaczenie przestrzeni publicznych jako miejsc koncentracji życia społecznego mieszkańców;
- 2) **dążenie do zrównoważonego rozwoju**, poprzez wprowadzenie spójnego modelu rozwoju przestrzennego gminy zapewniającego zarówno rozwój gospodarczo-społeczny, poprzez wyznaczenie terenów o funkcjach produkcyjno-usługowych i zaspokajających potrzeby mieszkaniowe mieszkańców, z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej, przy jednoczesnej ochronie pierwotnej rolniczej funkcji gminy oraz jej walorów przyrodniczych i kulturowych;
- 3) **ochronę obszarów o walorach historyczno - kulturowych**, jako kulturalnego dorobku społecznego, poprzez:
 - a) objęcie ochroną w formie strefy ochrony konserwatorskiej zespołu cukrowni w Leśmierzu w celu zachowania jej pierwotnych cech i wytyczenia kierunków dalszego rozwoju,
 - b) objęcie ochroną w formie stref ochrony ekspozycji widoków na kościoły w Modlnej i Leśmierzu, na wiatrak w Solcy Wielkiej, na parki podworskie w Sokolnikach Parceli, Skotnikach i Tkaczewie, park przyfabryczny w Leśmierzu oraz na cmentarz w Modlnej – w celu zachowania walorów wizualnych obiektów i wartościowych obszarów krajobrazu,

- c) objęcie ochroną obiektów zabytkowych ujętych w rejestrze zabytków i gminnej ewidencji zabytków w celu zachowania wartościowych cech architektonicznych, świadczących o regionalnej tradycyjnej technice budowlanej,
 - d) objęcie ochroną stanowisk archeologicznych poprzez wytyczenie stref ochrony archeologicznej, w obrębie których mogą znajdować się ślady dawnej ludzkiej działalności;
- 4) **ochronę obszarów o walorach przyrodniczych**, mających priorytetowe znaczenie dla rolniczego i wypoczynkowo-turystycznego charakteru gminy, poprzez:
- a) określenie zasad zagospodarowania dla terenów przyrodniczych: pól uprawnych, łąk, lasów, dolin rzecznych z zakazem lub ograniczeniem zabudowy,
 - b) wyznaczenie korytarzy ekologicznych wzdłuż cieków wodnych i obszarów leśnych i wskazanych do zalesienia, w celu powiązania istniejących kompleksów leśnych w węzły przyrodnicze,
 - c) ochronę najcenniejszych przyrodniczo obiektów i obszarów: użytków ekologicznych, pomników przyrody, parków podworskich i pofabrycznych w Sokolnikach Parceli, Leśmierzu, Modlnej, Skotnikach i Tkaczewie,
 - d) wskazanie do objęcia ochroną proponowanego obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty „Stone Łąki w Pełczyskach” kod PLH100029 oraz postulowane utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Sokolnicko – Piątkowskiego” (poprzez przekształcenie „Sokolnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”,
 - e) określenie zasad gospodarowania odpadami oraz zaopatrzenia terenów inwestycyjnych w sieci infrastruktury technicznej z uwzględnieniem dbałości o czystość środowiska naturalnego;
- 5) **rozwój systemów komunikacyjnych**, jako ważnego elementu funkcjonowania gminy Ozorków, predysponowanej przez swoje położenie m. in. do rozwoju funkcji produkcyjno-logistyczno-usługowych, poprzez:
- a) zapewnienie powiązania wewnętrznego układu drogowego gminy z zewnętrznym systemem dróg krajowych i autostrad - drogą krajową nr 1 (relacji Gdańsk – Łódź – Częstochowa), tworzącą węzeł z autostradą A-2 (relacji Poznań – Łódź – Warszawa),
 - b) rozbudowę układu dróg gminnych zapewniających bezpośredni dostęp do terenów inwestycyjnych,
 - c) ograniczenie lokalizacji zabudowy wzdłuż dróg tranzytowych w celu usprawnienia ruchu i zapobiegania degradacji ich transportowej roli;
- 6) **rozwój systemów infrastruktury technicznej**, niezbędnych do poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego gminy, poprzez:
- a) modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w celu zapewnienia dostępu do wody i kanalizacji wszystkim terenom zurbanizowanym i przeznaczonym do zainwestowania,
 - b) modernizację i rozbudowę sieci elektroenergetycznej,
 - c) modernizację i rozbudowę sieci gazowej,
 - d) zapewnienie dostępności do usług telekomunikacyjnych – rozwój systemów telefonii komórkowej,
 - e) objęcie wszystkich mieszkańców systemem zorganizowanej zbiórki odpadów oraz wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowisko komunalne,
 - f) umożliwienie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

Realizacja powyższych założeń zapewni możliwość zrównoważonego rozwoju gospodarczo-społecznego gminy Ozorków oraz poprawy jakości życia mieszkańców z zachowaniem ładu przestrzennego.